

Velja po pošli:

celo leto naprej	K 20
pol leta	13
četrt leta	6-50
en mesec	2-20

V upravnishvu:

celo leto naprej	K 22-40
pol leta	11-20
četrt leta	5-60
en mesec	1-90

En pošlij, na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petlitrska (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisati se mora; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 18 strani.

Ljubljansko gospodarstvo.

Čudni prizori se kažejo zdaj po ranih ljubljanskih gostilnah: Liberalni govorniki nastopajo s svojimi otročarijami. Mandanes vendar vsaka stranka ve, kaj hoče, a liberalci ne vedo prav ničesar. Načel nimajo nobenih, odkar so sklenili, da iz oportunitetnih ozirov za nekaj časa postanejo versko indifirentni, pa to se jim ne posreči vedno, kajti »Narod« rad kaže nazaj v svoje stare grehe in se zaleti zdaj tu, zdaj tam. Na verigi je, pa ne ngrizne, če more. Zato pa tudi ne dvomimo, da bo zavladalo med liberalci zopet staro divjaštvo, kadar bodo mladi radikalci začeli še bolj rabiti svoje kolenice proti starim liberalcem.

Brez vsake misli in brez cilja! Kaj pa hoče liberalna stranka v Ljubljani? Nič ne ve nič. Vsi govorniki, kar jih je, ozdaj še prišlo na Poljane, v Vodmat, v rmoivo itd., niso vedeli še povedati, kaj hoče liberalna stranka in kaj da hoče. Tudi v dosedanem mestnem gospodarstvu govore približno tako-le: Naredile so se napake, to je res, a napake dela vsaka stranka, zato pa sme tudi liberalna stranka delati napake. To načelo je edino, ki smo ga zasledili v govorih liberalnih agitatorjev.

A stvar ni tako nedolžna. Ljubljana po krivdi liberalne stranke zaostala v politični vzgoji in izobrazbi, a tudi mestno gospodarstvo je vse kaj drugega, ne napredno v pravem pomenu besede. Kaj je pa mesto storilo v pozdigo obrta in trgovine, kaj je storilo za delavstvo? Ničesar, in vendar so zrastle doklade in treba štirih milijonov kron posojila, da se le omogoči še nadaljno izhajanje. V mestnem gospodarstvu je treba kontrole, in te manjka. Pokazale se pa bodo še rane, ki se zdaj zakrivajo, pa bodo nesmiljeno zabožele.

Da omenimo eno samo stvar: Mestno elektrarno. Gradili in vodili so jo ne strokovnjaki, zakaj pri liberalcih se vpraša najprej po strankarskem mišljenju, potem po zlahi, in nazadnje, ali je kdo sposoben za svojo službo. In tako je mestna elektrarna od početka zavožena. Drogomni so obratni stroški, ljubljanska

elektrika je najdražja, trikrat dražja nego drugod, pa vkljub temu se ne bo nosilo to podjetje. V bilanci se ne odpisuje pravilno obraba strojev, zato je elektrarna dejansko mnogo manj vredna, nego se izkazuje, in prišel bo kmalu čas, ko bo elektrarna v resnici nerabna, njena vrednost bo pa le na papirju. In takrat bo treba zopet novega, velikega posojila, ako ne nastane kaka privatna elektrarna, ki bo delala strokovnjaško in s svojo konkurenco naravno ubila nesposobno mestno elektrarno. To je en zglede, ki mu je najti še podobnih v ljubljanskem mestnem gospodarstvu.

Ob sklepu leta se je ljubljanski župan rad hvalil. Lani je ležala mučna tišina nad posvetovalnico. Zavest, da se mesto bliža težki krizi, je zaprla sapo liberalnim mogotcem. Zato jih je več obrnilo hrbet stranki in so se zahvalili na časti, da bi nosili odgovornost za to, kar pride.

O tem molče liberalni govorniki. Čez »S. L. S.« udrihajo. Pa »S. L. S.« bo še dobra, da bo, kakor deželo, tako tudi ljubljansko mestno gospodarstvo spravila v red in občinsko upravo navdahnila s pravim socialnim duhom moderne delavnosti. In ta trenutek pride!

Agrarna politika in lastninska pravica.

(Predaval na socialnem kurzu S. K. S. Z. dr. Ignacij Žitnik.)

Dva sistema.

Poljedelski stan tvori bistvo države, ker obdeluje zemljo in prideluje sebi in drugim vsakdanji živež. Zgodovina, razvoj in propad vsake večje države so bili in so v najtesnejši zvezi z agrarno politiko. Duh agrarnega zakonodajstva daje zgodovini naroda značaj in smer. V slovenski in zakonodajstvu sta se razvila dva sistema, in sicer pravne svobode (gospodarski liberalizem) in načelne nerazdeljivosti zemljiških posestev, prosta in vezana agrarna ustava. Po prvem načelu more lastnik zemljišča odprodati, razkosati in v oporoki razdeliti med dediče. To načelo dopušča le po potrebi drugim servitutne ali služnostne pravice na tujem svetu po zakonu ali prosti pogodbi. Nasprotni sistem pa zagovarja skupnost,

nerazdeljivost posameznih kmečkih posestev, dedne domove in fidejkomise. Zagovorniki tega sistema naglašajo, da nepremišljeno razkosavanje zemljišč neštetim družinam uničuje gospodarski obstanek in pomnožuje število nemaničev. Sistema si torej nasprotujeta kakor prosta trgovina in varstvena carina. Vsako pretiravanje načela do skrajnosti (v ekstrem) zavede v razmere, ki ne odgovarjajo potrebam časa. Sicer pa uči žalostna zgodovina, da je agrarna politika popolne svobode (gospodarski liberalizem) uničila kmečki stan, kakor na Angleškem, Irskem, v mnogih italijanskih pokrajinah in drugod, ali pa gotovo pogloda do roba propada. Pa tudi popolna vezanost zemljiških posestev ima svoje senčne strani. Govornik navaja zglede iz starega, srednjega in novega veka. Jugoslovanska zadruška, ruski mir.

Kmet je bil po vsi Evropi večinoma le tlačan graščini ali najemnik. Plačeval je desetino, delal tlako, bil je beli suženj. Proti neznosnim razmeram se je večkrat puntal in zahteval svojo »staro pravdo«, ki so mu jo kratili razni volpti. Proti koncu 18. stoletja je kmetu zasvitala zarja boljših dni na Francoskem, v Prusiji, v Avstriji. Patenti cesarice Marije Terezije in cesarja Jožefa II. so kmetu podelili precej osebne in gospodarske svobode.

Zemljiška odveza.

Prvi avstrijski državni zbor je leta 1848 na Dunaju sklenil, da se odpravi podložništvo kmetov z desetino in tlako. Cesar Ferdinand je potrdil ta sklep državnega zbora dne 9. septembra leta 1848. Kmet je postal sam svoj gospodar, ena kopraven član državne družine. Odprava podložništva je iznova potrjena v členu 7. državnega temeljnega zakona z dne 21. grudnia 1867, št. 141. Zakon o zemljiški odvezi pa ni veljal za ribiško pravo, gozdne servitute, lastninske in užitne pravice med graščaki in podložniki ali občinami med seboj. Uredba teh pravnih razmer je bil poznejši ces. patent z dne 5. julija 1853. Tudi vodno in propinorejsko pravo je bilo pridržano poznejšim zakonom.

Zemljiška odveza je odpravila dajatve, nekatere brez odškodnine, druge so bile odkupljene ali odškodovane. Ves zemljiško-odvezni dolg je bil s pristojbinami za izvršitev cenjen na 304,527.474

gld., na Kranjskem na 10,872.799, na Koroškem na 7,457.457, na Štajerskem na 24,769.675 gld. Pristojbine v skupnem znesku 30,800.000 gld. je prevzela država, za odplačilo ostalega dolga pa so se ustanovili deželni zemljiško-odvezni zakladi, ki so prevzeli vsak polovico odplačila; drugo polovico so morali upravičenci (kmetje) poplačati vsaj v dvajsetih obrokih. Po odbitku državnih pristojbin (lavdemialne odškodnine) je na Kranjskem iznašala cenjena odškodnina graščinam za desetino in tlako 9,352.647 gld. Dežela je prevzela tega dolga 4,676.348 gld. Ta dolg naj bi dežela, kakor drugod, odplačala v štiridesetih letih s prikladami k direktnim davkom. Dežele pa so izdale zemljiško odvezne zadolžnice, za katere je država prevzela poroštvo. Prvo žrebanje kranjskih zadolžnic se je vršilo dne 30. aprila 1855, torej bi bil kranjski dolg za zemljiško odvezo poplačan leta 1895. Ta deželni zaklad kranjski pa je bil vedno pasiven; dohodki niso pokrivali letnih izdatkov. Dne 19. januarja 1888 je sklenil državni zbor, da se dolg konvertuje. Ta dolg, ki se je preje obrestoval s 5 odstotki, je znašal 1. januarja 1888 še 3,777.627 gld. Izdale so se nove zadolžnice po 4%, odplačljive v 40 letih v rednih letnih obrokih po 202.100 gld. Po zadnjem letošnjem žrebanju je znašal ta deželni dolg v poplačitev že pred 50 leti odpravljen tlake in desetine še 5,308.600 kron, ki bode odplačan šele leta 1928. Letni obrok 404.200 kron, ki jih bode dežela plačevala še do leta 1928, nas torej živo spominja na davne žalostne čase in desetine.

Predavatelj nadalje obširno opisuje servitutne ali služnostne pravice, njih odkup in uredbo, razdelbo in uredbo zemljiških skupščin potom agrarskih operacij, zlaganje ali komasacijo zemljišč, dedno pravo, rentne in dedne domove, razkosavanje zemljišč, kmečka bremena vsled dolgov, razbremenitev kmečkih posestev potom zakona z novimi obligacijami itd. Na kranjskih zemljiščih je bilo do l. 1906 vknjiženega dolga 174,922.858 kron, v celi državi pa nad 6000 milijonov. Recimo, da je mnogo dolga že odplačanega, pa še vknjiženega, vendar so sedaj dolgov, odnosno obresti največje in za kmeta neznosno breme. To breme olajšati, omogočiti odplačevanje dolga v letnih

LISTEK.

Zakaj se k pijači tako silni?

Spisal Anton Medved.

(Ponatisnjeno iz »Zlate Dobe«.)

V prejšnjih časih, ko sem še — mislil sem — preveč pil, imel sem vendar besa in oči odprte, in marsičesa se zdaj spominjam, kar me nagiblje k intenzivnemu premišljevanju. Tako na primer ravno vprašanje, ki sem ga postavil na čelo temu spisu: Zakaj se k pijači (namreč pojmi) tako silni?

Naj ti kdo ponudi cigaro, pa rečeš: kadim, odgovori ti oni kratko: a tako, prostite, nisem vedel. Morda celo prijavim: prav imate. In mir besedi. Naj ti kdo hoče postreči z morskimi ribami, pa odkloniš: ne jem rib, dobiš odgovor: neateremu ne prija, okusi so različni. In mir je besedi. Povabi naj te kdo na čaj, pa rečeš, da ti čaj škoduje, mir bo besedi.

Toda če v družbi poveš, da nič ne pijem (mislil sem seveda opojnine), tedaj zbudis celo točo vprašanj: zakaj ne, temu ne, kako da ne, odkdaj ne? In do vrsto opominov moraš slišati. A — to ti verjetno! E — to je nespametno! I — malo ga lahko! O — saj ne škoduje! U

— pusto je življenje brez pijače! In prične se nasilno nalivanje, živahno prigovarjanje, navdušeno nazdravljenje, ako se navalu ne ustaviš naravnost z afrikansko brezobzirnostjo. Seve — potem si pa surov ali vsaj netakten.

Zakaj to, odkod to? Zakaj je vsak antialkoholik pravi misijonar v svojem okrožju? Dobro piše o tem duhovita Matilda Lammers: »Poleg tega — le priznajmo — rodi uživanje alkohola misijonski nagon (Missionstrieb) tako živ in neutrudljiv, kakor bi ga želeli vsem kranjskim verskim družbam v interesu poganov. Kdor pije vodo ali mleko, ta se hitro pomiri, če kak drugi ne kaže nagnjenja do te pijače. Kdor pa pije vino ali pivo v prisotnosti drugih, in ko bi bili to njegovi lastni otroci, čuti nagon oddajati, deliti to pijačo; v družbi abstinentov nima posameznik, ki ni zdržen, od svojega kozarca piva ali vina pravega užitka.«

To je vendar le zagonetno, vsaj na prvi pogled. Če pa pogledamo v pijančevje ali tudi pivčevje dušo nekoliko globlje, izprevidimo kmalu, da je ta misijonski nagon povsem sebičen in da ima predvsem namen tolažiti vest. Da, vesti alkoholiki vsaj v prvih štadijih, ko še niso telesno in dušno docela uničeni, nimajo mirne. Kako-le? Oni škodo, ki jo alkohol napravlja, čutijo, vidijo, če niso slepi in gluhi in destituti sensu interno.

Te točke naj se mimogrede nekoliko dotaknem. Znameniti bojevnik zoper alkoholizem škof Avguštin Egger govori v neki svoji brošurici, da je dolgo časa pridigal zoper pijančevanje, rabeč za orožje nadnaravne nagibe: da pa je opustil to neuspešno delo, ker se je prepričal o koristi drugega boja. Poučiti, pravi vneti mož, poučiti je treba ljudstvo, da je alkohol škodljiv, nezdrav, strupen. Jaz pa pravim — in tega mi veliki mož na onem svetu ne bo zameril — da se celo s ponukom malo ali nič ne doseže. In sicer iz preprostega razloga, ker sem prepričan, da vsak pijanec ali pivce na sebi jasno čuti škodo, če pije preveč opojnin. Križ božji, če ima po preobilni pijači glavo težko kakor čeber, če ne more ne spati ne bedeti, ne stati, ne sedeti, potem mora vendar vedeti, da si je in s čim si je oškodoval zdravje. Dasi so nasledki nezmerne pijače pri raznih ljudeh razni, večji ali manjši, toliki so vedno, da jih je moči čutiti. Kako da se potem tolikrat sliši samozavesten vzklík: Meni pijača nič ne škoduje! Kako? Ker človek rad samemu sebi laže in z lažjo devlje paliativni obliž na rano svoje vesti. Krivde se zaveda in rad bi se rešil z izgovori. Otrok, ki se iz šole grede stepe s svojim tovarišem in dobi praske po licih, doma reče, da je padel, ker se boji ukora ali kazni. Takemu otroku je podoben pijanec. Vse je krivo

njegove bolezni, samo pijača ne. Temu je škodovala kaka jed, drugi se je prehladil, tretji prevzdignil, četrti razjezil itd., samo pil ni nobeden — preveč! Tako torej pijanec z lažjo pere vest pred samim sabo in pred drugimi, če mu verjamejo.

A to še ni dovolj. Maček je huda zver. Gorje človeku samemu v nesreči, bodi že katerakoli! Znana je resnica, da je sladko imeti socios dolorum, sodruge bolečin in takih iščejo pijanci in pivci, in to je glavna žila njih »misijonskega nagona«. Ni treba, da si globokoumen, pa rad pritegneš moji trditvi. Le posamezni slučajji so, če kak špekulant sili bližnjika k pijači, zato, da kaj izve od njega ali kratko, da ga laže oslepari. Splošno pa pijanci in pivci usiljujejo pijačo, da si pridobe sodruge bolečin, sokrivce, da sami sebi nekoliko olajšajo pekočo vest. Razume se, da tega svojega namena ne bodo razodeli. Tatinske družbe niso od posameznih tatov nevarnejše samo zaradi večjega števila, temveč tudi zaradi tega, ker vsak ud take družbe, navdahnjen z »esprit de corps«, tatvine doprinaša z »lažjo vestjo«, torej drzneje in vneteje. Fiat applicatio! Družbe drže pijance na pogubni poti — družbe naj bi držale abstinentne na rešnji poti.

Neprecenljivega pomena so torej abstinentni krožki.

obrokih in določiti primerno mejo novim dolgovanjem na zemljiščih, to je sedaj najnujnejša naloga državnega zbora za kmeta.

Delo „Südmarke“ v Št. Ilju.

V svoji velikonočni številki je prinesla »Union«, ugledno glasilo Staročehov, naslednji poziv »Slovenske dijaške zveze«, ki jako dobro osvetljuje delovanje in tendenco »Südmarke« kakor tudi obupno stanje Slovencev v Št. Ilju in Slovenskih goricah:

Krščansko - nemškimi sodržavljanom! Slovenski katoliški dijaki govore k onim Nemcem, ki se ponašajo s svojim katoliškim prepričanjem. Kar govorimo mi, čuti in misli slovensko ljudstvo.

Društvo »Südmark« uživa priznanje in podporo tudi od strani katoliških, posebno krščansko-socialnih Nemcev. Dasi ravno bi mogel komaj kdo temu oporekati, navajamo sledeče besede iz govora krščansko-socialnega poslanca Prochazke (»Deutsches Volksblatt« št. 7253 z dne 11. marca 1909, pod »Eine nationale und antisemitische Kundgebung«): »Pred kratkim sem prisostvoval — — — znameniti slavnosti, ustanovni slavnosti »Südmarke«, nemškega obrambnega društva, ki razvija svoje sijajno delovanje na Dunaju, Spodnjem Avstrijskem in Štajerskem.«

Ker pa bi utegnili o splošnih trditvah dvomiti, hočemo pokazati »sijajno delovanje« tega nemškega obrambnega društva na eklatantnem zgledu. Početje »Südmarke« v Št. Ilju je za njeno tendenco in ravnanje tipično.

Leta 1906 je pripadla občina Št. Ilj slovenski katoliški stranki. S tem je bilo dano »Südmarki« znamenje, znamenje k boju proti domačemu slovenskemu in katoliškemu prebivalstvu. Prvi cilj je bil — nemška protikatoliška občinska uprava. V ta namen so pričeli nakupovati posestva, ki so bila v rokah Slovencev ali celo katoliških Nemcev. Doslej je nakupila »Südmarka« že 400 do 500 oralov zemlje in plačala za oral 800 do 2400 mark, za ondote razmere izredne cene.

Večja posestva so razkosali v manjša, na njih pa je naselila doslej »Südmarka« izključno same protestante iz rajha, niti v enem slučaju ni naselila Avstrijca ali celo katoliškega Nemca. V celoti je tam naseljenih že 17 protestantskih družin, vsaka z najmanj 5, nobena z nad 14 osebami, skupno okroglo 150 oseb.

Naseljencem stavijo med drugim te le pogoje: Naseljence mora biti 1. protestant, 2. Nемец (Nemci iz rajha imajo prednost), 3. imeti večjo družino (najmanj štiri osebe), 4. podpisati pogodbo, da ne bo nikdar prodal posestva Nemcu, in 5. se zavazeti, da bo kupoval vse potrebščine pri svojih rojakih. (To ni bojkot? Op. ur.)

V nemški šoli, kjer je polovica protestantskih otrok, imajo ti prednost povsod. Krščanski nauk poučuje redno pastor Mahmert iz Maribora. Isti ima tudi vsak mesec agitatorična predavanja v »Südmarkhofu«, h katerim vabijo tudi katolike. Vse to se vrši pod firmo in na stroške »Südmarke«. Protestanti sami odkrito priznavajo svoj namen: »Kakor hitro bo

dovolj veliko število vernikov, hočejo pričeti z zidavo molilnice, za katero je prostor že določen. Stroške pa bo kril »Gustav - Adolf - Verein«. Obenem razvija »Südmarka« živalno agitacijo za »Los von Rom«; doslej so odpadli že trije katoliki.

Roko v roki s tem »silajnim delovanjem« »Südmarke« v verskem se vrši njeno delovanje v narodnem oziru. Proti finančni premoči ne morejo konkurirati domači obrtniki in delavci. Uskoke, odpadnike bogato poplačajo — skratka, vrši se nemoteno narodni boj kot najhujše vrste, pri čemer se ne štedi z nobenim sredstvom.

To so dejstva, ki jih ne spravi s sveta nobena dialektika. To je odlomek iz velikonomškega »Drang zur Adria«, enak nasilni politiki razlaševanja, ki so jej izročeni Poljaki na Pruskem, to je epizoda, ki jo javnost sicer malo opazi, ki jo pa Slovenci bridko občutimo, epizoda iz boja Slovanov za njihovo naravno pravo.

Obračamo se do cerkvenih oblasti! Ni še pozabljen dolgoletni boj naših čeških bratov na Dunaju za lastno službo božjo, danes pa si žele zaman naši rojaki v Gradcu, da bi mogli poslušati božjo besedo v svojem materinem jeziku, in se potaplja v socialno demokracijo, ker nimajo niti te edine obrambe. Ali hočete s koreninami izrjaviti poslednje zaupanje do cerkve iz srca na življenje in smrt se borečega ljudstva, da molčite k takemu početju »Südmarke«!

Na krščansko-socialne kroge! Nočemo apelirati v narodnem oziru na vaše principe. Vspricho obupnega stanja Čehov na Dunaju bi bilo to nesmiselno. V gori opisanem slučaju je le dvoje mogoče: Ali vam je z vašim verskim prepričanjem resno — potem »Südmarka« ne le ne smete podpirati, ampak morate se proti njej boriti, ali pa vam s prepričanjem ni resno, potem masko z obraza! Kar nam je sveto, tega se ne sme izrabljati v politične mahinacije, kajti tak »klerikalizem« je rak-rana na telesu naše cerkve!

Za odbor »Slovenske dijaške zveze«
iur. Marko Natlačen iur. Stanko Mašič
t. č. predsednik. t. č. tajnik

„Slomškova“ zveza.

Prijatelj me je opozoril, da je začel »Učiteljski Tovariš« zopet po svoji rojarski navadi napadati našo zvezo in njene člane. Piše mi, da naj bi odgovoril na vprašanje »Učit. Tovariša«: Koliko članov šteje »Slomškova zveza«? Baje »Tovariš« sumniči in zavija. Zato odgovorjam: Danes, dne 15. aprila t. l., ima »Slomškova zveza« sledeče število članov: učiteljskega osebja 160, duhovščine 65, profesorjev 12, laikov 14, skupaj torej 251 članov. Upam, da bode gospod Gangl toliko možat, da bode ta-le odgovor priobčil v »Tovarišu«.

Na predbacivanje, da bi se bil neki naš član nepovólno izrekel o onih članih, ki sedaj vstopajo v naš krog, odgovorjam, da je to navadna žurnalistična laž »Učit. Tovariša«. Lepo ni, ampak umljivo pa tako zavijanje. Najboljši odgovor taki žurnalistiki je, da vsi naši člani, ki ste še naročniki »Učit. Tovariša«, ta list vrnete.

Mnogo jih je, ki se izgovarjajo, da ga imajo le radi razpisov učiteljskih služb. Poskrbeli bodemo, da bode vsaka razpisana učiteljska služba naznanjena tudi v »Slovincu« in »Slov. Učitelju«. Nespartano bi torej bilo, še nadalje podpirati list, ki nas zaničuje in psuje. Proč z njim in svobodno naprej po poti, ki smo si jo začrtali in ki nas vede sigurno do zmage. Tudi liberalno učiteljsko poslopje se maje, zato hrešči; podrla se bode prav gotovo. Jelenčeva moč, ki to poslopje še drži, niti tolika ni, kakor kakega ljubljanskega izvoščeka.

VAŽNA IZJAVA PAPEŽA PIJA X. ZA DELAVSKO GIBANJE.

Znano je, da so katoliški krogi v Nemčiji zadnji čas nekoliko disputirali o značaju, ki naj ga imajo delavska strokovna društva. Polemika se je vršila v »Kölnische Volkszeitung« in »Stimmen aus M. Laach«, največ med tajnikom krščanskih strokovnih društev, državnim poslancem Giesberts, in znanim jezuitom, avtorjem svetovnoznane »Nacionalne ekonomije«, T. Oesch. Eni so dejali, da mora strokovna organizacija stati na nevtralnih tleh, drugi pa so zagovarjali misel, da treba katoličanom lastne strokovne delavske organizacije. 10. t. m. pa je bila pri papežu Piju X. v Rimu deputacija katoliških delavcev v strokovnih društvih Zahodne Prusije in pri tej priliki jim je sveti Oče dejal: »Tudi popolnoma odobravam, da v krščanskih strokovnih društvih izvršujete tako uspešne apostolat in skupno s protestanti delujete za ohranjenje krščanske misli.« S tem je sveti Oče odobril, da se združujejo katoliški delavci s protestantskimi, da torej sloni njih strokovna organizacija na nevtralnih tleh, saj v kolikor se tiče krščanskih veroizpovedi. S to izjavo je seveda ves spor rešen.

Messinski škandal.

Italija je v mnogočem prava deveta dežela. Najbolj pa trpi na tem, da ne pozna nobene javne poštenosti.

Znano je, kako je Nasi goljufal; znano, kako so župani, sindaki, prefekti in policijski uradniki požrli milijone, ki jih je Evropa darovala ob kalabrijskem procesu; zdaj se pa izve, da se je z darovi za Messino ravnotako zgodilo!

Dolgo je vlada prikrivala in demantirala, zdaj pa sta ji zaprla sapo — kralj Viktor Emanuel sam in pa kraljica Jelena. Nenapovedano sta se podala pred tednom v Messino in se ondi zgrozila ob pogledu na ruševine. Danes, po preteku štirih mesecev po potresu, je **Messina ravnotaka kakor je bila eno uro po njem, da se hujše je!**

Ljudstvo je kar drlo h kralju, ki si je žalosten utiral pot po kupih zidu, blata in desk. Pravilo mu je o korumpiranosti, brezdelnosti in brezvestnosti uradništva, ki so ga iz centrale poslali »rešit« Messino. In kralj je dejal:

»E' vero! e' vero! Non si è fatto nulla — proprio nulla!« — »Res je! res! Nič se ni naredilo, prav čisto nič!«

In kraljica je dejala: »E' peggio di prima!« — »Še hujše je kot prej!« — In ko se je kralju približal višji inženir, da ga

spremlja, mu je Viktor Emanuel dejal osorno:

»Lei vada a lavorare e sarà meglio!« — »Vi pojte delat, pa bo bolje!« —

Tako pripoveduje admiral, ki je kraljevsko dvojico spremljal po mestu, »Corr. d. It.« Te besede so prinesli v listi in jih vlada do danes še ni upala demantirati. Kdor vé, kako Viktor Emanuel tehta svoje besede, si lahko misli, kakšno lumparije se gode v nesrečni Messini.

Najbolj se je obneslo vojaštvo — ampak ne tisti admirali, ki so prišli 48 ur prepozno po potresu, ker niso bile ladje pripravljene... No, pozneje je mornarija začela graditi barake, toda civilne oblasti so hotele pomorščake odstraniti, češ, da delajo zapreke enotnemu načrtu! Zabuvali so celo, da potrgajo strehe na barakah, ker ni mornariška uprava asfalta — ročila pri pravi privilegovani tврdki! S le mornarski minister Mirabello je naredil tem šikanam konec.

Kar se tiče barak civilne uprave, imajo uradniki seveda lepe barake, za ljuče so pa zbili par plank in v tem prostoru morajo ljudje jesti, piti, spati in svojo potrebo opravljati! Če pritisne vročina, koga imela tu hvaležno polje. Deske, stavbeni material prihaja; **pospravljen pa ruševine še prav nič niso**, tako da morajo stavbeni material, kolikor ga pride, nalagati na kupe, kjer ga pere dež in sneg. Ruševine so še zdaj po 10—20 visoke in razširjajo nepopisen smrad. Komisija za reedifikacijo Messine je pred več kot enim mesecem izgotovila natančno poročilo glede na načrtovane zgradbe, uporabe materiala itd., toda vse je to poročilo označeno za najnujnejše, danes počiva na pisalni mizi ministra za javna dela, gospoda Bertolini.

Zdaj ko je kralj krivce ozmerjal, vlada imenovala po stari laški navadi preiskovalno komisijo. Ta bo seveda najmanj štiri mesece »delovala« in pisala svoja poročila! Ampak to zdaj vsi laški listi poročajo tej komisiji:

Naj natančno preišče in potem javno stiši predložiti račune o tistih milijonih, ki je Evropa poslala za Messino, o kateri pa ni ne duha, ne sluha...

To bi bilo res jako zanimivo.

Kongres arheologov v Egiptu.

(Izvirni dopis.)

Prav umestno so si izbrali letos arheologi za svoj kongres Egipt, zibelko središče nekdanje znanosti. Zato so sedaj nji Egiptčani z vsjo mogočo gostoljubnostjo in radostjo sprejeli učenjake, ki so prihili v ogromnem številu v Egipt, da pokležejo vsemu svetu njegovo važnost in imenitnost v znanstvenem oziru.

Veliko sredo ob 10. zjutraj se je vršil slovesen, impozanten sprejem in pozdrav delegatov mednarodnega arheološkega kongresa v Aleksandriji, ki se bo nadaljeval v Kahiru ter zaključil z obiskom Gorenjega Egipta.

Udeležnikov kongresa je približno 800, med katerimi so najučenejši arheologi sveta. Sprejem deležnikov Aleksandrijski guverner, zastopniki vlade in municipij, potem konzuli raznih vlad, tukajšnji učenjaki in velikaši ter elegantna gospé. Municipski podpredsednik paša de Schiess je pozdravil kongresiste s kra-

Boltatu Pepe.

Gespud redehter!

»Mi se na uma spušal na nivo Boltatuga Pepeta.« je pisu ta 13. aprila letašnga leta ta »Sluvenk Narud« in me tou iz tem mal putulažet, de b na biu več tku hud najn in ga pustupr

gmah, kedr b se spravu na puštene ldi in zapiču vajne soj žel, kokr ga zapič kojnska muha, kedr je žejna krvi.

No, pa iz ta ubluba se ni men prou nč pršmajhlo, že zatu ne, ke jest nive še ni-man ne, ampak sam en prou lep traunk, astn, se na niva Boltatuga Pepeta ta »Sluvenk Narud« še spušal na more, če b se prou tou; de b se pa »Sluvenk Narud« spustu kerkat na moj traunk, tu pa tud Buh na przaden; tu b ga tku spudrepu, de b me pouu en lep cajt.

In če se m še tku šmajhla, jest dobr vem, de me ma u želodce ta »Sluvenk Narud« in me maja u želodce usi leberalci, nej že narud rešujeja u štari »pr Rož«, al pa u štari »pr ta krvaumo mašetne«. U žlic vode b me rad putupl in sam tu je še moja sreča, de znam dobr plavat in de na utonem, če b me vrgl tud u usa tista voda, ke ja leberalci delaja. In tu ja je en lep percjon, tu morm že rečt.

Men je pa tud čist use glih, al me maja naš leberalci rad, al nej m pa pu želejn strežeja. In usi ta pametn ldje sa glih teh misl, kokr sm jest, ke veja, de ud našeh leberalci ni in na u nekol nč pame-tnga za pričakvat. Dokler uja mel u Iblan kumanda tist leberalci, ke maja soj logar »pr Rož«, uja gledal zmeri sam na soja zlahta; kedr jh u pa premagala garda ud »ta krvauga mašetna«, tekat uja pršli pa sušulci ud kumandanta gespuđ dohtar Uražna na kojna; de b blu pa tem al pa unem res kej ležeče na blagre naruda, tu je pa tulk, ket pet krau za en groš. Sej se puznama pu knofeh.

De sa pa leberalci bi na ta kratka u gliau, se pa že pu tem lohka spuzna, ke greja tku lepu edn drugomu na lim in še veja ne, kdaj sa prpopan, de na morja nekamer več, ne naprej ne nazaj. Gespuđ nutar Plantan je že puskusu, pu čim je ta žmah in nahter druñ muže čistga leberalnega duha že tud ceplaja za nim u penzjon, sevede brez penzjona in gledaja souzneh uči nazaj u tiste srečne čase, ke sa bli še

ubrajtan in je nhna beseda še kej zalegla. Tku u šlu pr leberalceh naprej, dokler na u pršou na vrsta sam gespuđ žepan Hribar, ke je stuinstukrat prsegu na leberalna puštenast in značajnost in ke je iz taka učetuska lubeznja ubjemu ta mlade leberalne razsajače in jim dajau putuha in še clu službce za nagrada; tkuzvane klerekalce pa souražu iz dna soje sluvsnske duše in dau temu al pa unno brca, če je le du nega pršou. Kedr u pa enkat sedou tkula u lepno mire na sojeh zaslugah, ke s jh je steku za leberalce, in začeu premišlvat, kdu ga je prou za prou brenu z žepanskega trona, in ga pusadu na punižen penzjunistusk stou, tekat u pa pršou du spuznajna, de je tu strila leberalna hvaležnost in puštenast. Tekat u zakravela negava velika sluvsnska duša in vs putr u zastoku: »Muže, ke sm jh tku bugat plačvou, de b trubil moja slava pu svet in prdubival še druge, ke b bli prpraulen delat parada pr mojih jubileumeh; te muže sa me vrgel med stara šara in zlezl čez mene sami na leberalnega kojna. Tu je leberalna hvaležnost in puštenast!« Naprej na u mogu, ke souze mu uja zalile uči in uzele sapa, ampak sam iz pestjo u pužugu ke preke »ta krvaumo mašetne«.

No, letas se tu še na u zgudl, ke de b ta noumo regemate na rotuže že letas usčenja cvetela, za tu je še premal pugnugen. Al ta špas ratuje čez dali bl resen. Letas pride u ubčinsk zastop že spet ene par sušlcu prhodnga žepana in tku u šlu

naprej, če jm med cajtam kašn zal, na u pot preteku, dokler na u na rotuže sušulcem zadost pugnugen. Tekat, gespuđi ud »Rož«; tekat u pa pulom.

Jest nečem rečt! Ta reč nej nardel med saba tist gespuđi, kerm gre ta ream, ampak tulk pa rečem, de tekat na gespuđe žepane prou nč več nucał, če prou kašn rotuškj pejomtar kje na muros zavle prevelicga nauđušejna pr agitator soja sukna zgubu. Tud sam gespuđ dohtar Taučar u zgubu velava ket agitator in u u več pu Martinu cest on zberu muže kandedate, če se uja pa pol tud res zberu kandedati »pr ta krvaumo mašetne«, pa še tud use skp u luft. Murde u tekat kandedate pustaulu tist Boltatu Pepe, ke ga zdej še souražte in čez rama gledate. Sej veste, de se žiumu čluvek lohka usprpeti, za kua b se pa men ne.

Tku, zdej sm gespuđa žepana u in mu tista mrena iz učes, ke mu že tku douh bran, de na vid bistu u daljava, na stranu. Al u ta moja uperacija kej zalegla pa še na vem. Murde tud ni sam mrena učeseh uržah, de na hod naraunast ampak de se sputekuje in zadeva ub usavogu iz soja pulitka. Murde ma še kašn druga napaka, de na spuzna, kam pes ta muži, No, tu b se dal murde zdej še us brez pusebne škode puprant, zatu b pa še ta nar bulš, če b se u usak soj potreb ubrnu kar naraunast na

Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

kim, a jednatim govorom v gledišču Zinzia. Omenil je, koliko težav je bilo z ustanovitvijo grško-romanskega muzeja v Aleksandriji, kateri se ponaša zdaj s prezanimivimi predmeti, ki so jih našli v izkopinah po Dolnem Egiptu.

Za njim je govoril A. Ralli, predsednik arheološkega društva v Aleksandriji. Rekel je, da se je posrečilo temeljito preiskovanju Egipta najti dosedaj neznana dela Aristotela, Evripida, Menandra itd. In gotovo nam zakriva Egipt še marsikak za znanost velevažen zaklad. V imenu kongresistov je odgovoril prof. Lombros, vseučilišni rektor v Atenah, kačoč na pravadno egiptovsko vedo in naslanjajoč se na besede »Ex oriente lux«.

Popoldne ob 3. je mestni municipij priredil kongresistom »garden party«, izlet v Nusho; udeležile so se ga vse oblasti, konzuli itd., da so počastili učene goste. Tri godbe, angleška vojaška, carinskih uslužbencev in grška so igrale na vrtu Nusha.

Ob poldesetih zvečer so se sešli kongresisti v New Khedivial hotelu, kjer so imeli besedo razni učenjaki. Prvi je predaval Duchesne, rektor francoske arheološke šole v Rimu, o krščanskih svetiščih v Abukirju. Za njim je dokazoval vseučiliški profesor Schreiber na podlagi najnovejših izkopin vpliv aleksandrijske znanosti na helensko in rimljansko, kar je vzbudilo živahno polemiko med navzočimi, ki so mu hoteli izpodbiti njegove trditve, a nemški učenjak jim je kaj izvrstno odgovarjal ter žel splošno pohvalo.

Naslednji dan je govoril profesor Thiersch o nekdanjem svetilniku (Pharos) v Aleksandriji in o Serapeju. Ta je spisal knjigo o svetilniku, ki je bil eden izmed sedmerih čudežev sveta.

Nato je govoril prof. dr. Hommel iz Monakovega o astrološki podlagi svetilnika (faro). Imenovani gospod se je nastanil v našem samostanu, zato sem ž njim občeval in ga spremljal na kraj nekdanjega svetilnika. Zadnja dva govornika sta bila Reinach in Perdriget.

Popoldne so obiskali nekateri kongresisti nekropolo v Kom-el-Chougafa, spremljal jih je oskrbnik tukajšnjega muzeja prof. Brecci z udi arheol. društva. S tem je bil arheološki kongres v Aleksandriji zaključen. Nadaljuje se v Kahiri v soboto zjutraj ob 10. uri pod predsedstvom Khédiva.

Idrijske novice.

Slovensko vseučilišče. Zanimanje za slovensko vseučilišče in zahteva po tem najvišjem kulturnem zavodu je našla odmev tudi že pri nas. Že lansko leto je imelo »Katoliško politično društvo« shod, ki je sklenil resolucije za slovensko vseučilišče. Od zadnjih nemirov posebno na dunajski univerzi pa je zahteva po lastnem slovenskem vseučilišču postala med Slovenci še posebno živa in izrazita. Na cvetno nedeljo so neznani »sklicatelji« sklicali nas javen ljudski shod za slovensko vseučilišče. Na shodu, ki je bil zelo dobro obiskan, smo šele izvedeli, da ta shod ni javen ljudski shod, ampak je shod socialne demokracije, »ki ima kot največja stranka v Idriji« pač največjo pravico manifestirati v Idriji za slovensko univerzo. Če so idrijski naprednjaki s to izjavo socialnih demokratov zadovoljni, ne vemo. Na shodu je imel glavno besedo neki visokošolec Černič, ki je v živih besedah slikal bedo in zatiranje slovenskega dijaka na nemških visokih šolah in povdarjal potrebo lastne slovenske univerze. Zahteval je, naj se vsak Slovenec vsako leto v spomin 20. septembra 1908 dal 20 vin. za slovensko vseučilišče. Lepa misel, ki pa najbrž ne bo imela zaželjenega uspeha! Dalje je priporočal Gangl resolucije za slovensko vseučilišče, ki so bile tudi sprejete. Da je manjkalo v teh resolucijah zahteve po »bogoslovni fakulteti«, se razume. Prepričani pa smo, da ne bodo Gangl in njegovi socialni demokrati odločevali, ali naj dobimo Slovenci tudi bogoslovno fakulteto ali ne. Predsedoval je shodu sodrug Štraus, ki družega ni znal povedati, kakor da je vabil vse navzoče, da pristopijo v socialno demokracijo, in obljubil, da bodo socialni demokrati, kakor hitro pridejo do vlade v naši državi, že preskrbeli Slovincem lastno univerzo. Ubogi Slovenci, kako dolgo bomo morali še čakati na svoje vseučilišče! Tak je bil ta »javen ljudski« shod. Mi nismo proti slovenski univerzi in tudi manifestacij zanjo se radi udeležimo, če je treba. Malo smešno se nam le zdi, če se sklicuje »javen ljudski« shod, na katerem bi človek pričakoval, da se žene brez razlike strank, ki se zanimajo samo za to, radi česar je bil sklican shod; ko pa pride človek na shod, pa zve, da je to shod socialnih de-

mokratov in par liberalcev, ki so vsakega nesocialista in neliberalca po strani gledali. Kaj res mislite gospodje, da vi reprezentirate slovensko »ljudstvo«!? Za »sklicatelje« nihče ni vedel, ker so se bali podpisati se na oklic, zato tudi ljudje zupanja niso imeli do shoda. Tudi ne vemo, čemu klicati od drugod visokošolca naše mesto, da nam pojasni razmere na vseučilišču, ko imamo vendar v našem mestu precej visokošolcev domačinov, ki bi bili gotovo radi domačinom pojasnili žalostne razmere slovenskega dijaka v tujini! Toda od naših domačinov-vseučilišnikov nihče ni zvedel za ta shod drugače, kakor vsi drugi ljudje, ki so brali rdeče in zelene plakate po mestu. Drugič, gospodje, torej malo več takta in razsodnosti!

Zopet nesreča. Dne 13. t. m. se je ponesrečil v žgalnici rudar Ivan Reven. Pritisnil ga je k steni voz, ko je peljal izžgano rudo na vodo. Poškodba je sicer težka, vendar je upati, da ponesrečenec popolnoma okreva.

Prodaj je Friderik Kosmač, paznik v celjski cinkarni, svoje posestvo v Idriji vpokojenemu mizarju in gostilničarju Andreju Vončina, kateri, kakor pravijo, namerava zemljišče parcelirati.

Velikonočnih cerkvenih slovesnostij se je ljudstvo marljivo udeleževalo, zlasti popoldanske molitve so privabljale vernike, čemur se pa ne čudimo, ker so se mnogoštevilni pevci res postavili. Velikonočne procesije se je poleg načelnikov raznih uradov udeležil letos tudi voditelj mestnega županstva — gerent.

Klerikalna značajnost. »Narodov« dopisnik poroča širnemu svetu velepomembno novico, da je bil med kandidati neodvisnih davkoplačevalcev tudi neki bivši socialni demokrat in celo ateist. Ker se zgraža nad tem, pa nas tembolj veseli, da smo iz te novice zvedeli vsakega razveseljujočo vest, da so kandidati združenih liberalcev in socijev same brumne duše, ki morajo na vsak način imponirati celo vseskozi korumpirani Oswaldovi kliki. Nismo mislili, da je naprednjakom toliko ležeče na tem, da sede v občinskem odboru sami odločni katoličani.

Pogrešajo zadnji čas liberalci idrijskih novic v »Slovincu«, kakor poročajo v »Slov. Narodu«, kjer beremo vest, da so sicer gostobesedne idrijske novice v »Slovincu« postale po volitvah redkobesedne. Nič ne skrbite, kakor je bilo doslej, bo tudi v prihodnje. Še vas bomo zabavali, kadar bodete ukrenili kako prav pametno. Vseh neumnosti, ki jih pa naprednjaki ugibljejo, vendar le nočemo spravljati pred svet, ker vendar še svojega bližnjega bolj spoštujemo, nego »Narodova« dopisnika. Kako bi kričali, če bi na primer »Slovenec« poročal o naprednih značajnikih, kako pritisakajo klerikalne kljuke, ali o učenjakih, ki zavajajo svojega nevednega tovariša v gmotno nesrečo, vede ali nevede, ne vprašamo! Ali naj poročamo, kako idrijski napredni gospodi hlače rubijo in prodajajo. Taka poročila prepuščamo poročevalcem »Narodovim«, mi pa ne bomo prestopili nikdar meje dostojnosti.

Jeseniške novice.

Ustanovni shod delavskega političnega društva za politična okrajja Radoljica in Kranj bo v »Delavskem domu« na Savi v nedeljo, 18. aprila. Velikega pomena bo to društvo za delavstvo. Ker bo osnovano na programu S. L. S., pošiljalo bo v vodstvo S. L. S. svojega zastopnika in postavljalo kandidata za dež. in državni zbor. Socialna demokracija se je vrgla z vso silo ravno na Gorenjsko. Nasproti nji se mora organizirati vse pošteno misleče delavstvo, in škodljivci delavstva ne bodo nič opravili.

Socialni demokrati pridno prirejajo shode in zabavljajo čez naše poslance in S. L. S., sebe pa hvalijo, da se človeku mora že gabit. Na zadnjem shodu pri »Jelenu« so morale že ženske in otroci priti na pomoč, da je bilo vsega skupaj kakih 80 poslušalcev. Krščansko-socialno delavstvo ni prišlo na shod delat štafaže, da bi se socialni demokrati bahali, koliko jih je. Taki so namreč ti ljudje. Kdor pride na njih shod, proglasijo ga za svojega. Zato bo res najbolj pametno znanprej, da jih vsi naši puste same. Naj bodo med sabo in naj zabavljajo, kolikor hočejo. Vse krščansko misleče delavstvo pa naj pridno hodi na shode, ki jih bo prirejalo novoustanovljeno delavsko društvo.

Kapitalista in plemenitaša pl. Metnica so volili socialni demokrati zadnjič na Koroškem v deželni zbor, samo zato, ker je v svobodnemiselnem taboru, da so pomagali mestni celovski gospodi vreči

Slovenca Grafenauerja, ker je v krščanskem taboru. Tega socialni demokrati na zadnjem shodu niso povedali. Seveda, potem bi bil marsikdo spoznal, da je socialna demokracija največja hinavka, ker vedno povdarja, da se bojuje zoper kapital in privilegije in razliko stanov, pri volitvah pa gre s kapitalom in plemenitašom. Besed seveda ima socialna demokracija za delavstvo vedno polna usta, kadar pa treba kaj storiti za delavstvo, pa nič ne stori. Vedno in povsod se kaže v vsem svojem delovanju — sovražno proti vsemu, kar je krščanskega. To je gonilna sila v socialni demokraciji.

Nad Korošci, ki so v tolikih trumah hodili letos — ravno pred volitvami — na prireditve »Jesenškega Sokola«, zgedovali so se mnogi, češ, kako morejo slovenski narodni Korošci podpirati Sokola, ki je v taboru svobodnemiselnosti in socialne demokracije. Opravičevali so jih sicer, da jim morda to ni znano, ali čudno se jim je zdelo, ko so videli vmes tudi duhovnike. Volitve so jim morda vendar oči odprle, kaj imajo Slovenci na Koroškem pričakovati od socialne demokracije. Tudi slovenski socialni demokrati so volili Nemca Metnica. Socialni demokrat bo vselej rajši volil svobodnemiselnega kandidata, če je prav narodni nasprotnik, kakor pa kandidata krščanskih strank. Boj zoper vero je socialnemu demokratu prvo; narodnost proda, če more udariti po veri. Tudi jeseniški Sokol je volil pri decembarskih volitvah svobodnemiselnega mednarodnega socialnega demokrata.

Okna pobližajo. Bil je nekaj časa mir, a grda zavist ne more mirovati. Katoliško delavsko društvo na Savi se živahno giblje v »Delavskem domu«. Nasprotnike jezi, ker zabavljajo čez »ajmohtarje« nič ne izda in se ti le bolj utrjujejo, kolikor bolj jih napadajo, — začeli so zopet s pobijanjem oken. Po zadnji predstavi v »Delavskem domu« bila jih je polna dvorana pri prosti zabavi. Društvena godba na lok je izzivala burne aplavze, kar zaropotajo šipe, padajo po tleh; kamen je priletel ravno mimo glave nekega dekleta v dvorano. Junak, ki je to storil, pa je pobegnil v temno noč in si mencial roke, češ, dobro sem dal »ajmohtarje«. Da, temo ljubijo nasprotniki Katoliškega delavskega društva, ker to razširja luč prosvete in prave izobrazbe. Tema luč ne more, a luč prežene temo, če je še tolika, in tudi na Jesenicah luč prodira čedalje bolj in tema beži pred njo!

Nemške frankfurtske trakove pri Pospisilovem pogrebu očitajo župniku Zabukovcu liberalci in socialni demokrati, češ, rdeče socialno-demokratske trakove prepoveduje pri pogrebnih, nemških narodnih pa ne. Ker menda res potrebujejo pouka, naj vedo, da rdeči trakovi pri pogrebnih kažejo socialno-demokratsko prepričanje, ki je brezversko. Socialna demokracija je najhujša sovražnica katoliške cerkve in vere, taji Boga, taji neumrljivost človeške duše in torej tudi večnost, hoče svobodno šolo in razporoko. Pri katoliškem cerkvenem pogrebu pač ne gre, da bi se demonstriralo za socialno demokracijo, torej zoper katoliško cerkev in njene nauke. Pameten človek katoliškemu župniku ne bo zameril, če prepove pri cerkvenih pogrebnih demonstracije socialne demokracije. Narodni trakovi pa kažejo le narodno prepričanje, in to samo po sebi ni nasprotno katoliški cerkvi. Pameten katoliški župnik narodnih trakov pri pogrebnih ne bo prepovedoval, ker nima pravega vzroka za to.

Ceno češko posteljno perje!
5 kg nov. tem. K 9 60, boljše K 12 —, belo skubljeno K 18 —, K 21 —, snežnobelo, kot puh mehko skubil, K 30 —, K 36 —. Pošilja v franko po povzetju. Zamena dovoljena proti povrnitvi poštnine. BENEDIKT SACHSEL Lobes št. 159, pri Plznu, Češko. 999 6-1

Za šport in promet.

Zaloga koles
Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih socialnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles
prejem koles za emaljiranje, poniklanje ter popravila: **solidno in ceno.**

Karol Čamernik
Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

Serravallo
železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1908: Državno odlikovanje in častni diplom k slati Kolajni.

Povzročja voljo do jedi, okrepča živce, poboljša kri in je rekonalvescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.
Večkrat odlikovano. Nad 6000 zdravniških priporočil.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Ceno posteljno perje.
1 kg sivga skubljenega perja K 2, polbelega K 2 80, belega K 4, črnega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivga puha K 8, belega K 10, pranskega puha K 12, od 5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jake trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-biela, 1 pernica vel. 180x116 cm z 2 blazinama, velikost 80x98, napolnjena z jake lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 5 50, K 4. Proti povzetju razpoložila poštne prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1010. Češki les.
Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o zimnicah, odejah, prevlekeh in vsem drugem F 716 posteljnem blagu zastoj in pošt. prosto. 52-1

Kašlja hrupavosti, katara, zaslepanja, katara v grlu oslovskega in dušičnega kašlja, naj si omisli zdravniško preizkušnih in priporočnih

Kaiserjevih karamel za prsa s tremi jolkami.
5500 notarjelno potrjenih priporočil o dobri kakovosti. Zvoji 20 in 40 vin., akustika 80 vin. dobivajo se: v Ljubljani: Lekarna pri »Orlu« pri šlez. mostu, delovna lekarna pri »Marji Pomagaj«, M. Leustek; Ubalid pl. Travoszy, Jos. Mayer, G. Piccoli, pri »Kroni« A. Bohinc, vogal Rimske in Bletvešove ceste; Ivan Gjurčić v Metliki, Jos. Ancic, Ribnica, A. Roblek, Radoljica, D. Pirce, Idrija, H. Brill, Litijska, E. Burdich, Št. Lova, Hugon Roblek, Tržič, Karol Andrijašič v Novemestu, Karol Savini v Kranju in Josip Močnik, lekarna pri »Sv. Trojici« v Kamniku. 3017 24-1

Ceneje nemogoče!
Nikelnaste remont. žepna ura sistem »Roskopf« - patent z eleg. veričico in obeskom K 3 50, 3 kom. K 9 50 — pošilja po povzetju 1039 5-1

Mihael Horowitz, Krakov.
Dietlg. 57 63, Avstr. Ceniki zastoj in franko.

Ischias, K 493 10-1
trganje v ledjih!

JAVNA ZAHVALA.
Naznanjam Vam, da sem popolnoma izgubil svojo večletno schias-bolezen po uporabi podagra. G. W., pekovski mojster, Oraдец. Sackstrasse.

Meschnarkova silikat vsebujoča kopalna sol je neprekosljiva pri protinu, revmi in trganju v ledjih! Učinek je po treh do štirih kopeljih, tudi pri večletnih boleznih 12 do 20 zavojev po 1 k je potrebnih za eno zdravljenje. Mnogoštevilne zahvale, zdravniško priporočilo. Dobi se v lekarni Trnkozy, drogerijah Kane, Berak & Šober ali pa naravnost v drogeriji v Gradcu, Sackstrasse 3. Cene »Podagrin«-kopenji v zdravilišču »JUNGBORN«, Brandhofgasse.

SINGER **SINGER**

stroje
dobjete le v naših trgovinah. 402 24-2

Singer Co. akc. družba za šiv. stroje.
Novomesto, Veliki trg 88.

Optični zavod

Fr. P. Zajec Ljubljana, Stari trg 26

priporoča svojo dobro urejeno zalogo raznih očal, ščipalcev, daljnogledov, topiomerjev, zrakovomerjev itd. Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. Popravila točno in ceno.

Velika zaloga pravih švicarskih žepnih in stenskih ur, zlatine in srebrnine.
Nikel ure od gl. 1 90 do 10 —
Srebrne ure, 3 00 do 40 —
Zlate, 11 — do 550 —

Zahtevajte moj novi cenik, ki ga pošljem brezplačno.

VODOVODI

kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. Tehniške ocene in načrti zastoj, ko se poveri delo.

Inženjer-hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ul. 4. Brzjavi: Lachnik, Ljubljana.

Pozor! Pozor!

Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

nagrobnih spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem 1021 (1)

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

POZOR! POZOR!

Gostilna „Dolničar“

v Šmartnem ob Savi pri Ljubljani
z lepim gostilniškim vrtom **zopet otvorjena.**

Za obilen obisk se priporoča velespoštovanjem 1023 3-1

Mat. Dolničar, vinotržec.

„Pri solncu“ Slovenska trgovina. „Pri solncu“

Katinka Widmayer

„pri solncu“ za vodo, v mestni palači. 2552

Priporočam slav. občinstvu veliko zalogo ravno došlih **damskih klobukov najnovejše mode.**

Nadalje raznovrstnega blaga: rokavice, nogavice, kravate, bluže, krila, otroške obleke, čepice, pasove, moderce, predpasnike, velika zaloga belega perila za dame, gospode in otroke, vsa oprava za novorojenčke. Največja zaloga umetnih cvetlic, venčkov, šopkov za neveste in nagrobnih vencev s trakovi. Vezanje cvetlic točno po naročilu. Za kupčevalce na debelo najnižje cene.

Najnižje cene! Solidna postrežba! Najnižje cene!

IVAN DOGAN mizarski mojster v Ljubljani
Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša).

Priporoča svojo bogato zalogo hišne oprave. =

Spalne ter jedilne sobe za salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenik s podobami zastoj in franko. Najcenejša zaloga. Cene brez konkurence.

845 52-1

Največja in najstarejša tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana. Mnogokrat odlikovana.

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na **štedilna ognjišča in peči**

preproste in najfineše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem, samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

za **:: Ameriko ::**

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41

2900 52-1

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Centralna kurjava in prezračevanje vseh sestavov

železne konstrukcije

streh, mostov in drugo, izvršuje tovarna za stroje

JAN ŠTĚTKA, Praha, Král. Vinohrady,

Fričova ulice šte. 892.

Gradnja železnih cvetličnjakov, tudi kurjava dotičnih s toplo vodo.

Etažna kurjava za stanovanja z 2, 4-6 sobami.

Novost: Patentni razpraševalci. 12-1

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laško priporoča svoje izborno pivo.

Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko). — Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).

Pošiljatve na dom sprejema restavrater „Narodnega doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Betonsko podjetje. 979 (1)

Tvornica cementnih izdelkov, umetnega kamnja in mramorja.

ZAJEC & HORN

LJUBLJANA, Dunajska cesta 73.

Priporočamo bogato zalogo umetnega kamnja: cevi, okrogle in ovalne, (patent Kielberg zastopstvo za Kranjsko), stopnice (najelegantnejši vzorci, brušene in polirane), mozaične, kakor tudi hidravlično stisnjene metalne plošče za tlakove za cerkve, veže, kuhinje, hodnike, trotoarje v raznih barvah in vzorcih, podboje, križe, nagrobne spomenike, okvirje, postamente, balustrade, ornamente, façade i. t. d. — Opozarjamo posebno na prekrasne plošče iz umetnega marmorja (Carralyth-patent) za obhajilne mize, oltarje, za prevleko lisen, stebrov i. t. d. Gospode interesente, zlasti preč. duhovščino in stavbinske mojstre vabimo najuljudneje, da si ogledajo na licu mesta blago. **CENIKE IN VZORCE POŠILJAMO RADE VOLJE NA ZAHTEVO.**

Tedenski pregled.

V Srbiji se govori z vso odločnostjo da odstopi kralj Peter in da se že pogaja z vlado za letno vzdrževanje. Zarotniki so postali gospodarji Srbije. Dobili so nekatera najvišja mesta. Trgovinska pogajanja s Srbijo so se začela, pa se zopet razbila, ker so baje Srbi nalaščta stavili nesprejemljive predloge. Črnogorski knez je izrazil avstrijskemu cesarju hvaležnost, da ni prišlo do vojske.

Na Turškem (v Carigradu), je nastal upor. Proti Mladoturkom, ki so deželi prinesli ustavo, in skušali spraviti v svojo domovino zapadno kulturo, so se uprli stari konservativni Turki in nahujkali k temu vojaštvu. Tekla je kri. Enega ministra so umorili, enega smrtno nevarno ranili, druge vjeli. Za sedaj so zmagali Staroturki, ki se krčevito drže izlamske vere. Nevarno vre po vseh sosednjih krajih. V Makedoniji je grozna lakota.

Iz ameriških krajev prihajajo slaba poročila. Zaslužek je slab, delavskih moči preveč.

Na Štajerskem je »Kmečka Zveza« povsod postavila svoje kandidate. V Ptujju so mlekarice zelo dvignile ceno mleku.

V Ljubljani se je vršil tridnevni socialni kurz »S. K. S. Z.« Zastopane so bile vse slovenske dežele. — Blizajo se občinske volitve in liberalci prirejajo klavrne shode in trosijo nerեսnice o »S. L. S.«

Pri občinskih volitvah v Cirknici so v osmih podobčinah zmagali naši, v eni pa liberalci.

V Št. Vidu nad Ljubljano se kažejo sadovi liberalne vzgoje. Pobili so okna pri Cebavovi dvorani in v knezoškofijskih zavodih.

Izobraževalno društvo so ustanovili v Predosljah, javno katol. ljudsko knjižnico pa v Ribnici. V Ljubljani so pa ustanovili trgovski slovenski potniki svoje društvo.

Ob Veliki Noči so pričeli pri vseh zborih odpuščati rezerviste.

Kuharice so se organizirale na Nemškem.

Na Ruskem potrebujejo 20 tisoč učiteljev za ljudske šole.

Godovi prihodnjega tedna:

Nedelja, 18. aprila. — 1. nedelja po Veliki Noči (bela): Apolonij.

Ponedeljek, 19. aprila: Leo IX., Ema.

Torek, 20. aprila: Marcellin, Neža.

Sreda, 21. aprila: Anzelm, Bruno.

Četrtek, 22. aprila: Soter in Kaj.

Petek, 23. aprila: Adelbert (Vojteh), Viljem.

Sobota, 24. aprila: Jurij, Fidelis.

Nemški cesar v Benetkah.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

V Benetkah se je imela letos ob velikonočnih praznikih trhla trozveza obnoviti in utrditi. Italijanski časniki, so sicer tajili tako potrebo, češ, da je na lastini natančno zabeleženo, da trozveza traja do l. 1914. Čemu torej obnova? Toda v Avstriji in Nemčiji so drugega mnenja. Cesar Viljem in Bülow pritiskata na Italijo, da pokaže barvo in se odloči za avstrijsko-nemško zvezo ali pa proti njej. Marsikal se je zgodilo, kar je Italiji zagrenilo sedanjo zvezo. Ne le, da je bilo javno mnenje v Italiji ob zadnjem avstrijsko-srbskem sporu na strani Srbije in Črne Gore, še bolj je v živo zadela italijansko občutljivost graditev velikih novih avstrijskih vojnih ladij. To ne pomenja nič drugega, nego prevlado Avstrije na Adrijskem morju in pomnožen vpliv na Sredozemsko morje. S tem so uničene italijanske sanje o »mare nostrum«, za katere je D'Anunzio s svojo dramo »La nave« unel ljudske mase. In zdaj naj bi se prav v Benetkah, od koder je odplula ladja italijanske slave, zatrli vsi načrti . . .

Ni se čuditi, če v Italiji ni bilo prav nič navdušenja za napovedani sestanek med nemškim in laškim vladarjem. Res je izostal in se odložil za nedoločen čas. Pač pa je prišel velikonočno nedeljo minister Tittoni v Benetke in obiskal Bülowa v njegovem hotelu. Kaj sta se razgovarjala, o tem časnikarji zaman ugibljejo. Nekaj gotovega vedo povedati le o banketih, ki so se tem povodom priredili. Že drugi dan je Tittoni odpotoval v Rim, ne da bi počakal cesarja Viljema, čegar prihod je bil za sredo napovedan. Dve nemški ladji, cesarska jahta »Hohenzollern« in bojna ladja »Hamburg«, že teden dni stojita zadržani ob trgu sv. Marka, da popeljeta Viljema in njegovo družino na Krf. — Včeraj ob pol dvanajsti uri dopoldne je došel dvorni vlak preko Inomata, Verone in Padove. Časniki so napovedovali, da se vrši prihod »in forma privatissima«. S tem naj bi se opravičilo pred javnostjo,

zakaj ni izrednih slovesnosti in pričakovanega navdušenja. Benetke imajo ob tem letnem času že itak živahen promet; tujcev, Angležev, Francozov, Nemcev kar mrgoli, in vsi hoteli so jih prenapolnjeni. V to živahno gibanje pa Viljemov prihod ni prinesel nobene nove nianse. — Kolo-dvor je bil okrašen z zelenjem, nemškimi zastavami in preprogami, dvanajst karabinijerov je delalo častno stražo. Promet po »Canal Grande« je bil od 11. ure naprej zaprt, ognjegasci pa so v gondolah delali špalir. Viljem je došel v spremstvu cesarice Avguste in enega princa. Pozdravili so ga nekateri civilni in vojaški dostojanstveniki. Potem se je podal v »palais royal«, kjer je bil oficijelni sprejem. Zvečer je bil na trgu sv. Marka koncert vojaške godbe in na morju serenada, kar smo pa vse videli in uživali že pretekle praznike. Torej nič novega. Benečani časte Viljema le kot odličnega tujca, ki pride občudovat njihovo romantično mesto. Sicer so pa zanj hladni do srca. V soboto popoldne odpelje cesarska jahta »Hohenzollern« Viljema in njegovo družino na Krf.

Pariške cerkve o velikonočnih praznikih.

V Pariz došli ptujci so bili nemalo začudeni, ko so obiskali pariške cerkve. V inozemstvu se splošno sodi, da je v Parizu odpravljena kolikor toliko božja služba osobito zdaj, ko se je po ločitvi cerkve in države mnogim faram malone popolnoma onemogočila eksistenca. Pariz sploh slovi za paradiz svobodomiselncev in sovražnikov cerkve. Dejstvo pa je, da so bile cerkve ob velikonočnih praznikih nabito polne vernikov, da, celo na cestah pred cerkvami so stali verniki, ker ni bilo prostora po cerkvah. To dokazuje, da ni še umrla v Parizu pobožnost, dasi na svojo versko pobožnost mnogo vernikov razven velikih praznikov pozabi ob navadnih nedeljah.

Še lepša pa je bila slika na Veliki petek. Zaprte so vse pariške mesnice. Opmnimo, da so mesnice v Parizu zaprte edinele na Vel. petek. Lahko trdimo, da tri četrtine Parižanov ne je mesa na Veliki petek.

Dokazujejo pa tudi druga dejstva, da ni popolnoma upravičen pojem, ki si ga predstavlja inozemstvo o religioznem Parizu. Bertillonova statistika o civilnih pogrebih v Parizu dokazuje, da se število civilnih pogrebov znižuje. Leta 1908 je bilo le še 18% vseh pogrebov v Parizu civilnih, ravno to razmerje vlada tudi pri necerkvenih krstih in porokah. Seveda se pa mora pomisliti, da so navedene številke splošne, medtem ko dobimo v Parizu popolnoma brezverske mestne dele, v drugih pa zopet cvete versko življenje.

Franosko ljudstvo ni protiversko. Pač pa judje, ki nosijo veliki zvonec po framasonskih ložah, vporabljajo vsa sredstva, da uropajo ljudstvu vero. Framasonski malomestni mogotci pridno slede pariškemu zgledom. V Maronu je ukazal župan zvonit na Veliki četrtek in na Veliki petek. Župnik je prosil župana, naj se ozira na staro navado in naj ne pusti zvoniti. Vsemogočni župan pa se ni na to oziral. Župnik namerava župana tožiti zaradi razžaljenja vere, a v sedanjih razmerah bo težko kaj dosegel.

Iz Cerknice.

Velikonočni ponedeljek je priredila S. L. S. ljudski shod v Cerknici, ki je bil zelo dobro obiskan. Prišli so poslušati tudi nasprotniki. G. Lavrič kot sklicatelj otvoril zborovanje in predlaga za predsednika g. Marolta. Vpraša, kdo je zoper njega, in ker se nihče ne oglasi, konstatira, da je izvoljen soglasno. Ljubimo pač svobodo, bolj kakor pa tisti, ki jo imajo vedno na jeziku.

Besedo dobi deželni odbornik dr. Pegan, ki omenja najprej občinske volitve. Pred volitvami pa se vprašamo, komu naj damo svoje glasove in damo jih onemu, komur zaupamo, da bo prav delal. Kdo ima prav, ali nasprotniki ali S. L. S.? Njen program poznate. Odločno slovenska je in je že zadala udarec Nemcem v deželnem šolskem svetu. Ljudska se imenuje, ker ima v njej prostora vse slovensko ljudstvo, vsak, ki ima srce za napredek ljudstva, ne samo kmet, ampak tudi delavec, uradnik, duhovnik . . . Saj so vsi stanovi potrebni in podpirajo drug drugega. Tudi advokat je potreben, dokler smo ljudje, a neka točka našega programa je ta, da naj se omeji pravičanje. Imamo že tako državno postavlo, ki jo je treba sprejeti še v deželnem zboru, da se bo omejilo pravičanje. Po tej postavi bo moral vsakdo najprej iti k županu, preden gre k sodišču koga tožiti, in šele če se pred županom ne

poravnata, ga bo smel iti tožiti. To bo dosti pomagalo, ker gre tožiti največkrat v prvi jezi. (Tako je prav!) Liberalna stranka pa je podobna drevesu, ki ne rodi sadu; zato naj se poseka. Moč so imeli na Kranjskem in v vsi Avstriji blizu 60 let. Danes pa vsi tožite, kako slabe so občinske, deželne in državne postave. Delali so jih liberalci, a jih ne bodo več. Zadosti je že gorja. Sami se že zavedajo, da ne bodo več dolgo živeli. Svojo dedščino bodo zapustili socialnim demokratom. Pravijo, da so napredni in naprednost kažejo s tem, da ne molijo, ne hodijo v cerkev in pravijo: farjem nič ne verjamem. A to je kaj malo napredno. Saj so največji učenjaki bili verni katoličani. Omenjam le slavnega zdravnika Pasteurja, ki je iznašel zdravilo proti pasji steklini. Bil je zelo veren in pobožen. Nekdaj ga vpraša neki tovariš, kako da more biti veren pri toliki učenosti. Pasteur mu odgovori: Veliko sem študiral, zato sem dobil vero bretonjskega kmeta; če bi bil pa še več študiral, bi bil dobil vero bretonjske kmetice. Bretonj je namreč pokrajina na Francoskem, kjer so zelo verni ljudje. Tudi v tem ne morejo liberalci pokazati naprednosti, da bi bili za ljudstvo delali. Saj v tolikem času niso nič storili. Narodni tudi niso. Saj so bili zvezani z Nemci, a sedaj jim ta zveza nič več ne pomaga. Nam očitajo, da smo zvezani z njimi, a kaj nam hoče nemška zveza? Ne potrebujemo je. Narodnost in vero smo podedovali še precej neskaljeno. Ali pa so pristaši lib. stranke porok, da bomo vero in narodnost ohranili? Nedavno je bil pred sodiščem strasten bravec »Slovenskega Naroda«, ker je rekel, da se pri sv. maši kruh spremeni v hudiča. Govornik pove njegovo ime in obžaluje, da je ta mož navadni kmet. Drugod so napadli župnika, ki je šel obhajati ponoči. Župnik je moral odrediti, da ga spremljajo štirje možje, če gre obhajati ponoči. Pove še en podoben slučaj. Pri vseh omenja kraj in osebe, da ne more nihče očitati, da je to laž. To je delo »Slovenskega Naroda«. Sedaj pa prihajata dva moža, ki vam prodajata sladko vodo in pravita, kako da sta verna. Povem vam lahko o enem izmed teh gospodov, da je rekel, da je zakon ločljiv in da bo cerkev morala odnehati. Hujši pa so še oni, ki se delajo katoličane, hodijo v cerkev, pa so pristaši liberalne stranke. Ti drugi hočejo slepiti in so pobeljeni grobovi. Tako vidimo, da liberalci ne morejo delati za vas ne v gospodarskem, ne v verskem, ne v narodnem oziru. Nekaterih pa je sram, da bi bili še liberalci, zato so ustanovili tretjo stranko. S tem hočejo dobiti še drugih, a ne bo šlo. To so tudi pobeljeni grobovi. Nato omenja govornik pravdo med Šerkotom in Maroltom, o kateri je »Slovenec« že poročal. Dotakne se cestnega odbora. Šerko pravi, da bo še več stalo, ker misli, da tudi drugi ne stori zastoj nobene stopinje. Pri nas so plačani cestarji ne pa odborniki. Kdor noče zastoj delati, pa naj se ne dá voliti. Pravijo, da deželni odbor nagaja Žagarju zaradi avtomobila. Prepričani smo, da je pri tem življenje v nevarnosti in Žagar nam ne more dati garancije, da se plača škoda na življenju. Če bo državna oblast dovolila proti naši volji, bomo že tako naredili, da ne bo hotel voziti. (Dobro!) Potem pa nam očitajo, da je to strahovlada. Omenja starostno zavarovanje. Kmetje so zoper to, zato so tudi državni poslanci proti zavarovanju. Izračunalo se bo sedaj, koliko je potreba na Kranjskem plačati doklad za reveže. Potem se bo pa primerjalo, kaj več stane, ali zavarovanje ali doklade za reveže. Slednjič pozivlje zborovalce k slogi in konča govor med navdušenim odobravanjem.

Naš deželni poslanec Drobnič je tudi prišel na shod in pozdravlja svoje volivce. Priporoča jim vztrajnost in zaupanje do stranke. Nato bere g. Marolt poročilo v »Slovenskem Narodu«, kako je dr. Tavčar govoril o avtomobilu in da je Šerko rekel, da se tudi druge občine niso pritožile. Potem pa prebere pismo starotrškega župana, ki poroča, da se je starotrška občina pritožila, kar je »Slovenec« že poročal. G. Podbevšek omenja, kako so si volivci naše stranke sami postavljajo kandidate na shodih po vaseh. Zato naj gredo pa tudi zanje v boj. Osebni prepripi naj izginejo. Ker se nihče ne oglasi k besedi, zaključil predsednik ljudski shod.

Dne 14. aprila je bila volitev v pod-občini Cerknici. Naš kandidat je dobil 101 glas, nasprotni pa 114 glasov. Moralno pa je zmagala S. L. S. Zato se liberalci ne vsele posebno. V resnici so namreč zmagali uradniki, učitelji in pa Šerkotovi trami. Slišalo se je še vedno: kaj pa bodo g. Šerko rekli, če ne grem volit z njimi, čeprav se jim ni treba nič bati. To je strahovlada, ne pa pri nas. Hinavske tretje stranke ni bilo na volišče. Oni, ki so prej

vedno kričali, da so proti magnatarjem in uradnikom, so šli volit tistega odbornika, ki so ga postavili in volili magnatarji in ki so ga prišli volit uradniki. O tej volitvi se še pomenimo.

c »Tretja stranka.« Sedaj pred volitvami so se začeli nekateri združevati pod krinko neodvisne »tretje stranke«, češ, mi smo zoper magnate, zoper uradnike in zoper vse stranke. Nismo ne liberalci, ne pristaši S. L. S., marveč čisto samostojni in hočemo delati samo za kmečke koristi. A spoznali smo jih takoj, da so to (nekateri jim pravijo »otrobarji«) samo agitatorji za liberalne magnate. Lovili so tudi enega izmed naših, pa je kmalu spoznal njih pravi namen in jim odločno obrnil hrbet. Pri volitvah v Dolenji vasi in v Cerknici so šli vsi »otrobarji« kakor en mož v boj za liberalce.

c Volivci II. razreda imajo sedaj veliko prestat. Liberalni agitatorji jih nasledujejo povsodi, kakor nadležne muhe. Obdelujejo jih na vse načine, da bi koga preslepili. Hodijo okrog z grožnjami in z raznimi obljubami, kako bodo skrbeli za kmeta, za živinorejo itd. O tem drugič kaj več. Za danes le še to, da se bodo morali zaradi groženja in zaradi podkupovanja s pijačo nekateri zagovarjati pred sodiščem.

Volitev II. razreda bo v ponedeljek, 19. t. m. od 9. do 12. ure. Zanesemo se na moztatost naših mož, da se ne bodo dali preslepiti in ne ustrašiti, marveč da pojdejo pogumno na volišče za može, katere so sami izbrali.

Mesto, ki se pogreza.

Huda nesreča je zadela mesto Inovroclav, katero je prekrstila pred leti nemška birokracija v »Hohenzollern«. Veliki petek se je pogreznila najlepša katoliška cerkev inovroclavska, cerkev sv. Marije, katero so postavili meščani šele pred desetimi leti in je veljala do malega milijon kron ter je bila okrašena z umetninami najboljših umetnikov poljskih. Nesreča se je zgodila ob 5. popoldne, ko je bila cerkev polna ljudi. Naenkrat se je zaisušalo pod zemljo silno bučenje. Ljudje so bežali iz cerkve. Nato se je pogreznila zemlja na levi strani cerkve kakih 15 metrov globoko, cerkev se je razpočila po sredi in leva polovica je izginila popolnoma pod zemljo. Ljudje so se vsi rešili. Potem je bušila izpod zemlje voda in zalila celo cerkev nekaj metrov visoko. Druzega dne se je pogreznila še druga polovica cerkve do strehe. Voda je zalila tudi okolico. Za cerkvijo se je pogreznilo župnišče, nova stavba v romanskem slogu. Tudi po sosednjih ulicah so se pričele pogrezati hiše, ali so se pa naredile v zemlji globoke odprtine in voda zaliva okolico. Prusko ministrstvo je takoj poslalo nekoga izvedenca v Inovroclav, ki se je izrekel, da je večji del mesta izgubljen.

Inovroclav je glavno mesto Kašulov, ostankov nekdanjih polabskih Slovanov, ki se pa sedaj poslužujejo poljskega slovstva in se smatrajo za Poljake in šteje 25 tisoč prebivalcev (15 tisoč Kašulov-Poljakov in 10 tisoč Nemcev in Judov). Kašuli so trezno, mirno, delavno ljudstvo, ki se krepko drži starih navad in jezika. Zemlja je peščena in nerodovitna in ljudstvo siromašno.

Nauzdržno nauzdol!

Na Madžarskem se vse dela po načelu, da ogrska politika mora predvsem braniti in negovati madžarski živelj, madžarski značaj dežele in temu pravilu se mora podrediti vse drugo. In vendar se celo leto bere v madžarskih listih rubrika »Fogynak a magyarok« (Mažari propadajo). Tu ti nastopi kalvinski duhovnik iz kraja čisto mažarskega — bogatega, od zgoraj negovanega — s pritožbo, da je njegova cerkev prazna in v šoli ni otrok, ker sploh v njegovi župniji otrok ni . . . Cele občine so skoraj brez otrok, ker v družinah vlada »sistem enega otroka«. Drugikrat zopet se čita v listih pritožba, da madžarsstvo gine in propada. Izseljevanje se je udomachilo tudi v madžarskih krajih. Nedavno se je peljalo na ladji »Ultonija« v Ameriko 1537 čistih Madžarov iz krajev, ki so najbolj rodovitni. Nekoliko izseljencev je moralo ostati na Reki, ker na »Ultoniji« ni bilo več prostora. V madžarskem okraju pod Novimi Gradovi je imelo biti 330 vojaških novincev. Nabrali so jih samo 66, drugi so ušli v Ameriko ali pa so vsled revščine, napornega dela in slabe hrane bili preslabotni.

Če madžarska vlada tako skrbi za madžarstvo, si lahko predstavljamo, kako skrbi za druge nemadžarske narodnosti na Ogrskem. Ni torej čudo, da se v rusinskih listih čitajo grozni podatki o propa-

danju ogrskih Rusinov. Samo v eni eparhiji se je zmanjšalo prebivalstvo v desetih letih za 10.000 duš. Vsako leto izgine od marljivega rusinskega naroda 1000 duš. To ni več stagnacija, ampak izumiranje naroda!

Pred kratkim smo v »Slovanskem pismu« poročali, da je bila izvolitev slovaškega poslanca dr. M. Ivanke za peziški okraj razveljavljena in takoj so bile razpisane nove volitve. Slovaki so zopet volili Ivanko, a so propadli. Ivanka je ostal za 333 glasov v manjšini. Slovaški listi sedaj poročajo, kako se je volitev vršila. — Glavni »služni« v Trnavi je pred volitvijo izdal ferman, da se mora vsak oglasiti pri občinskem predstojništvu, kdor se hoče v drugi vasi samo nekaj ur muditi. Ta ukaz je sicer že iz splošnega pravnega stališča nezmisljiv, pa Slovaki bi ga bili že prenesli, ko bi bil veljal tudi za Madžare. Ali naznanila Slovakov se niso respektirala, slovaški agitatorji so se povsod iz občin izganjali, orožniki so v njih videli le hujskače, ki delajo nemir, ščuvajo zoper Madžare, zoper varnost življenja in premoženja. Nekega Martina Tručika, občana iz Modre, so orožniki prijeli in še sedaj ga imajo zatvorjenega, ker je v raznih vaseh najemal voznike, ki bi imeli voziti slovaške volivce na volišče. Ko je dan pred volitvijo slovaški kandidat dr. Ivanka prišel v Modro k župniku S. Zolu, da še uredi, kar je treba za volitev, čakala ga je na cesti truma orožnikov in ga je gnala v mestno hišo, da se opraviči, zakaj da je prišel v Modro. Kaplana I. Novaka, ki je agitiral v gorskih vaseh za Ivanko, so orožniki po celem okraju iskali na podlagi tajnega zaupnega ukaza glavnega »služnega«. Nasprotno pa so vsi mažaronški duhovniki, učitelji, občinski pisarji, gostilničarji, župani, državni uslužbenci in deset posebnih madžarskih agitatorjev agitirali po vseh vaseh; jedli so, pili in gostili volivce. Štiristo orožnikov je vzdrževalo na volišču red. K volitvi so pognali 267 železniških uslužbencev, ki so morali proti svojemu prepričanju na povelje voliti. Drugi vzrok propada Ivanke je bil tendenčno sestavljeni imenik volivcev. N. pr. v Modri, ki je čisto slovaška in je pri zadnjih volitvah oddala za Ivanko 252 glasov, so izpustili 109 volivcev. Razun tega je madžarska stranka podkupovala volivce en gros — 100—300 kron je ponujala za bolj važen glas. Zato pravi dr. Ivanka v zahvalnem pismu svojim volivcem: »Nie mi sme prepadli na volbe v Pezinku, ani naša slovenščina neprepadla. Prepadli, ktorí predali svojo dušo za par litrov vina alebo za niekoľko strieborných.«

× × ×

V Lvovu je VI. Gnatjuk dobil v roke novi šematizem prešovske grško-katoliške škofije. A ni se mogel v njem orientirati, četudi kot etnograf dobro pozna rusinske kraje v severo-vzhodni Ogrski. Šematizem (iz leta 1908.) je namreč že sestavljen na podlagi uradno pomadžarjenih imen vasi in trgov. Etnograf Gnatjuk si je moral poiskati šematizem prešovske škofije iz l. 1898., da je mogel razumeti novi šematizem (iz leta 1908.). VI. Gnatjuk o celi stvari piše v »Zapiskih« lvovske Ševčenkove družbe. Navaja izglede kako so se imenovala sela leta 1898. in kako jih hočejo imenovati sedaj:

1898.:	1908.:
Križe	Kiskereszt
Sviržov	Ferszö
Gribov	Kisgombas
Kružinec	Köröseny
Okruhle	Kerekret
Plavec	Palocza

i. t. d.

»Takšen je,« — piše Gnatjuk — pečat madžarske prevzetnosti in slave.« Potem opisuje, koliko prebivalcev so imele rusinske občine leta 1898. in koliko so jih imele leta 1908., za deset let pozneje:

1898.:	1908.:
Cehelka	644 493
Petrova	936 657
Medvedže	413 305
Grabsko	490 396

i. t. d.

In tako gre v vseh vaseh. V normalnih razmerah se prebivalci množijo, tu pa izginjajo. Grško-katoliška škofija prešovska je leta 1898. imela 169.254 duš, leta 1908. pa samo 159.727. Le židje so se pomnožili v vsaki vasi, v vsakem trgu. Kam plovemo?

Za obmelne Slovence v Št. Ilju.

Darovali so: Deželni odbornik dr. V. Pegan 10 K, drž. in dež. poslanec dr. Ig. Žitnik 10 K, prof. dr. Janežič 3 K, slovensko katoliško izobraževalno društvo v Ribnici 40 K, neimenovan iz Črnuč 1 K, beneficiat Jan. Kramar v Vačah pri Litiji 5 kron.

Vrli diletantje v Gorjah pri Bledu so priredili na korist Slovincem v Št. Ilju veselico, ki je imela čistega dobička 83 K 52 v. Zavedne diletante so Slovenci iz Št. Ilja brzojavno pozdravili. Župan Thaler je brzojavil: Da bi lepo prospel Sentiljski dan, želi Vam Thaler, župan. Voditelja ondotnih Slovencev Golob in Žebot pa sta brzojavila: »Bratje hvala Vam! Sprejmite naše bratske pozdrave!« Gorjanski diletantje kličejo svojim bratom ob meji: Bog živi naše mile brate, da se bodo krepko branili nemških, še bolj pa protestantskih naselnicov! — Ko beležimo ta lep uspeh gorjanskih diletantov, pozivamo vsa naša društva, da slede vzgledu Gorjancev. Na delo za slovensko mejo!

Kakor čujemo, pripravlja vrla naša organizacija v Št. Vidu nad Ljubljano veliko predstavo na korist obmejnim Slovincem v Št. Ilju.

Atentat v Št. Vidu

Iz Št. Vida nad Ljubljano se nam poroča, da se je včeraj posrečilo orožnikom izslediti zlikovce, ki so pobili okna v knezoškofijskih zavodih in v telovadnici. Kakor se je pričakovalo, so to »Sokolci«, vzgojeni v duhu svobodomiselnosti, ki ne potrebujejo nobenih cerkvenih zapovedi, kakor je trdil na učiteljskem zborovanju v Ljubljani nadučitelj Žirovnik. Na letošnjem občnem zboru je za pravil isti mož tukajšnjim »Sokolom«, da je le v »sokolstvu« rešitev slovenskega naroda. Lepa rešitev to, ki se pričinja s surovostmi in pa pobijanjem šip! — Dosedaj so aretirali dva. Enega Poličarjevih in pa Frana Šusteršiča. Zanimivo je tudi to, da so napovedali tukajšnji »Sokolci« za prihodnjo nedeljo veselico pri »Žibertu«, kjer bi igrali igro »V Ljubljano jo dajmo«. Sedaj so pa vzeli orožniki že dva izmed njih v Ljubljano. Oba bi morala v nedeljo nastopiti v igri. Oba so dali res v Ljubljano.

Znanost in umetnost.

* Fran Milčinski »Igračke«. Črtice in podlistki. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Cena broširana 2 K, elegantno vezano 3 K, po pošti 20 h več. Knjiga obsega naslednje zanimive črtice: Zoper samobeležnik. — Krokariji: Štrajk pri »Domačem petelinu«. Z Gorenjskega. Vertikalni Vatroslav in midva. — Anton Rebula in godovi. — Koncert in gledališče: Koncert Kocijan. Odprto pismo slavni gledališki intendantci. Novi gledališki kritik. Literaren večer. — Moja zadeva z Ano Poč. — Birokratkočasnice: Sporni ščurki. Vizitacija. Išče se Uršo Plut! Uradni jezik. — Iz dnevnika pravnega praktikanta: Terminologija. Vlačugarji in berači. Dokaz usposobljenosti.

Društva.

Ij »Slovensko planinsko društvo« v Ljubljani ima v soboto, dne 17. aprila t. l. ob osmi uri zvečer v restavracijskih prostorih »Narodnega Doma« svoj redni obč. zbor. Začetek ob osmi uri zvečer z običajnim dnevnim redom: Pozdrav načelnika, poročila: tajnika, blagajnika, računskih preglednikov, eventualno priglašeni predlogi, slučajnosti. Po občnem zboru se odpre razstava slik.

Ij Veteranci. Kerse o razpuščenem ljubljanskem koru širijo raznovrstna poročila ter krožijo lističi, v katerih se napoveduje smrt ljubljanskim veterancem, kar pa ni istina, se vabijo veteranci bivšega ljubljanskega kora in ljubljanske okolice na izvanredni občni zbor, kateri se vrši dne 25. t. m. v Ljubljani. Čas in prostor se bode pravočasno naznanil.

— Dolenjsko pevsko društvo v Rudolfovem priredi v soboto, dne 17. t. m., v prostorih »Narodne čitalnice« pomladanski koncert s sledečim sporedom: 1. F. S. Vilhar: »Slovo«, moški zbor, bariton-solo poje g. dr. J. Strašek. 2. P. Krizowsky: »Utonila«, mešan zbor. 3. J. W. Kalliwoda: »V daljavo«, poje gdč. Mimi Mikoličeva. 4. A. Foerster: »Mladi mornar«, šesteroglasen mešan zbor. 5. a) R. Schumann: »Grenadirja«, b) F. S. Vilhar: »Mornar«, bariton-solo, poje g. dr. J. Strašek. 6. T. Košat: »Ob vrbskem jezeru«, valček za mešan zbor. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij Razstava amaterskih fotografij S. P. D. v »Narodnem domu« v Ljubljani se odpre danes večer po občnem zboru S. P. D. — Slike deveterih udeležencev nam kažejo res krasne in lepo izvršene pokrajinske posnetke iz vseh delov naše lepe domovine, pred vsem iz naših biserov: Julskih alp, Karavank, posebno veliko iz Savinjskih alp in nekaterih jam. — Ker je vstop vsakomur prost in traja razstava do druge nedelje, naj nihče ne zamudi tako lepe prilike in si ogleda razstavo. Vsakdo se bode prepričal še bolj kako krasna je naša

— dasi tolikanj zatirana in prezirana — domača slovenska gruda, na katero se s ponosom oziramo. Prepričal pa se bo lahko tudi ob tej priliki vsakdo o veliki važnosti »Slovenskega planinskega društva«, ki kljub skromnim sredstvom tako krepko in vstrajno straži in brani našo domovino, po kateri ne preže zastoj toliko naši narodni sovražniki.

Za »Rokodelski dom« v Ljubljani so darovali p. n. preč. gg.: Anton Jamnik, župnik v Selih pri Kamniku, 5 K; Lavrencij Lah, župni upravitelj na Gori nad Idrijo, 5 K; Janez Brenc, župnik v Preski, 3 K; Fr. Jarc, vpok. župnik v Ljubljani, 2 K. — Bog povrni blagim dobrotnikom in jim obudi požrtvovalnih naslednikov.

— »Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na Vrhniki«, priredi v nedeljo, 18. aprila, veselico s prav lepim in zanimivim sporedom. Uprizorili se bodeta šaloigri »Za letovišče« in »Dva nočna čuvaja«. Vljudno vabimo vse prijatelje poštenega razvedrila, pridite v obilnem številu ob sedmi uri zvečer v »Društveni dom«. Na svidenje!

Revolucija na Turškem.

Par tednov je tega, kar si je Evropa oddahnila, ko je videla, da so se razpršili oblaki, ki so mesece in mesece kakor težka mōra ležali nad Balkanom — zaradi Bosne in Hercegovine. Aneksija je bila vsega kriva, tako se je modrovalo. Toda zadnji dogodki v Carigradu so pokazali, da je iskra, od katere je pretela in še grozi nevarnost za evropski in svetovni mir, drugod in globlje. Nevarnost, hujska od vsake kuge, izhaja od »bolnika« na Bosporu.

Otomanska država leži na smrtni postelji. Neozdravljiva bolezen, ki se pod njo zvija, je islam. Nesreča za to obsežno državo je, da živi v njej toliko najrazličnejših narodov, ki so pestri tudi glede vere. Če bi otomansko cesarstvo že bilo enotno mohamedansko, bi bilo v njem lažje vladati, in krščanska Evropa bi se za turške razmere ne brigala tako intenzivno, kakor zdaj. Razpad države bi bil pa vseeno tudi neizbežen. Saj nas uči Perzija. Islam ovira vsak napredek, in narodi, ki ne napredujejo, so obsojeni v smrt.

Aneksija! Koliko se je očitalo našim državnikom, da so si izbrali baje najnesrečnejši trenutek, da formalno ugotovijo, kar je dejansko obstajalo že trideset let! Zdaj se pa vidi, da naši diplomati niso bili tako kratkovidni, kakor zavistni nasprotniki prepričujejo sebe in druge. Ali pa so imeli le neverjetno srečo? Pomislimo, kaj bi bilo zdaj, ko se žare po celi obširni kalifornijski zemlji baklje upora, kaj bi bilo zdaj z Bosno in Hercegovino, da ni njuno razmerje mednarodnopravno popolnoma jasno. Revolucionarno gibanje bi se ne ustavilo ob bosenski meji, in Srbi in Črnogorci bi uporabili sedanje zmede, da izvrše svoje pretnje. Saj žugajo tudi Bolgari, in Grki ne spijo.

Sreča je, da so naši računi s Turčijo danes takorekō poravnani. O modrosti naših državnikov pa priča, da so sprožili misel o spremembi berlinske pogodbe in jo odločno izvršili do kraja, ko so videli uspehe mladoturške julijske revolucije. Jasno je moralo biti vsakemu poznavalcu oriente, da se je sultan Abdul Hamid le škripaje z zobmi udal, ko mu je vojska izsilila obnovitev ustave. Srd turških samodržcev je grozen; o tem priča zgodovina. In da Abdul Hamid ne spada med najkrotkeje, je dokazal, ko je ob vstaji Armencev dal poklati 85 tisoč neoboroženih sinov tega nesrečnega naroda.

In z zobmi so škripali tudi vsi oni, ki so ob juliskem preobratu izgubili svoje službe, svoj vpliv. Odpor je moral priti. Mladoturki, ti idealisti, ki so mislili, da je mohamedanstvo sposobno za evropske reforme, so dali premaganim nasprotnikom sami najhujše orožje v roke, ko so pričeli govoriti o edinstvu in enakopravnosti narodov otomanskega cesarstva, seveda v svojem omejenem smislu, kakor govorijo Madžari o edinem Magyar orszagu, v katerem nemadžarske narodnosti ne pridejo v poštev. Tudi to je bilo starokopitnim moslimom že preveč. V smislu korana je kristjan — gaur: pes. Kako bi naj dosegel državne službe, kako se boril pod »sveto« zastavo Mohamedovo.

In parlament so ustvarili, v katerem sede poleg večine moslimov tudi judje in pravoslavni kristjani. Ti bi naj pomagali delati zakone, in ne ukazoval bi naj sultan, ampak le potrjeval sklepe poslancev! Ti zakoni pa bi ne smeli priti nikdar v navskrižje s koranom, kar je docela nemogoče. Ako se naj vse kazensko in državljansko pravo, vse šege in navade za vedno gibljejo le v mejah Mohamedovih sur, potem je vsak napredek moslimov,

judov in kristjanov izključen. Nasprotnikom potemtakem ni bilo težko, naščuvati nerazodno množico, da hoče parlament uvesti nove zakone, ki bi se ne vjemali s svetim sporočilom. No, dosedaj še turški parlament sploh ni prišel do takega koraka . . .

Mladoturki pa tudi niso izpolnili nade, ki jih je ljudstvo gojilo ob spremembi državnega reda. Beda je ostala, ali se še povečala. Vojaštvo je dobivalo plače neredno, kakor prej, uradništvo ravno tako. K temu je še prišlo, da se je mladoturški odbor vmešaval v vse državne zadeve, da je pravzaprav on zapovedoval in ne vlada, ne parlament, ne sultan. Nazadnje se je še pričelo preganjanje nasprotnih častnikarjev in umorili so na cesti uredniška lista »Serbesti«, Hassana Fehmija. Morili so zbežati, baje s pomočjo mladoturškega odbora in z bogato nagrado v žepu.

To je bil zadnji curek, da je čaša prekipela. Bogoslovci in duhovniki so vse te okolnosti predočili preprostim vojakom in jih docela odtujili mladoturškimi častnikom. Častnike so povezali in pometali v ječe, vojaki so obkolili parlament, sultan pa je upornike — pomilostil. Vsled tega je baje zavladalo tako veselje, da so izstreljali nad milijon nabojev, in tekla je sama veselja — človeška kri. Števila žrtev ne bo nihče nikdar zvedel.

Danes je sultan zopet gospodar položaja. — Če mu le soldateska ostane zvesta . . . To je ravno tisto veliko vprašanje, ki še ni rešeno. Čuje se, da se je iz Soluna že odpeljalo mnogo bataljonov proti Carigradu, z Drinopolja tudi mislijo korakati proti prekucuhom, sultan pa kliče zveste čete iz Male Azije. Ako vojska trči skupaj, potem nastane grozno klanje. Boj z ognjem in mečem, brez usmiljenja, dokler ne zmaga sultan, ali pa mladoturški odbor.

Pred Carigradom pa križari angleška eskadra in nekteri trde, da priplove tudi ruska mornarica skozi Dardanele. Rusija in Anglija nastopita gotovo skupno, ostale veselite ne bodo mogle mirno gledati, da bi Anglež in Rus delala mir na Balkanu, in zato smemo že danes reči, da stojimo zopet zelo blizu evropske vojne. Upamo, da se diplomatom posreči, požar omejit na Turčijo.

Toliko za lažje umevanje dogodkov našim sobotnim naročnikom. V naslednjem pa podajamo najnovejše vesti.

Mnenje o položaju v diplomatskih krogih.

Berolin, 16. aprila. Tukajšnji diplomatski krogi izjavljajo glede na položaj v Carigradu, da je v nekem oziru le pozdraviti odstranitev mladoturške postranske vlade, ki je bila ob novem ustavnem režimu tako delavna. Da bi sultan sam zašel zopet v stari reakcionarni tir, ni verjetno, razven če bi nastopili kak poseben dogodki. Ako se razmere z nova ne zapletejo, ostane ustava nedotaknjena. Vendar pa je čuti vedno več glasov, da bo turška zbornica v kratkem razpuščena.

Rifaat paša.

Berolin, 16. aprila. »Lokalanzeiger« poroča: Kljub nejasnemu položaju so bolgarsko - turški delegati sklicali konferenco, katere izid se vedno z večjim nemirom pričakuje. Rifaat paša je izjavil, da je le vsled tega obdržal portfelj zunanjih poslov, v novem kabinetu, da izvede peturburški zapisnik, ki je z vsega početka edino njegovo delo.

Komunike turškega poslanstva v Berlinu.

Berolin, 16. aprila. Tukajšnje turško poslanstvo je izdalo nov komunike, glasom katerega vlada v Carigradu popoln mir; vse vznemirjajoče vesti so izmišljene. Nova vlada se je postavila na čisto ustavno stališče, kar izhaja že iz okolnosti, da so njeni člani mnogi prejšnji ministri.

Vojaštvo na potu v Carigrad.

Berolin, 16. aprila. Iz Carigrada poročajo: Vest, da je 12 bataljonov na potu iz Soluna v Carigrad, se potrjuje. »Lokalanzeiger« poroča iz Pariza: Včeraz ob pol 11. uri zvečer je odšel iz Soluna vojaški vlak s 17 vozovi vojakov, 1 vozom častnikov in 8 vozovi konj. Drug vojaški vlak je došel v Solun iz Monastira ter se danes zjutraj ob 6. uri odpeljal dalje. Imel je 15 vozov vojakov, 2 voza častnikov, 2 voza konj in 2 voza drugega tovara. Vojaštvo je namenjeno za utrdbe Cadalteša. Od kod je vojaštvu došlo tozadevno povelje ne ve nihče.

Bolgarija čuje.

Berolin, 16. aprila. »Berl. Tagblatt« poroča iz Plovdiva: Vse moštvo, ki je bilo na velikonočnem dopustu, kakor tudi rezervisti so dobili poziv, da takoj zopet nastopijo službo. Bolgarija doslej ni mobilizirala, a posadke ob meji in zlasti na vzhodu so jako močne. Ne boje se toliko vojne s Turčijo kakor zapletljajev v Makedoniji in Sandžak novopazarskem.

K položaju v Carigradu.

Berolin, 16. aprila. Berl. Tagblatt« poroča iz Carigrada: Miren in do- stojen izid včerajšnje seje poslanske zbor- nice je splošno jako ugodno vplival. Me- sto je popolnoma mirno. Neka nevarnost je pač v tem, da je zbornica v soglasju s sultanovim poveljem odobrila postopanje vojaštva. Toda ako se je hotelo preprečiti nepotrebno prelivanje krvi, zbornica ni mogla zavzeti drugega stališča. Druga nevarnost tiči v mladoturških prizadeva- njih, da si pridobe novih pristašev. Pri včerajšnji seji mladoturška stranka sploh ni nastopila, ker je vsa njena politika v rokah nekaterih voditeljev.

Turčija pomirja inozemstvo.

Berolin, 16. aprila. Na tukajšnje turško poslaništvo so došle uradne vesti, da vlada v Carigradu popoln red in mir. Vlada bo obdržala dosedanja smer in bo zbornici predložila načrte za izboljšanje finančnega položaja. Uradne brzojavke zagotavljajo nadalje, da se tuji v Carigradu nimajo prav ničesar bati in da se bo vlada potrudila, da bo Turčija živela z zunanjimi vlastmi v najboljših odnošjih. Nikakor ni potrebno, da bi kake tuje ladje došle pred Carigrad. Vojaki v Carigradu so se vsi zopet podali nazaj v svoje vojaš- nice in obljubili, da ne bodo povzročili nobenih nadaljnjih nasilnosti. Javno živ- ljenje in kupčija je zopet v navadnem tiru.

Pri sultanu.

Berolin, 16. aprila. Iz Carigrada poročajo: Sultan je sprejel poslanstvo soft, ki mu je izrazilo zaupanje duhoven- stva. Ob tej priliki je sultan nosil zeleni turban, ki je znamenje kalifa. Dalje je sprejel sultan v daljši avdienci Ismail Kemal-pašo, ki mu je priporočal varstvo parlamenta kot neobhodno potrebno.

Nevarnost meščanske vojne.

Pariz, 16. aprila. Po tukajšnjih in- formacijah so se vršili tekom zadnjih 24 ur med vevlastmi brzojavni pogovori glede skupnih odredb za slučaj, da 3. turški vojni zbor res odkoraka proti Cari- gradu in napade reakcionarno vojaštvo. Ker bi bilo v tem slučaju življenje in pre- moženje vseh evropskih naseljencev v največji nevarnosti, nameravajo vevlasti v slučaju potrebe poslati pred Cari- grad svoje vojne ladje v varstvo Evropej- cev. Po zadnjih vesteh iz Makedonije je mladoturški odbor, ki ima svoj sedež v Solunu, pripravljen k najskrajnejšim sredstvom, da si zopet pribori gospod- stvo. Vsi iz Carigrada pobegli častniki so se stavili odboru na razpolago. Moč red- nih čet in prostovoljcev, ki so pripravljene odriniti proti Carigradu, se cení na 60 do 80.000 mož. V Makedoniji in Drinopolju se nahaja do 200.000 turških vojakov, ki so večinoma ostali zvesti mladoturškemu odboru.

Mladoturki računajo na pomoč.

Berolin, 16. aprila. »Lokalanzei- ger« poroča iz Pere: Po vesteh iz zane- sljivih mladoturških virov se tu v goto- vostjo računa na pomoč iz Drinopolja in Soluna. V tem slučaju je meščanska voj- ska skoro neizogibna in Carigrad v veliki nevarnosti, kajti tudi Jildiz je pripravljen za nastop.

Tuje bojne ladje v turških vodah.

Peterburg, 16. aprila. Iz Seba- stopolja poročajo, da je križarica »Terez« odplula proti Pireju. Morala bo torej skozi dardanelsko morsko ožino.

Pariz, 16. aprila. Vlada dementuje, da bi bila pripravila dve križarici na pot v Carigrad. Francoska vlada bo postopala sporazumno z angleško.

Anglija zasede otoke ob ustju Dardanel?

Dunaj, 17. aprila. Vzdržuje se vest, da hoče angleška eskadra, ki je že zapu- stila Malto, zasesti nekaj malih otokov ob v- hodu v Dardanele.

Bolgarija bo intervenirala?

Berolin, 17. aprila. »Berl. Tage- blatt« poroča iz Carigrada: Tukaj zatr- jujejo, da se angleški veleposlanik pogaja že delj časa z Bolgarijo, da bi ista v slu- čaju hude krize na Turškem takoj inter- venirala z oboroženo močjo.

Anglija se boji za Egipt.

Kahira, 16. aprila. Angleži se bo- je, da bi vtgnil carigradski upor imeti po- sledic tudi za Egipt. Notranji minister, policijski komisar in poveljnik angleških čet so konferirali o odredbah za nadzoro- vanje Turkov v Egiptu, med katerimi je opažati sumljivo gibanje. Policija bo za- branila vsako politično manifestacijo.

Ferid paša zopet veliki vezir?

Smirna, 16. apr. Zadnji veliki ve- zir pred ustavno dobo, vali Ferid paša, je

poklican v Carigrad. Tukaj sodijo, da po- stane zopet veliki vezir.

Novo turško ministrstvo.

Carigrad, 16. aprila. Uradni ime- nik novega kabineta je sledeči: Veliki ve- zir Tefvik paša, notranji posli (začasno) Adil bej, vojna Edhem paša, mornarica Emin paša, zunanji posli (kakor doslej) Rifaat paša, trgovina (kakor doslej) Nor- dungian, pravosodje Hassan Fechmi pa- ša, finance Nuri bej, šejk ul islam (bogo- služje, kakor dozdej) Zia Eddin.

Spremembe v turškem diplomatskem zboru.

London, 16. aprila. »Times« poro- čajo iz Carigrada: Prvo, kar je ukrenila nova vlada, je, da je odpoklicala vse tur- ške poslanike, ki veljajo za odločne prista- še mladoturške stranke.

Vojaštvo v Mali Aziji drži z mladoturškim odborom.

Berolin, 16. aprila. »Lokalanzei- ger« poroča iz Soluna: Tukajšnji mlado- turški odbor je dobil iz Brasse, Trapezun- ta, Smirne in drugih maloazijskih mest obvestilo, da je dobilo tamošnje vojaštvo nalog, odpotovati v Carigrad. Toda mla- doturkom se je posrečilo uveljaviti pri vo- jaštvu svoj vpliv; čete se pojavijo ne po- koré in ne gredo v Carigrad.

Solunski mladoturki zborujejo.

Solun, 16. aprila. Mladoturki so na tajnem shodu sklenili, da pošljejo parla- mentu brzojavko, s katero zahtevajo, da se vpovstavi prejšnji kabinet in vrže sultan s prestola, sicer da bodo mobilizirali III. armadni zbor in udarili ž njim na Cari- grad.

Vojska in prostovoljci se bližajo Cari- gradu.

Carigrad, 16. aprila. Iz Monastira pričakujejo 9000 vojakov. Iz Soluna so že odrinili veliki vojaški transporti. Na tiso- če prostovoljcev se je pridružilo četam.

Albanska garda.

Solun, 16. aprila. Albanska telesna garda, ki se je bila spuntala, je dobila zo- pet svoje orožje in so jo spustili na svo- bodo. Bivši gardisti so brzojavno čestitali sultanu.

Vodje kamarile svobodni.

Carigrad, 16. aprila. Vse pravde proti pristašem predustavne vlade so ustavljene, voditelji kamarile, ki so bili internirani, prosti.

Vojaki morijo častnike.

Carigrad, 16. aprila. V bližnji vasi Arnaut-Koci so bašibozuki ubili opoldne tri častnike, med njimi nekega sultanove- ga pobočnika. Mornarji vojne ladje »Has- sar i Tefvik« so privlekli pred sultanovo palačo zvezanega nekega častnika, o ka- terem so trdili, da jim je zapovedal, naj sprožijo topove na bojni ladji na sultan- ovo palačo. Sultan je skozi okno izrekel smrtno obsodbo. Vojaki so častnika pre- bodli in obesili na bližnje drevo.

Žrtve 14. aprila.

Koloniya, 16. aprila. »Köln. Zeitg.« piše iz Carigrada: Med osebami, ki so bile v sredo umorjene, je tudi več visokih do- stojanstvenikov na dvoru. Imen ni mogo- če izvedeti. V Wildiz-palači je strašna zmešnjava. Sultan se boji napada in že dva dni ne občuje z nikomur. Mestno pog- larstvo javlja, da je od 2500 častnikov carigradske posadke zbežalo v inozem- stvo 280, dočim se za 200 častnikov ne vé, kam so izginili. Dozdej je dognano, da je bilo 15 častnikov umorjenih.

Protí nadaljni proskripciji častnikov.

Pariz, 16. aprila. »Echo de Paris« javlja iz Carigrada: Veliki vezir je zav- nil zahtevo vodij vstaškega vojaštva, da bi izročil 110 članov mladoturškega od- bora in obenem izjavil, da bo v bodoče vsako deputacijo, ki bi prišla k njemu z enako zahtevo, dal enostavno zapreti.

ŠKANDALOZNE RAZMERE V FRAN- COSKI MORNARICI.

Pariz, 17. aprila 1909.

Predsednik parlamentarne preisko- valne komisije, Doumer, je objavil članek, v katerem na podlagi preiskave v Toulo- nu dokazuje, da ima francosko srednje- morskó brodogrje namesto nominiranih 700 mož posadke le 600, da mnogo bojnih ladij nima strehiva, tri ladje pa celo topov ne, ker so se stari odstranili, novih pa še ni. Francosko brodogrje, ki je pred 10 leti bilo za angleškim prvo, je zdaj le četr- to, če ne peto. »Petit Parisien« poroča, da takozva- na vojna zaloga, ki bi morala biti na krovu ladij, leži po skladiščih, oziroma je sploh nikjer ni.

Mornariški tajnik Belet je prošil za vpkojenje. Mož je imel referat o doba- vah, pri katerih je močno polnil svoje žepe.

Razmere v francoski republiki so čezdalje lepše, kakor se vidi. Vlada je pred par meseci vpkojila nekega admi- rala sredozemskega brodogrja, ker je po- vedal resnico o brodogrju. — Preiskovalna komisija najbrž tudi ne bo veliko opravila, ker so ministri in poslanci na Francoskem enaki lumpje.

Stajerske novice.

š Občinske volitve v Brežicah se v kratkem vrše; Slovenci se jih udeležijo v vseh treh razredih.

š Podpisati so se morali Žalčani, da so tako bili s podpisni zavezani, se nedelj- skega shoda liberalne stranke udeležiti. To je tista hvalisana napredna svoboda.

š Požar je 12. t. m. uničil v Bišu sta- novanje g. Lovrenca Kogleca. Posestnik je bil zavarovan.

š »Schulvereinsortsgruppe« se usta- novi na Pesnici. Slovenci, pozor!

š Imenovana je poštna upraviteljica Marija Wambrechtsamer v Planini za poštarico v Studencih pri Mariboru.

š Knezoškoj Napotnik je daroval za dijaško kuhinjo v Mariboru 30 kron.

š Tečaj za pridelovanje krme se vrši od 10. do 15. maja na sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. Na isti šoli se vrši od 10. do 12. maja tečaj za gojenje zelenjave.

š Lepa vila v sredini Št. Ilje je na prodaj. Cena 10 do 11 tisoč kron. Pri- pravna bi bila za penzioniste. Slovenci, rešite mejo! Pojasnila daje Fr. Žebot v Št. Ilju v Slov. goricah.

š V Slovenji Bistrici so pri občinski volitvi v III. razredu zmagali trije Nemci in trije Slovenci. V II. razredu so zmagali Nemci.

Dnevne novice.

+ Občni zbor »Naše Straže« se bo vršil dne 3. maja v srebrni dvorani ho- tela »Union« v Ljubljani. Začetek ob treh popoldne. Pristop imajo samo člani.

+ Oklic »Slovenske dijaške zveze«, ki ga priobčujemo danes v našem listu, navajata tudi vsenemško dunajsko glasilo in pa »Reichspost«. Glasilo Vsenemcev prav nič ne taji očitanja »Slovenske dija- ške zveze«, marveč se še baha s tem, da naseljuje »Südmarka« v Sent Ilju same protestante. »Reichspost« iz tega izvaja, da nemški katoličani ne morejo »Süd- marke« podpirati, ker ne gre, da bi sode- lovali pri društvu, ki z doneski nemških katoličanov poprotestantizuje katoliške kraje ter podpira propagando pastorjev lujskačev. — Nemški krščanski socialci se bodo pač oklenili novoustanovljene »Ostmarke«. Razvoj je isti kot pri nas. Na eni strani svobodomiselná Ciril-Meto- dova družba, na drugi organizacija »Za obmejne Slovence«. Kakor slovenski libe- ralcí ne razumejo narodnega dela, ne da bi obenem delali propagando za svoj libe- ralizem, tako tudi nemški nacionalci raz- kristjanjujejo tiste, ki jih hočejo »narodno rešiti«. Zato je potrebna tudi v tem oziru ločitev.

+ Lep »višji častnik«! V »Grazer Tagblattu«, v kojega predale je dovoljen vstop navadno le največjim nemškona- cionalnim živinam, se oglašá zdaj tudi nek »višji častnik«, morda celo general. Pod članek je zapisal, da je »Nachdruck nur mit Quellenangabe gestattet«, čemur se mi radevolje pokorimo in nam je le žal, da se bojeviti »višji častnik« poslužuje samo šifre, ne pa pravega svojega imena. Članek sam je neumen in impertinent ob enem, vsled česar sklepamo, da je »višji častnik« najbrž že v penziju, kajti v aktivni armadi bi bil človek, ki take članke piše, nevaren za njen obstoj. To- rej ta najbrž zaradi mehčanja možgan vpkojeni general piše, da je Avstrija bila vedno nemška država, po letu 1878 pa je postala slovanska. V zahvalo za to pa Slovani vpijejo »Živio Peter!«, v Ljubljani mlatijo »die tapferen deutschen Soldaten des berühmten Belgier-Regiments« in napadajo po ulicah vse, ki se upajo nem- ško govoriti, tako da niso življenja varni. Temu da mora biti zdaj, ko je Nemčija pomagala Avstriji, konec. Bismarck mo- ra dobiti spomenik! itd. itd. — Mi se čisto strinjamo, samo, če napravijo Bis- marcku spomenik v Avstriji, na noben način ne smejo pozabiti na našega »viš- jega častnika« iz »Tagblatta«, ki ga tudi zasluží, ker ne gre, da bi se tak lep eksemplar iz nemškonaacionalne menaže- rije izgubil.

+ Dobro povedal. Znano je, koliko časa Italija že oborožuje in utrjuje mejo

proti Avstriji, pa vsled znanega šlendria- na v svoji upravi še danes ni nič poseb- nega napravila, tako da se danes že mu- laria na cesti norčuje iz »utrjene vzhod- ne meje«. Kako sodijo o tem tudi višji krogi, dokazuje intervju, ki ga je imel dopisnik »Corriera« z nekim visokim mornariškim uradnikom v ministrstvu. Pogovarjala sta se o treh dreadnought- kah, ki jih hoče Avstrija do leta 1912 zgraditi. Nato sta prišla na Benetke. Čas- nikar je admiralu vprašal, ali se bodo Benetke utrile kot opirališče za brodogr- je. Admiral mu odgovori: »Benetke ne morejo nikoli postati brodogrno opirališče, ker so preveč eksponirane. To vprašanje je sploh jako komplicirano. Moral bi za- četí govoriti o naših utrdbah na kopnem na vzhodni meji, o tem pa mi dovolite, da rajši neham« in mož se je pomembno nasmehnil.

+ Avstrijska zbornica se snide dne 28. aprila.

+ Armadno povelje izda danes ce- sar. Izrekel bo pohvalo zlasti rezervni- kom, potem pa poveljnikom in vsemu mo- štvu sploh, ki je pokazalo, kako je vzor- no izvežbano, požrtvovalno ter utrjeno.

+ Za župnega upravitelja v Divačo je imenovan č. gosp. Aleksander Martel- lanc, dosedaj duh. pomočnik v župniji sv. Jakoba v Trstu.

+ Slovenci v Št. Ilju so socialni kurz S. K. S. Z. brzojavno pozdravili.

— Častniki kót poroki. Vojno minist- stvo je izdalo naredbo, s katero se preš- veduje častnikom in vojaškim uradnikom prevzemati poročstva pri najemanju poso- jil s strani častnikov. Noben častnik ne sme najeti posojila, ako nima v to izreč- nega pismenega dovoljenja višje oblasti. Isto velja tudi za častnike, ki hočejo pre- vzeti kako poročstvo.

— Od državne železnice. Premeščeni so: Zeleny Rudolf, nadoficial in postaje- načelnik v Pulju v področje linškega rav- nateljstva, Franič Leonida, stavbní komi- sar iz Gruža k ravn. odd. III. v Trst, Zigoj Viktor, adjunkt, od ravnateljstva odd. V. k obratnemu uradu Trst c. kr. drž. žel. in Mrak Ivan, asistent, obratno, Majdič Ivan, asistent iz Ljubljane k ravn. odd. VII., Lavrenčič Hilarij, aspirant iz Lesce v Ljub- ljano, Kratky Ivan, aspirant iz Červinjana k ravn. odd. VII., Vidič Rudolf, aspirant iz Prvačine v Červinjan, Repovš Edvard, aspirant iz Podnarta v Lesce, Čepuder Milan iz Lesce v Podnart; imenovan je Mezzar Anton, nadoficial iz Dunaja, za postajenačelnika v Pulju.

— »Narodove« informacije. Včeraj je »Narod« poročal v telegramu iz Peter- burga, da je slavni ruski učenjak, vseučil- liški profesor Aleksander Pogodin iz Pe- terbuga odpotoval v Varšavo, da se in- formuje o poljskih željah in da je gost g. Dmochovskega. Ker je profesor Pogodin vseučiliški profesor v Varšavi in stanuje s svojo družino stalno v Varšavi, ulica No- voviejska 16, II. nadstropje, na levo, pač ni treba, da bi se iz Peterburga hodil in- formovati o poljskih razmerah v Varša- vo. Obratno je on šel iz Varšave v Pe- terburg, da informuje Ruse o poljskih razmerah. Saj je lani celo kandidiral v Varšavi od strani naprednih Rusov za poslanca v dumo. Tako mu ni treba v Varšavi uživati gostoljubnosti g. Dmo- chovskega, ker so mu itak vsi poljski krogi odprti, medtem ko so ga varšavski Ru- si radi njegovega Poljakom prijaznega mišljenja izključili iz svojih društev. Zdzi- sko Dmochovski je čisto brezpomembno ime in ga je »Narod« morda zamenjal z g. Dmovskim, voditeljem poljskih narod- nih demokratov.

— Nevarno je obotel, bivši g. kape- lan v Postojni, g. Fran Vilfan. Priporoča- mo ga gospodom sobratom v molitev.

— Nesreča na samoborski železnici. V ponedeljek zvečer se je pri postaji Pod- sused blizu Zagreba zgodila velika nesre- ča. Petero delavcev, uslužbenih pri novi cementni tvornici, se je vračalo iz Zagre- ba, kjer so bili čez praznike. Vlak bi se imel glasom voznega reda ustaviti pri novi postaji Goljak-Bizek, a se ni. Delav- ci so se peljali dalje do Podsuseda in se potem hoteli po tiru vrniti k cementni tvornici. Šli so drug za drugim po progi, kar pridrvi za njimi vlak. Trije so še pra- vočasno skočili v stran, dva pa je zgrabil stroj. 45 let starega zidarja Stanka Pose- zi, očeta enega otroka, je na mestu ubilo, 18 let staremu Juriju Kranjcu pa je kolo odtrgalo levo nogo. Vlak se je ustavil in ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico usmiljenih bratov v Zagrebu, kjer je pa prihodnje jutro umrl. Mrlič je ležal celo noč na tiru, ker ga vlakovodja, sklicuje se na predpise, ni hotel sprejeti na vlak.

— Postajenačelnikom na Zidanem mostu je imenovan dosedanji postajena- čelnik v Hrastniku, g. A. Ludvig, ki je po rodu Čeh in zaveden Slovan. Dosedaj so

bili na Zidanem mostu za postajenačelnika še sami Nemci. Ludvigov naslednik v Hrašniku je zagrižen posilinemec K. Oroszi.

— **Za slovensko sirotišče v Gorici** je daroval cerkveni pevski zbor na Libušnjem 10 kron 60 vinarjev.

— **Konec štrajka lekarniških asistentov v Trstu**, Včeraj je bil dosežen sporazum med lekarniški asistenti, ki jih je štrajkalo 33, in imejtelji lekarn, vsled česar so se povrnili k delu.

— **Za Aljažev dom** so darovali po 50 K gg. Janez Novak, kanonik in dekan, A. Roblek, lekarnar, oba v Radovljici; dr. Ed. Šlajmer, primarij v Ljubljani. Gospod Fran Jesih je nabral 250 K. Živelci darovalci in nabiralci! Dosedaj se je poslalo oziroma izročilo blagajništvu Slovenskega planinskega društva 1478 K 72 vin.

— **Iz Marijine bratovščine**. Nekdo po mestu obrekuje blagajnika Marijine bratovščine, g. Štefana Kluna. Napada pa g. Kluna zato, ker je g. Klun s svojo previdnostjo preprečil, da dotičnik ni družtvene blagajne osleparil. Odbor ima do vestnega svojega blagajnika g. Štefana Kluna popolno zaupanje.

— **Izkušnost laških inženirjev**. Iz Goriškega poročajo: Jako radi vlačijo v našo deželo laške inženirje. Če je le mogoče kako delo za take ljudi, pa so tu. Iz Tržiča poročajo sedaj, da je ob Sočinem kanalu obilo električnih naprav, pri katerih so si zaslužili regnicoli že lepe novce. Velika naprava je bila ob izlivu kanala, ali voda je podrla pred par dnevi vso stavbo. — To pa ne bo nič strašilo prizadetih, da ne bi ob prvi priliki zopet poklicali takih inženirjev v deželo!

— **Umrl je danes** zjutraj Franc Šircel, dolgoletni cerkovnik v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Pogreb bo v ponedeljek ob 4. uri popoldne.

— **Noče odklikovanja z Dunaja**. Upravni svet c. kr. vrtnarskega društva na Dunaju je sklenil podeliti praškemu vrtnarju Leopoldu Batki cesarsko nagrado. Ko je Batka sprejel poročilo o tem sklepu, odklonil je odklikovanje, češ, da kot Čeh noče sprejeti z Dunaja nobenega odklikovanja tako dolgo, dokler bodo Dunajčani zoper Čeha tako brezobzirno nastopali kakor doslej.

— **Legar v Kostanjevici na Dolenjskem**. 19-letni Fr. Vodopivec je obolel za legarjem. Vzrok: slaba pitna voda.

— **Na Breznici** je priredila Marijina družba s sodelovanjem kat. izobraževalnega društva velikonočni ponedeljek dne 12. aprila v stari šoli igro »Roza Jeldvorska«. Tudi društveni tamburaši so nastopili. O tamburanju in predstavi se je občinstvo izražalo zelo pohvalno. Udeležba je bila tako obilna, da je začelo prostorov primanjkovati.

— **Socialni demokratje ustavili cerkveni pogreb**. Na Veliko noč popoldne se je vršil v Solkanu pogreb pokojnega Antona Batistič, ki se je nekaj prišteval stranki social. demokratov. Socialni demokratje so vstopili s svojim znamenjem za križem pred duhovščino. Opozorjeni so bili, naj se uvrstijo za rakvo, a so se zoperstavili. Prosil jih je tudi oče pokojnikov, naj se umaknejo, in celo redarjem so se zoperstavili. Vztrajali so na svojem mestu, tako da je bila duhovščina prisiljena umakniti se. Pogreb se je moral vršiti šele drugi dan.

— **Kletarskim nadzornikom za Goriško** je imenovan Silvester m. Obizzi.

— **Pri volitvah v odbor »Hrvatske narodne zajednice« v Bosni** so zadnje nedeljo zmagali dr. Nikola Mandić in njegovi pristaši. Na občnem zboru je bilo nad dva tisoč članov. Volitve so bile končane šele pozno ponoči.

— **Najzanesljiveša vest**. Dunaj, Miroslav (Friderich) Malovrh je imenovan varuhom dvorne zakladnice (Hof-Schatzkammer) na Dunaju.

Gorenjski odseki!

Bratske telovadske odseke v Št. Vidu, Škofji Loki, Preski, Šmartnem pod Šmarno goro, Viču, D. M. v Polju, Tržiču, Šmartnem pri Kranju, Kamniku, Mengšu in Komendi opozarjamo na

mladeniški tečaj v Šenčurju 18. t. m.

Na ta tečaj opozarjamo tudi vse mladeniče, čč. duhovščino in naše katoliške laike v kranjskem okraju, ker je ta prireditve velike važnosti za celo Gorenjsko.

Sporod:

1. Ob 10. uri sveta maša s pridigo.
2. Kosilo.
3. Predavanja: dr. Lenard, Terseglav, V. Jeločnik, Podlesnik.
4. Javna telovadba.

Na zdar!

MED OGRSKIMI SLOVENCMI.

V svojem poročilu o narodnih in političnih razmerah na Ogrskem pozivlja A. Vebler dijake, naj potujejo v počitnicah med ogrskimi Slovenci ter naj pišejo o svojem potovanju potopisne črtice. Hvaljevredna misel! Pisec teh vrstic še pozivlja zlasti bogoslovce, da potujejo tje in proučujejo tudi cerkvene razmere. Pisec tega je prepotoval kot dijak in bogoslovec skoro vse slovenske ogrske župnije. Maloštevilni tamkajšnji narodni delavci se jako veséle takih obiskov in se jih še dolgo potem spominjajo. Pisca je n. pr. začela prepevati ena družina slovenske narodne pesmi, ki jih je naučil kot potovalec takratni bogoslovec Fr. Gomilšek. Seveda so mu peli tudi oficijelno »Košt Lajoš«. Pisec je obiskoval zlasti ude družbe sv. Mohorja, ki so naznanjeni v koledarju. S takim potovanjem in občevanjem bi se ohranjal stik z ogrskimi Slovenci ter bi se dalo marsikaj storiti, da se ohrani teh 100.000 Slovencev. V zadnjem času so ti ekspanzivno jako čvrsti. Od Radgone do Ljutomera je skoro že v vsaki vasi kak ogrski Slovenec, ki si je kupil tam kako posestvo. Naseljevati so se začeli tudi v bližini Radgone, tako da so se jih začeli bati že Nemci. Tudi v skoro celonemški župniji Obrajna je veliko ogrskih Slovencev.

Ljubljanske novice.

SPORED

VELIKEGA ZABAVNEGA VEČERA SLOVENSKEGA GLASBENEGA DRUŠTVA »LJUBLJANA«.

ki se vrši v nedeljo, dne 18. aprila t. l., v veliki dvorani hotela »Union«.

Sodeluje celotni orkester »Slovenske Filharmonije« pod vodstvom novega kapelnika g. Bogomila Friseka.

Pevske točke vodita gospod Anton Svetek in gospod Pavel Gorup.

1. Reisiger: »Mlin na skali«, overtura, svira godba.
2. Rubinstein: »Toreador in Andalus«, svira godba.
3. Marko Bajuk: »Čez tri gore«, mešani zbor.
4. Marko Bajuk: »Nocoj, pa oh nocoj«, mešani zbor.
5. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«, potpuri.
6. Parma: Intermezzo iz opere »Ksenija«.
7. Anton Svetek: »Vojakova nevesta«, moški zbor.
8. Marko Bajuk: »Je pa davil slanica padla«, moški zbor.
9. Anton Medved: »Iz raznih albumov«, predstavlja F. Orehek, bivši član slov. gledišča.
10. Dr. L. Lenard: »Iz dnevnika Strbunceljeve Lize«, predstavlja F. Orehek, bivši član slov. gledišča.
11. F. S. Vilhar: »Ukaz«, »Rožica«, solospava, poje g. prof. A. Robida.
12. Glinka: »Jota Aragonesa«, overtura.
13. Dr. Schwab: »Lunica«, čveterospev.
14. * * * »Unionovi kuharji«, velik komičen prizor s petjem.
15. Jakel: »Potovanje po Kranjski«, potpuri narodnih pesmi.
16. Waldteufel: »Drsalci«, valček.
17. Zajec: »Večer na Savi«, godba.

Začetek točno ob pol osmi uri zvečer. Vstopnina za podporne člane in njihove rodbine prosta, nečlani plačajo vstopnino 1 krono.

K obilni udeležbi vabi odbor »Slovenskega glasbenega društva »Ljubljana«.

× × ×

Ij **Ljudski oder**. Prva predstava v deželni gledališču prelozila se je vsled jutrajšnje priredbe glasbenega društva »Ljubljane« na **prihodnjo nedeljo, dne 25. aprila zvečer**. Kakor smo že naznanili igrala se bo narodna igra »Revček Andrejček«, pri kateri sodeluje nekaj odličnih bivših slovenskih igralcev. Prav posebno nas veseli, da se je posrečilo pridobiti izbornu gosp. Slavčevu in priljubljenega gosp. Lovšina. Iz vrste nekdanjih igralcev slovenskega gledališča pa sodelujejo tudi še gg. Bukšek, Orehek in Urbančič-Podgrajski, zadnji v glavni vlogi. Imenitno moč smo nadalje pridobili v osebi g. Posavskega, ki je svoj čas na diletantskem odru v Celju žel krasnih uspehov in je predistiniran predstavljalec narodnih junaških tipov. Omenimo naj še gg. Peterlina in Vrečarja, člana gledališča »Rokodelskih pomočnikov«, ki se vsled svoje nadarjenosti vredno pridružujeta svojim preje omenjenim tovarišem. V manjših vlogah nastopijo gojenci dramatične šole »Ljudskega odra«. Skuš-

nje se pridno vrše in pričakovati je vsestranskega dobrega uspeha. **Prihodnjo nedeljo torej vsi v gledališče!** Podrobnosti se bodo še objavile.

Ij **Skupna skušnja »Ljubljane«** je jutri točno ob 11. uri popoldne.

Ij **Pojdimo pogledat »kraljico morja«!** Prihodnji torek, točno ob pol 8. uri zvečer predava v »Slov. kršč.-soc. zvezi« gosp. dr. Jos. Jerše o **Benetkah in beneških znamenitostih**. Krasote »kraljice morja« nam bodo kazale skioptične slike. Dr. Jerše je znan in priljubljen ljudski predavatelj, zato bo to predavanje zopet nekaj posebnega. Vabimo občinstvo k najobilnejši udeležbi. Vstopnina 10 vinarjev za osebo.

Ij **Kaj liberalci pred volitvami pripovedujejo?** Liberalna stranka kaže sedaj svojo duševno revščino po raznih shodih. Kaj pa pripovedujejo ti ljudje volivcem? Dr. Žerjav se je drznil trditi očitno neresnico, da je liberalna stranka »socializirana« in da dež. odbor zadržuje uredničenje IV. volivne skupine v Ljubljani. To je neresnica. Deželni odbor nima česa zadržavati. V občinskem svetu so pred državnozbornskimi volitvami za agitacijsko sredstvo nekaj zmečkali z neko zverženo volivno reformo, a brez reforme občinskega reda, slednjič so pa vse tako pomečkali, da stvar do deželnega odbora niti prišla ni. Dr. Žerjav je torej v glavnih vprašanjih svoje stranke čisto neveden.

— Dr. Švigelj je vedel povedati samo eno: »Jaz sem prepričan, da bom napreden, dokler bom živ.« Ta ni smodnika iznašel. — Phippenbacher je dolžil S. L. S., da ima »ostudna načela«. Lep vzgojitelj mladine! O sebi je pa povedal, da bi »že davno zobal iz zlatih jasl rumeno pšenico«, če bi bil hotel biti »klerikalec«. O ne, gospod Phippenbacher, tu se motite. S tako malo inteligence bi vas pri Slovenski Ljudski Stranki nihče niti ne pogledal. — Hribar je pa točil sladko vodo in uganjal sentimentalizem, češ, da je stara prava slovenska stranka liberalna stranka, a da se je katoliška stranka od nje odcepila in povzročila razkol. Stara obrabljena pesem! Hribar naj študira zopet Bleiweisove čase in naj prebira stare časopise, da bo vedel, kako je bilo! Hribar je pokazal dalje, da ne pozna bilanc in gospodarstva glavnih mestnih podjetij. Hvalil je mestno gospodarstvo, češ, da se »vsi tuji čudijo«, če pridejo v Ljubljano. Hm, čudijo se že, pa kako! O elektrarni je pripovedoval Hribar, da nese 50.000 K na leto. To ni res. Sestavite eno pravilno bilanco, in na prstih si lahko izračunate, kdaj bo vrednost elektrarne pri ničli, mesto pa za pol milijona revnejše. Sentimentalno je Hribar hvalil svoj c. kr. patriotizem in zatrjeval, da se »nikdar v ničem ni pregrešil proti tej državi«. Interesantno je pa bilo, ko je Hribar dokazoval, da liberalci niso nikdar bili gospodarji v kranjski deželi, ampak da so za časa nemško-slovenske liberalne zveze bili gospodarji — Nemci. Tako! Podpisali ste pogodbo, po kateri ste se vdinjali Nemcem, in hočete veljati za rodoljube. Da bi jim le kazalo, pa so zopet Nemcem pod pantofljem! — Dr. Tavčar je toliko boljši od Hribarja, da ne operira s solzami. Namestu rodoljubnega robca rabi — cestno doklado. Najprej je zapvil, da hočejo klerikalci naložiti mestu 50 odstot. cestno doklado, v par dneh je pa za 10 odstotkov odnehal, in zahteva samo še 40 odstotkov. Dr. Tavčar je s tem Ljubljani storil slabo uslugo. O cestni dokladi ni S. L. S. še ničesar sklepal. Dr. Lampe je le pri socialnem kurzu mimogrede pri potrebnih reformah omenil tudi reformo financiranja cestnih zgradb, kajti dandanes imajo na Kranjskem najrevnejši kraji najvišje doklade, največ dolga in najslabše ceste. Na podlagi sedanjega zakona je nemogoče odpraviti ta nedostatek, in zato je dr. Lampe omenil etnotno doklado. O ljubljanskem mestu dr. Lampe ni rekel niti besedice. Pač pa je dr. Tavčar začel pripovedovati, koliko bi se dalo dobiti od Ljubljane, če se pritegne v deželno doklado tudi mesto. Če bo ljubljanski podžupan to še dalje pripovedoval, bo kmečkim poslancem res naredil skomine po ljubljanski dokladi. Naj se ljubljancani potem pri dr. Tavčarju zahvalijo! Sicer se pa S. L. S. ne bo ne v tem ne v drugih vprašanjih ravnała po tem, kaj liberalci pravijo, ampak bo sklenila to, kar sama spozna za pravilno. Slednjič moramo še konstatirati, da se je dr. Tavčar pohvalil, da liberalci niso nasprotni veri, ker spoštujejo trnovskega fajmoštra. »Narod« pa ravno te dni sramoti — misijone! To bo lep dan, ko bo taka liberalna gospoda šla iz občinske hiše, da naredi prostora pravim zastopnikom ljudstva, ki bodo vedeli, kaj hočejo. Vsi ti liberalci skupaj pa res ne vedo, kaj hočejo!

Ij **Na drugi strani, v peti ko'oni** predvčerajšnjega »Slovenskega Naroda« smo brali tako izcizelirano dušomarno jamra-

rijo, da smo osupli povpraševali po njenem duševnem očetu. Prešli smo sama blesteča imena — Triller? — Gangli? — Oražen? — Švigelj, — ali med temi pevci fraz iz domačih liberalnih logov ga nismo uganiли ptiča. Kako bi ga tudi, ko smo ga čisto izgrešili v zadnjih mesecih. In veste, kdo je govoril? Sam gospod dr. Novak! Z novo pomladjo je priletel tudi on z juga zopet nazaj in nas je takoj osrečil z jedno svojih milodonečih pesmic. A to je samo ena. Mož ima namreč še dve, ker ima tri valjarje, kakor vsak boljši orkestron! Naj nam ne odreče izrednega užitka in naj o priliki ponovi enega ali drugega teh izbornih komadov. Če mu jih pa zmanjka, naj mu posodi svoja dva socialno-demokratski pivovarnar in zdravnik dr. Oražen. Tudi tista dva sta lepa. V to nam pomoz! krvava manšeta in sreča junaška!

Ij **Liberalni kandidat s programom »Slovenčevim«**, t. j. gospod Pavšek, posestnik grand-restavara in Martinov cesti. Šel je preko vseh liberalnih idealov in se v svojem govoru pečal z blatom na Martinovi cesti in s stražnico v njenem obližji. Kritikoval je hočeš-nočeš mestno vzorno gospodarstvo in končno obljubil, da izpolni želje — »Slovenčeve«. Kajti neštokrat smo že grajali cestne razmere na Martinovi cesti, kakor tudi ondotno ponočno življenje. Sedaj je gotovo, da bo dr. Tavčar s svojim iskrenim prijateljem Hribarjem popravil Martinovo cesto v lastni režiji, vzlasti sedaj, ko jo sam abi. Kako že poje ljubljanska narodna? Od brega do Udmata stezica drži; k'jo je Tavčar ogledu, k' se je folka navadu!

Ij **Zanček ne kandidira**. Ker se je dež. inženir g. Jar. Hanuš, odpovedal kandidaturi za občinski svet, sklenili so »zaupniki« naprositi Zančka, da bi prevzel kandidaturu. Zanček je to, kot zvest pristaš Hribarjeve stranke seveda z ogorčenjem odklonil. Deputacija (dr. Oražen in Ribnikar) se je podala na to k dr. Novaku, ki je že vaju »flikati« vrzeli liberalnih kandidatov ter mu ponudila mandat. Dr. Novak je ponudbo z veseljem sprejel.

Ij **S čim se je Velkavrh zameril liberalcem?** Velkavrh zaradi tega ne kandiduje več v občinski svet, ker je proti temu, da bi se agitatorjem nabavljale na občinske stroške nove suknje, ko bi kateri agitatorjev v prevelikem navdušenju izgubil pri agitiranju svojo suknjo, kakor se je svoj čas pripetilo na ljubljanskem barju nekemu magistratnemu uradniku.

Ij **V znamenju demokratizma**. Odkar se je visoki baron tako ponižal, da je zapustil svoj podžupanski stolec in šel v predmestne beznice oznanjat svoj skisani evangelij svojega hlačatega liberalizma, hité tudi ostale liberalne kronane glave oznanjat svoje ljudsko mišljenje. Človek bi sicer mislil, da se mišljenje najbolj z dejanji pokaže. Seveda, kjer pa dejanj ni, tam je še treba spekulativnih operacij s ptičjim limom žaltovnega besedičenja. Najnovejša moda liberalnih matadorjev pa je sedaj ta, da pred »zbranimi cenjenimi volivci« vsak njihov govornik mesto še vedno skritega programa razvije svoj pedigre. In to je jako potrebno; kajti doslej je ali bi vsaj vsakdo mislil, da je n. pr. dr. Švigelj iz rodu slavnihi Bourbonov, in da gospod Bergant izhaja naravnost od princev Luksemburških. Sedaj pa to razočaranje! Dr. Švigelj je kmetski sin, gospod Bergant pa v smislu liberalno-meščanskih naziranj in čutov rangira še dosti nižje. Zato tudi tak razloček v njihovih duhovitih govorancah. Gosp. Bergant ponuja priprosto in tečno hrano, dr. Švigelj pa imponira, kakor bi bil načelnik kake gospodarske ali vsaj mlekarske zadruge. Ne zato, da bi bile njegove besede ravno kakor med in mleko, ampak ker tako zelo spominjajo na tisto izbornu pijačo, ne kislino in ne grenko, ne sladko in ne jedko — na tisto slavno slovensko frazastovodeno in nadvodeno siratko! Buono appetito! gospodje liberalni volivci!

Ij **Iredentari, doma iz Ljubljane?** 15. t. m. se je na Reki vršila v gledališču iredentovska demonstracija. Pri pesmi »Siamo tutti una famiglia« (Ernani) so z galerije metali rdečebelozelene trakove itd. Policija je štiri iredentarije zaprla, eden izmed njih je doma iz Ljubljane, kakor poroča »Neue Freie Presse«. — Kdo je neki to?

Ij **Glede pasje kontumacije** se nam poroča, da obstoji po vsem ljubljanskem okraju; poostrena pa je v občinah Dobruje, Moste, D. M. v Polju, v Medvodah, Št. Vidu, Horjulu, Brezovici, Logu, Dobrovi, Rudniku, Podgorici in Viču. Po vseh teh občinah psi ne smejo hoditi okoli. Izvzeti so le vojni, lovski in mesarski psi, ki pa tudi morajo imeti nagobčnike. Kontumacija po teh občinah je tako stroga, da če pride tja kaka stranka iz Ljubljane in ima pes nagobčnik in če tudi je poleg tega še na vrvi, ga da oblast brezpogojno ugonobiti, kar se je že v par slučajih zgodilo. Tedaj psov sploh ne jemati!

toliko časa s seboj na deželo, dokler ni kontumacija preklicana.

lj **Narodna gomila.** Grob narodnih mučenikov je dal brat ustreljenega Lundera, gosp. Drag. Lunder lepo prenoviti in nasaditi s cveticami. G. Karol Šteblaj, vrtnar v Slomškovih ulicah št. 3, je to po-verjeno mu delo res prav okusno izvršil.

lj **Najden obrobek.** Učenka Mar Simičič je našla zlat obrobek s šipo damske ure. Dobi se v Pogačnikovi hiši pri »Stefanu«, Miklošičeva cesta št. 6, drugo nadstropje.

lj **Nekaj o verski izobrazbi v moder-nem času.** Somišljenik nam piše: Bil sem slučajno v neki gostilni ljubljanskega predmestja. Na steni je visela stara podoba, predstavljajoča sv. Trojico, kakor jo najdeš pač skoro v vsaki hiši, saj med srednjimi sloji in na kmetih. V gostilni je bil tudi delavec, ki je govoril precej dobro slovenščino, pa z laškim primorskim naglasom. Pogledal je tudi sliko, nato pa čisto resno vprašal, kdo so osebe na njej; eden se mu je zdel, da je sv. Jožef ali pa sv. Peter... Gostilničarka in natakarka sta mu stvar pojasnili, nakar je mož dejal, da je socialni demokrat, da ga je pa ven-darle svetniška podoba zanimala in kaj predstavlja. Mož se ni šalil... To je zani-mivo poglavje iz modernega življenja.

lj **Nekdo je izgubil** v Ljubljani dne 14. t. m. šopek ključev. Kdor jih je našel, naj jih prinese uredništvu »Slovenca« proti primernemu plačilu.

k **Škocijan v Podjuni.** Srednje veliko, na zelo lepem in ugodnem kraju ležeče Krevčevcevo posestvo v St. Lovrencu je na prodaj. Resnim kupcem daje po-jasnila g. Lovro Zilan, po domače Hrovat v Srejah, pošta Škocijan v Podjuni, Sp. Koroško.

Razne stvari.

Mleko in Slovani. V učenem svetu se širi nova teorija o pomenu mleka za človeka; in ta teorija je po svojih iznajdi-ljiva Mečnikov, ravnatelj Pasteurjevega za-vođa v Parizu, pečajoč se z vplivom bak-terij na človeško telo, prišel je do prepri-čanja, da ostarelost in smrt človeka (se-veda smrt nastane vsled ostarelosti, pa ne vsled kakšne nagle bolezni ali nesreče) sta pravzaprav nasledki zastrupljenja, ki ga povzročajo tiste bakterije, ki jih v svojem telesu redimo. Redimo jih z ostan-ki hrane, ki skozi naša črevesa prehaja. Poseben strup, kot poseben nastanek naših črevesnih bacilov, prehaja v našo kri, zbira se v nji in polagoma uničuje naše življenje. Slabimo, smo naklonjeni k bo-leznim ter navsezadnje popolnoma oslab-ljeni podlegamo različnim boleznim ali temu strupu črevesnih bacilov. Omenje-nemu ruskemu učenjaku se je posrečilo najti uničevalca teh črevesnih bacilov in ta uničevalec je bacil mlečni. Mleko kot zdrava in okrepčujoča hrana se je že pri-poročala od davnih časov. V novem pri-poročanju mleka torej ni nič novega. Toda nov je povod in nov je način. Priporoča se mleko kislilo ali pa na poseben način zakvašeno. In le-ta nov način zakvašenja je zopet slovanski. Znabiti ni slovanskega izvira ali danes ga jemljejo od Slovanov. To je bolgarska »maja«, iz katere se pri-pravlja mlečni jogurt (joghurt). Le-ta mlečni izdelek je podoben kirgiskemu »ku-mišu in kefiru (zakvas kobiljega mleka). Mleko se najprej skuha, torej kakor se pravi, »mleko se pasteurizira«, to je, vsi mogoči bacili, ki bi se v njem nahajali, se s kuhanjem uničijo; potem se v mlačno mleko dá bolgarski zakvas »maja« in mle-ko se pusti stati v zmirom enaki toploti, nakar začne kisati in v 4 do 5 urah je iz njega »jahort«, trda, prozorna, bela gmota, ki jo je mogoče lepo krojiti. Izgleda in ima okus kot močno pregreta, stara sme-tana, samo da nima siratke pod seboj. Prijetno diši in ima sladko-kisel okus. Cel izdelek tega skvašenega mleka je odvisen od posebnega kvasa, ki je bil dozdan znan samo na Bolgarskem, sedaj se pa kvas »maja« izdeluje tudi v Parizu in drugih francoskih mestih. A vendar se njeni od-jemalci najrajši obračajo v Sofijo, kjer se lekarne pečajo z izdelovanjem »maje«. Učinek po zavzivanju tega vsled »maje« skvašenega mleka je izreden. Oni stru-peni črevesni bacili se uničijo tako teme-ljito, da v izmečkih črevesa se je našlo samo 12.000 bacilov v enem decigramu, dočim poprej se jih je našlo 26 milijonov. — Mleku se danes očita, da prenaša bo-lezni, ker zbok njega umira zlasti mladina največ — ker mleko se najlažje onesnaži in pokvari. Zato se mleku kot hrani dece posvečuje velika pozornost od strani znan-stva, trgovine in gospodarstva. In sedaj prihaja tudi znanstvo ter priporoča mleko ne le kot primerno hrano, temveč tudi kot zdravilo tako izvrstno, kakršnega razun mleka ni, pravi življenjski eliksir. — Ta

po vrnitev k mleku, k mleku-hrani in k mleku-zdravilu, je gotovo značilna v naši dobi, ki je zastrupljena vsled kofeina, ni-kotina in alkohola in ki hrepeni le po mesu. Ta klic izhaja iz zahodnih krajev, ki so se najbolj od narave oddaljili in ki so že degenerirani. Toda zanimiva je ta okol-nost, da Slovan je bolezen razpoznal in Slovan prinaša zdravilo. (»Hlas.«)

O p a z k a. Sir jahort izdeluje že tudi »Deželna mlekarska in sirarska šola« v Kromerizu na Moravskem. Privilegirana prodaja za Avstrijo se je podelila mlekar-skemu oddelku moravskega diskontnega zavoda v Brnu.

Samovlada (selfgovernment) v šoli. Pod tem naslovom je objavila Bertha H. Smith v ameriškem listu »Atlantic Mon-
thly« poročilo o zelo zanimivem pedago-škem poizkusu v ameriških šolah, ki je imel popoln uspeh in ki obstoji v tem, da se vlada v šoli glede na disciplino, red in lepo obnašanje odda učencem samim, ki se tako vzpodbujajo k odgovornosti in spoštovanju samega sebe. Začetek šolske samovlade (selfgovernment) se je storil pred štirimi leti na politehniški višji šoli v Los Angeles (v Kaliforniji), ki jo obiškuje čez 2000 gojencev obojega spola. Nekateri gojenci so se enega dne zabavali s tem, da so na vrtu zavoda, ki se je na-hajal na hribu, metali velike kamne navzdol ter so pri tem nekemu posestniku popolnoma razbili streho. Posestnik se je pritožil pri ravnatelju zavoda, ki poklicavši gojence jim je predlagal, da naj si izvolijo odbor, ki mora poskrbeti, da se po-sestniku škoda povrne in krivoj kaznju-jejo. Predlog vsled svoje novosti je bil sprejet z navdušenjem; gojenci so si iz-med sebe izvolili odbor, (dva zastopnika iz vsakega razreda), ki je med gojenci na-bral svoto za povrnitev škode in je krivce kaznoval s tem, da jih je za nekaj časa izklju-čil od skupnih iger. Ta prvi poizkus se je tako dobro posrečil, da je ravnatelj dovolil gojencem izvoliti si stalen odbor, ki je pazil na vzdrževanje redu in pre-stopke gojencev kaznoval. Od izvolitve tega odbora ni bilo več treba ravnatelj-stvu nadzorovati igre gojencev, celo ako se je kateri učenec v šoli pregrešil, učitelj je to naznanil nadzornovalnemu odboru nje-govih součencev, ki je potem dotičnega po zaslugi kaznoval. — Ker v ameriških šolah obstoji zistem mešanih razredov (dekleta in dečki v skup), zato se je »selfgovern-ment« razširil tudi na učence ter sta se ustanovila dva odbora: eden za dekleta, drugi za dečke. Vsakih šest mesecev se izvolita predsednik in predsednica, razun tega po dva zastopnika iz vsakega raz-reda, ki opravljata službo svetovalcev. — Le-ta samovlada v šoli zelo dobro vpliva na vzgojo značaja, ker počiva na demo-kračni podlagi. Ako učenca kaznuje pre-dstojnik, je učenec navadno mnenja, da je bil kaznovan vsled raznih predsodkov in da je bila kazen pristranska. Učenci pri »selfgovernmentu« sprejemajo kazen brez ugovora, ako bi bila še tako stroga; v nobenem slučaju se ne obrnejo na ravnateljstvo, ki je nekakšno prizivno sodišče. — Začetnik šolske samovlade, prof. John H. Francis, ravnatelj politehniške v Los Angeles v Kaliforniji, je prepričan, da se bode ta vpeljal v vseh šolah Zedinjenih držav. »Selfgovernment« je že uveden v Filadelfiji in St. Louisu. »Selfgovernment« — pravi prof. Francis — uči gojence od-govornosti, ki krepi značaj in urejuje osebnost in resnost dečkov, dostojnost in »savoir faire« deklet na presenetljiv na-čin. Izkušnja in znanje človeške narave, ki se pri samovladi pridobivata, sta dra-gocena priprava za boje v življenju.

SHOD NA ŠTAJERSKEM.

š. Kandidata »S. K. Z.« dr. Benkovič in Trgljav priredita 18. t. m. shode v Laškem Trgu (v pivnici) ob pol osmi uri, isto dopoldne ob deveti uri v »Narodnem Do-mu« za železničarje, ob 11. uri v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah, popoldne pa v Št. Juriju na južni železnici.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBČINSKE VOLITVE V CERKNICI.
Cerknica, 17. aprila. Danes voli III. razred. Za naše kandidate oddanih do 2. ure 280 glasov, nasprotniki se niso ude-ležili.

MEŠČANSKA VOJSKA V TURČIJI.
V Drinopolju in Monastiru so za staro-turke.

Monastir, 17. aprila. Semkaj je do-spelo več mladoturških častnikov, na čelu jim njih voditelj, major Enver-bej, ker so tukajšnji vojski pristaši staroturkov in svetih šeriatskih postav. Častniki upajo, da jih pregovore.

Drinopolje, 17. aprila. Mladoturški častniki so vojakom dali povelje, da se pripravijo za odhod v Carigrad, da se porazijo staroturki in odstavi sultan. Vo-

jaki pa so se povelju uprli ter častnike zapodili. Mnogo ljudi je mesto zapustilo. Boje se, da ne bi Turki planili po krist-janijah.

MLADOTURKI PROSIJO BOLGARE POMOČI.

Sofija, 16. aprila. Semkaj je dospelo več mladoturških voditeljev, da prego-vore vodje bolgarsko-makedonskega od-bora, da se postavijo na njihovo stran proti pristašem svetega šeriata.

V CARIGRADU JE NA VRHU SULTAN.

Carigrad, 16. aprila. Tukajšnje čete se ne imenujejo več »osmanske«, ampak »cesarske« čete. Poveljnik I. zbora, Muk-tar-paša, je zbežal v Atene. Izjavil je, da bi bil upor takoj prvi dan zadušil, ako bi bil dobil dovoljenje od vezirja Hilmi-pa-še, ki ga ni hotel dati.

PROGLAS PARLAMENTA NA NAROD.

Carigrad, 17. aprila. Naznanjeni pro-glas zbornice na narod hvali vojaštvo ter pravi, da je parlament vse priobčene mu pritožbe takoj sprejel in bo nedostatke odpravil, vsled česar se naj vojaštvo pomiri. Parlament bo tudi v bodoče spošto-val svete šeriatske zakone. — Proglas poziva vojsko in narod na mir.

RUSKA ARMADA PRIPRAVLJENA.

Peterburg, 17. aprila. Veliki vtisek je napravil članek »Ruskega Invalida«, ki pravi, da je ruska armada popolnoma pri-pravljena za vojsko in da si je osvojila vsa izkustva, ki jih ji je prinesla rusko-ja-ponska vojska. Vest, da ruska armada ni pripravljena, niso resnične.

MLADOTURŠKE ČETE KORAKAJO PROTI CARIGRADU.

Carigrad, 17. aprila. Bajke koraka proti Carigradu 100.000 mož iz Soluna, druga poročila pa pravijo, da le 14 bata-ljonov. Trgovci že zapirajo svoje trgo-vine.

Solun, 17. aprila. Poveljstvo nad Ma-kedonijo ima mladoturk Mahmud Šefzet paša. Vsa Makedonija je baje prisegla, da bo zvesta mladoturkom. Srbski in bolgar-ski prostovoljci so se vpisali v mlado-turške čete. Čete so zasedle brzojavni urad. Železniško vodstvo je dobilo pove-lje, da pripravi vozove.

Solun, 17. aprila. Po celi Makedoniji so razširjeni letaki, ki proglašajo za pro-vizorično glavno mesto Turčije Solun, zahtevajo, da se sultan odstavi in proglasi svobodomiseln republika.

ALBANCI PROTI CARIGRADU.

Diakovo, 17. aprila. Tu se je uprlo proti Carigradu 20.000 Albancev.

Ohrada, 17. aprila. Tu se je vršil krvav boj med mlado- in staroturki. Sled-nji so bili pobiti.

ULTIMATUM MLADOTURKOV.

Carigrad, 17. aprila. Vlada je na ulti-matum mladoturkov odgovorila, ne da bi jasno povedala, kakšno stališče zavzema. Ultimatum mladoturkov konča z beseda-mi: Umri bomo, umaknili pa se ne!

DVA TISOČ ARMENCEV POKLANIH.

Carigrad, 17. aprila. V Mersini so pok-lali 2000 Armencev. Armensko mesto Adana gori. Pri revolti je bil ranjen tudi angleški konzul.

VODITELJ MLADOTURŠKIH VOJA-KOV ZAPRT.

Pariz, 17. aprila. »Echo de Paris« poroča, da so turškega majorja Enver-beya, ki je odpotoval z Dunaja v Turčijo, na Turškem zaprli.

FRANCIJA IN ANGLIJA SE PRIPRA-VLJATA.

Pariz, 17. aprila. Kralj Edvard je imel konferenco z ministrskim predsednikom Clemenceau-jem. Šlo se je za Turčijo.

Pariz, 17. aprila. Vlada je odredila vse, kar je za varstvo Francozov v Tur-čiji potrebno.

Pariz, 17. aprila. Dve francoski vojni ladji sta odpluli proti Pireju.

TUDI NOVA TURŠKA VLADA PRI-ZNALA POGODBO Z AVSTRIJO.

Carigrad, 17. aprila. Pogodbo z Av-strijo je priznala tudi nova vlada.

DVA MISIJONARJA UMORJENA.

Carigrad, 17. aprila. Pri nemirih sta bila umorjena tudi dva ameriška misijo-narja.

ŠTIRISTO KRISTJANOV UMORJENIH.

Carigrad, 17. aprila. Pri krvoprelitju v Adani je bilo umorjenih 400 kristjanov.

PROTI MLADOTURKOM V DRINO-POLJU.

Carigrad, 17. aprila. Potrjuje se vest, da je bil v Drinopolju krvav upor proti mladoturkom.

SULTANOV ODPOSLANEC.

Carigrad, 17. aprila. Odličen dosto-janstvenik se je odpeljal kot sultanov od-poslanec nasproti četam iz Soluna, da jim v imenu korana razloži vzroke prevrata.

VČERAJSNJI »SELAMLIK«.

Carigrad, 17. aprila. Včerajsnji »se-lamik« se je izvršil brez nezgode. Sultan je opazoval defilacijo čet skozi okno. Med občinstvom se je opažalo mnogo duho-venstva. Diplomatski zbor ni bil zastopan.

DOGODKI NA TURŠKEM IN NAŠA MORNARICA.

Dunaj, 17. aprila. Tu zatrjujejo, da mornariška uprava še ni izdala nobene naredbe glede vojaških ladij, ki bi se ime-le podati v turške vode za varstvo avstro-ogrskih državljanov. Tudi ni res, da bi velesile nameravale skupno demonstra-cijo evropskega brodogoja pred Zlatim rogom.

ARMADNO POVELJE.

Dunaj, 17. aprila. Cesar izreka voja-kom v armadnem povelju izredno prizna-nje in naznanja, da se službena doba v Bosni vsem dvojno zaračuna, tudi v pen-zijo, komur slednja gre.

ORFEJ POGOREL.

Dunajsko Novomesto, 17. aprila. Po-gorel je do tal orfej. Škode je 25.000 kron.

Oslovski kašelj

jenja z uživanjem Scottove emulzije. Zdravniki, babice in stariši pripozna-vajo to s tisoči potrdili.

Scottova emulzija

pomaga z intenzivno močjo, ki izvira iz najboljših se-stavin in iz originalnega Scottovega ravnaja. Splošno zdravje se zboljša že po porabi prve steklenice Scot-tove emulzije.

Tudi poleti se jemlje z naj-boljšim uspehom.

Cena originalne steklenice
- 2 K 50 vin. -

- Dobi se v vseh lekarnah.-

ZAHVALA.

Zdolaj podpisani, ki je pogorel dne 4. sušca, zahvaljuje s tem slavno »Vza-jemno zavarovalnico«, pri kateri je bil za-varovan, da mu je tako hitro in tako po-šteno izplačala zavarovalnico ter to za-varovalnico prav toplo priporoča kot prav pošteno in pravično.

Miko Vardijan,

posestnik v Dolenjih pri Adlešičih.
Iv. Šašel, župnik; Iv. Strehovec, učitelj; priči.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 17. aprila.

Pšenica za april 14 56
Pšenica za maj 14 36
Pšenica za oktober l. 1909. 11 74
Rž za april l. 1909. 9 98
Oves za april 8 91
Koruzna za maj l. 1909. 7 57

Efektiv: zdržno.

Meteorologično poročilo.

Vilna n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

D	Čas opa-sovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
16	9. zveč.	737'6	11'8	sl. svzh.	del. obl.	
17	7. zjutr.	37'6	6'4		jasno	0'0
	2. pop.	36'3	18'6		del. jasno	

Srednja včerajsnja temp. 21'1°, norm. 9'8°.

ALOJZIJ ZMITKO

velika tovarna z električnim obratom za

GODBENO ORODJE

v LOUHECH kraljestvo - Češko -

izdeluje vse vrste glasbil iz lesa in kovine, pihala za obhode (signale), izvršitev in harmonija brez napake.

STROKOVNA OPRAVA

M 1051 vseh godal in bobnov 26-1

Goslarstvalstele Ceniki zastoj

Poglejte

kadar kupujete »KUNEROL«, da vam ne dajo pod podobnim ovitkom zavito rastlinsko mast. Ime »KUNEROL« je razvidno na vsakem ovoju.

!POZOR!

VELIKONOČNI OBISK KAMNIŠKE KOČE SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA NA KAMNIŠKEM SEDLU.

Del komentarja k slikam na danes otvorjeni razstavi planinskih slik amaterjev S. P. D. v »Narodnem domu«, Rudolf Badiura.

Pred nedavnim časom je krožila vest, da je turistiška kočica S. P. D. na Kamniškem sedlu razkrita in da so viharji odnesli celo streho. — Prvo je res, drugo pa pretirano. Silni vetrovi so raztrgali pločevino raz južnega dela strehe popolnoma do robov, na severni strani pa samo raz gornjega dela strehe, kjer ni bila zavarovana z močnim in trdim zamačem. Kljub tej nezgodi pa je Kamniška kočica dobro prezimila in nudi turistu, ki jo že sedaj poseti, vso udobnost, tako krasno kot prijetno bivališče v svežem gorskem zraku z daljnjim čistim razgledom. In kakor že sicer, tako se ti priljubi in veš ceniti ta gorski dom prav posebno še sedaj, ko ga obdaja najčistejša, bela, v žarkem solncu ali luninem svitu bajno blesteča se snežna poljana! Ponosneje kot kedaj kipe ob njej v sinje nebo Brana in Planjava ter njih sosede Turska in Mrzla gora, Krofička in Ojstrica.

Seveda zato pa ta krasna zimska planinska panorama s Kamniškega sedla o tem času ni tako poceni, kakor poleti! Dočim že namreč ob sezoni pač vsak otrok, rekel bi, lahko prilize semkaj gori, je vendar slednja ta partija ob zimskem času za nekoliko treniranejšo mišico. Nikakor in nikdar pa ni ta pot tako nevarna in težavna, kakor nam jo vedo opisovati in zabranjevati tisti, ki je še nikdar poskusili niso... Treba jo je le o pravem času, prav uravnati in poznati nekoliko sneg.

Zelodec
krepilno, prebavno pospeševalno gorčično in pehanje odstranjuje, lahko odvajajoče učinkuje pri nas Felterjeve Rabarbara kroglice z »Elza-kroglice«, oštateji franko 4 K. Naročite pri E. V. Felterju v Stubici, Elza trg 84. Karl.

Fino mlo (odpadki) 14 vrst vonja, kot vijolični, vrtnični, seneni, spajkov itd. kg (12-14 kosov) K 1 80, poštnina 90 v, 5 K brutto K 9 — po povzetju. MAATZ, Dunaj IX., Alsterstrasse 6 St. 1032 10-1

Čisti samo s Globus čistilni izvleček
Najboljše čistilo za kovine na svetu.
Kakor vsako drugo kovinsko čistilo.

Krojaškega pomočnika sprejme takoj v trajno delo ANTON ČEBULJ krojaški mojster, Jesenice Gor. 1068 4-1

Gospodarsko društvo v Bermu p. Pazin, Istra

posreduje brezplačno pri prodaji svojih udov. Cena je nizka. Vino je bele, rudeče in črne boje; kakovost izborna. 362 (3)

Skoraj nove citre

se prodajo po zelo ugodni ceni. Kje, pove upravništvo tega lista. 894 3-1

Deset minut od Ljubljane se prodasta iz proste roke ena je kmečko poslopje s hlevom, skladišče in kletjo ter vrtom, druga pa gostilna, zgoraj s stanovanji, drvarnico in kletjo. Več se polzve na Selu št. 23 pri Ljubljani. 1013 2-1

Stanovanje

2 sobi in pritikline v samostojnem poslojpu, Konjušne ulice št. 11, se odda. Poizvedbe pri gosp. Putrichu, gostilničarju pri dolenski mitnici. 1044 3-1

Prodaja se skoraj nova špecerijska oprava za prodajalno.

Naslov pove upravništvo »Slovenca«. 969 3-1

Kleparski pomočnik

se takoj sprejme pri 1053 3-1

Anton Belcu, Kranj.

Prodaj pod ugodnimi pogoji ki meri 1345 kvadr. sežnje, najboljši v Idriji, ves obdelan dobro zagnojen, pri cesti poleg vode, zelo pripraven za stavbišče za vilo, tvornico itd. Več se izve pri Jan. Bratina, Idrija 98. 1083 (1)

Mladenič

čvrst in zdrav, star od 16 do 17 let, dobi stalno službo v tovarni kandičev Jos. Schuml v Ljubljani, Gradisce. 1082 3-1

Izurjenega krojaškega pomočnika

za boljše delo sprejme v trajno službo takoj Jak. Mikolič, krojaški mojster, Novomesto. 893 3-1

Dve hiši

se prodasta. Poizve se na Trnovskem pristanu št. 14, Ljubljana. 1687 13

Poslovno naznanilo.

Usojam si tem potom vljudno javiti svojim častitim odjemalcem in p. n. občinstvu sploh, da sem kupil že 36 let obstoječo trgovino tvrdke Josip Stadler v Ljubljani in bom isto nadalje vodil pod njegovim osebnim vodstvom ter vodstvom spretnih in zanesljivih kleparjev in monterjev

v hiši Stari trg št. 9 kot podružnico

Ondi bom imel tudi veliko zalogo lakiranega, emailiranega in pocinjenega hišnega in kuhinjskega orodja, kopalnih in otroških banj, kletek itd. itd. le najboljše kakovosti na razpologo p. n. občinstvu — po najnižjih cenah.

Priporočam se za izvršitev vseh v svojo stroko spadajočih del, kot stavbenih in galanterijskih kleparskih del ter vodovodnih naprav, kopališč, klosetov itd. itd. pod popolnim jamstvom za strogo solidno strokovno izvršitev po možno nizkih cenah.

Naročila in poprave vseh vrst se sprejemajo v trgovini Stari trg št. 9 kakor tudi v glavni trgovini Slomškove ulice št. 3-10 in se točno izvrše.

Tudi vse vrste krovskih del z eternitom (patent Hatschek), naravnim škrljem, opeko, lesnim cementom in strešnim papirjem se prevzemajo v dobro znano solidno izvršitev.

Masa za izoliranje v svrhu osušitve vlažnega zidovja. Proseč cenjenih naročil p. n. občinstva in z zagotovilom vedno strogo vestne postrežbe bilježim

Velespoštovanjem

Teodor Korn

kleparski in krovski mojster, obl. konces. vodovodni zavod LJUBLJANA.

Proračuni zastoj in franko.

TELEFON 229. 1085 6-1

VABILO št. 187

8. redni letni občni zbor

Okrajne hranilnice in posojilnice v Škofji Loki registrirane zadruge z neomejeno zavezo ki se bo vršil

v ponedeljek, dne 26. aprila 1909, ob 4. uri popoldne v tukajšnji mestni dvorani.

Spored:

1. Poročilo o izvršeni obligatorični reviziji.
2. Privoljenje remuneracije načelstva.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Izvolitev načelstva in računskih pregledovalcev.
5. Razni predlogi.

Za slučaj nesklepnosti se obenem razpiše pol ure kasneje in z istim sporedom drug občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati. (§ 35, odstavek prvih pravil.

V Škofji Loki, dne 15. aprila 1909.

Načelstvo.

1069 1-1

V. BAN

izdelovatelj vozov

Ljubljana, Dunajska cesta 31

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih in obrabljenih

VÔZ

od navadne do najfinejše izdelave po najnižjih cenah. 1074 1

Popravila se izvrše najtočneje.

Sprejme se tudi

3 učenci za sedlarsko obrt.

Stavbišče naprodaj

v jako prijaznem kraju, lepa lega, 1 uro od Ljubljane, na jako prometni cesti blizu kolodvora. Stavbišče bi bilo za vilo ali kako drugo podjetje. Naslov se poizve pri upravništvu »Slovenca«. 961 6-1

Največja zaloga oblek za gospode in dečke.

Izborni izdelki, po nizkih in stalnih cenah.

Velika izber blaga za izdelovanje civilnih

kakor tudi vseh uniformskih oblačil po meri.

A. Hunc Ljubljana, Dvorni trg 3.
Podružnica: Novo mesto.

422 100-1

Priporoča se

veletrgovina železnine 'Merkur'

Peter Majdič v Celju.

1081

Slovenci pozor!

Slavnemu občinstvu se naznanja, da sem založil krasno sliko

Gospodstvo polje z vojvodskim prestolom in Krnskim gradom v umetniški proizvodbi (photochrom).

Slika je brez okvirja 60x80 cm velika s krasnim in trpežnim okvirjem vred 80x100 cm ter stane samo 20 K. Poštne prosto poslana 25 K. Razpošiljal jo bodem tudi brez okvirja v velikosti 50x70 cm poštne prosto po 12 K. Razpošiljatev se začne 15. junija t. l. in se priporoča cenjene naročbe že sedaj uposlati.

Slika, ki nam predložuje one zgodovinsko znamenite kraje, kjer so stolovali nekdanji slovenski vojvodi in kjer se je odločevala zgodovina našega naroda — naj ne manjka v nobeni slovenski hiši, društvenih prostorih, narodnih domovih itd. Obenem priporočam tudi druge slike in podobe, ogledala, stenske ure itd. po izredno nizkih cenah. Franjo Glinik, trg., Gradec, Sackstrasse št. 19. 1078 1

* **Letošnje šmarnice.** Že so se začela kazati znamenja, da se nam kmalu povrne ljuba pomlad; čimdalje bolj se nam bliža »Krasni majnik«. Treba torej že misliti na to, da si pravočasno oskrbimo primerne »šmarnice«. Slovenci imamo sicer že veliko zbirko šmarnic, že kar neko šmarniško literaturo. Vendar si želimo vsako leto še novih šmarnic. Naša marljiva »Katališka Bukvarna« nam jih je že preskrbela za letošnji majnik. Naslov jim je: »Marija Devica najmodrejša«. Zbral in uredil Andrej Šimenec. Cena vezane knjige 2 K 40 h. Nazivljanje »Devica najmodrejša« je opravičeno po vsebini. Za vsak dan nam namreč knjiga podaja štiri reči: 1. En oddelek iz Marijinega življenja, v kolikor se more posneti iz svetega pisma in iz ustnega izročila. Že v tem oddelku se vpletajo nekateri nauki. 2. Posebej pa se vsak dan iz dotične epizode Marijinega življenja opisujejo primerni nauki za življenje pod zaglavjem »Nauk«. 3. Za vsak dan je pridejan še nauku primeren »zgodbe« in štiri krajše ali daljše molitve v čast Matere božje. Za javno berilo so letošnje šmarnice tudi zato primerne, ker duhovnik kaj lahko izpušča, ako se mu zdi za njegove poslušavce kakšna reč manj primerna, umestna ali potrebna, ali pa tudi prideva, ako to posebej zahtevajo okoliščine njegovih poslušavcev. Da je knjiga res priporočljiva, jamči že ime pisatelja, ki je že poznan kot večletni marljiv in priljubljen sotrudnik »Duhovnega pastirja«. Ta priročna in lično vezana knjiga se lahko porabi kot molitvenik, ker obsega ob koncu tudi mašne in druge najpotrebnejše molitve. Dobi se v »Katališki Bukvarni« v Ljubljani in velja 2 K 40 h.

* **»Za križ in svobodo«**, je naslov novemu, izvršnemu igrokazu, ki izide te dni v založništvu »Katališke Bukvarne«. Igrokaz je namenjen našim društvom in je njega dejanje povzeto iz novodobnega društvenega življenja. Na eni strani navdušeni mladeniči društvniki, na drugi pa nasprotniki krščanskega društva — svobodomisleci, ki rujejo proti društvu, hočejo isto razbiti in zapeljujejo poštene društvene člane s frazami o svobodi in svoje zanjke. Predavanja prirejajo, hujskajo in demonstrirajo, samo da bi razbili lepo se razvijajoče društvo v tiri. Sokolska društva ustanavljajo, vabijo predavatelje iz mesta itd. Toda vsi njih načrti se izjalove vsled značajnosti zavednih mladeničev in mož-društvenikov. A eden postane njih žrtev, Martin, odbornik društva, ta pade njim v zanjko. Potom zahrbtnih intrig se jim posreči napraviti razpor med vnetim društvenim tajnikom Štefanom in pa Martinom, ki zalezuje Štefanovo nevesto in napade z nožem dan pred poroko Štefana, »ker maščevanje je sladko«, tako so mu veleli njegovi pristaši. Toda tudi Martin spregleda njih prekanjenost, prepozno sicer, vendar še pravočasno, da ne propade popolnoma. Ves skesan se vrne iz zapora domov, prosi prizadete odpuščanja in prioveduje s kakšnimi umazanimi sredstvi so ga »svobodomisleci« pridobili zase. To je kratka snov igrokaza, ki vsebuje zanimive dialoge in ima mnogo živahnega dejanja v sebi.

Brezdovmno bo igrokaz dobro došel zlasti onim našim društvom, v katerih se v zadnjem času tako lepo razvija mladeniško gibanje.

»Za križ in svobodo« naj postane programni igrokaz za vsa naša izobraževalna mladeniška in dekliška društva!

* **VI. in VII. zvezek moških in mešanih zborov**, uglasbil J. Aljaž, župnik na Dovjem. V Ljubljani, 1909. Založila »Katališka Bukvarna«. Tisk »Katališke tiskarne«. Cena vsakemu 16 strani obsegajočemu zvezku 60 h. — S tem je končana ta zbirka, ki jo bodo brez dvoma z radostjo in veseljem pozdravili naši zbori. Saj je zborov v tem jasnem, preprostem, likratni krepkem in izrazitem slogu prav posebno nedostajalo. Zakaj, moderne preobčutne, vse do zadnje pičice izsecirane in analizir. glasbe naše ljudstvo ne more umeti, te — rekel bi moderne vivisekcije v glasbi, ko je treba skladbo noto za noto,

akord za akordom, glas za glasom, z nepeto pozornostjo zasledovati, da ti duša trepeta prevelike razburjenosti, ako hočeš moderno v resnici uživati, — te preprost človek ne zmore, ker mu nedostaje vseh predpogojev. Poleg tega pa še neprestane, druga v drugo se prelivajoče dissonance. Ljudstvu se hoče umetnosti glasbe, ki je na prvi pogled jasna, umetnosti, ki te brez razglabljanja užge. — In tak je Aljaž. — Pa če pravimo, da je preprost, jase, prvi hip umljiv, moramo takoj pristaviti, da je njegova muza zelo plemenita, nikdar ne pade v banalnost, kar se skladateljem, ki hočejo skladati v narodnem duhu, kaj rado primeri. — Melodika je kaj živahna: »Ko hod deklet s planine« — da govorim z Aljaževim ljubljencem — »in jasna je ko gorski zrak, in glasna je, kot spev krepak planinske je mladine.« — Harmonije preproste, modulacija naravna, pravilna, brez težkoč; sploh celi stroj je tak, da bi kateremukoli skladatelju čast delal. — Da pri toliki množini (36 glasov) niso vsi enake vrednosti, da se semtertje kaka glasbena misel deloma ponovi, semtertje kak motiv nekoliko manj originalen, to splošne vrednosti nič ne moti in nam ne krati prijetnega glasbenega užitka pri njegovih skladbah. Želimo le, da bi nam skladatelji mnogo tako solidnih zborov podali, kot so Aljaževi! Fr. Kimovec.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani priporoča nove skladbe oziroma skladbe novega natisa:

Foerster, Op. 107, Ave Maria za štiri enake glase, ali sedem mešanih glasov (moški kvartet in ženski tercet). Part. 60 h, glasovi po 20 h.

Nežna in nenavadno efektna skladba v lahkem slogu.

Foerster, Op. 5, Lamentacije ali žalostne pesmi Jeremija preroka in Očitanja (Kaj sem ti storil?) za mešani zbor. Cena partituri, iz katere se vsak glas lahko poje, 70 h.

V tem novem natisu so besede popravljene in nekateri glasbeni stavki polajšani. Malo naših cerkva bo, v katerih bi se ne popevale v velikem tednu te mile ganljive melodije.

Foerster, Op. 58, Te Deum laudamus (s priljubljenim napevom »Hvala Gospodu Bogu«) za mešani zbor ali tudi za enoglasno petje z orglami. Part. 50 h.

Napev teh Foersterjevih skladb je povsod, kjer bivajo Slovenci, popolnoma udomačen; da so pa skladbe poleg svoje preprostosti mojstrsko delo, nam jamči ime skladatelja-prvaka na polju slovenske glasbe. Odveč bi bilo torej posebej jih priporočati. Gotovo je pa, da so in ostanejo vedno narodova last.

Laharnar, Šmarnične pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Part. 1 K 20 h.

Laharnar, Velikonočne pesmi za mešani zbor. Part. 1 K 30 h.

Naši pevovodji radi segajo po Laharnarjevih kompozicijah, ker jim ne delajo težav, dosežejo pa vedno povoljen aspeh.

Za pomladno zdravljenje.

Prvi pomladanski tedni so navadno čas, v katerih se išče, da se popravijo motenja v telesnih funkcijah, katera je provzročil način zimskega življenja; v ta namen opozarjamo na

MATTONLEY GIESSHÜBLER alkališna kislina

To kislino zdravniki posebno priporočajo za popolno domače zdravljenje, zlasti pa tudi za predzdravljenje za toplice Karlovi vari, (VI.) Marijine in Frančiškove kopeli. 38 19

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopalnišče pri Karlovih varih. Prospekti nastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in vinom.

Zalogo pri **Mihael Kastnerju** in **Peter Loseniku** Ljubljana. 114 52-49

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici comp.
Nadomestek za **Sidro-Pain-Expeller**
Je splošno priznano kot izvrstno bolj blažujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju itd. cena 80 v.; K 1'40 in K 2'— se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v katerih je našo zaščitno znamko „Sidro“ potem se je gotovo prejel originalni izdelek.
Richterjeva lekarna pri „zlatem levu“ v Pragi **Elizabethgasse šte. 8 nova.**
Dnevno razpošiljanje. 3557 43-1

4 tedne poskušnje
in na ogled razpošiljam svoja **KOLESA** po povzetju. Deli koles čudovito po ceni in dobri. Ilustr. ceniki franko. 2351

Fran Dušek tovarna koles, Opočno šte. 85. na Češkem.

Zlat rudnik za vsakega gostilničarja, kavarnarja in lastnika so naši novi Piano Orchestrioni z godbo na lok, zvonilom, mandolino, Xylophonom

Tovarna Internacional. Piano-Orkestrov F. MACHINEK in sinovi DUNAJ XVII. S. Ortliebasse Nr. 5. Vzorna zaloga v Ljubljani **Josip Droll**, Sodnijske ulice 3.

Proda se enonadstropna hiša z gostilno in špecerijsko prodajalno. Zraven je tudi lep sadni vrt. Več se poizve pri **Francu Skubicu**, Zavrtnik pri Litiji šte. 14. 976 3-1

Izborna prilžnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje. Razpošilja se tudi zasebnikom. **40-45 m ostankov K 15'—**
sortirano v blagu za bluze, 78 cm širok, krasni vzorci modnega cefirja za hišna oblačila, srajce in bluze, izborno obeljeno domače platno, kanafas, za posteljne prevleke, oksforda za srajce in predpasnike. Krizet za spodnja krila v temnih in rudečih barvah, lepi vzorci. **Modrikasto blago** za kuhinjske predpasnike in domače obleke. Ako ne ugaja, denar takoj nazaj. — Najmanjše naročilo 1 zavoj 40-45 metrov K 15'— po povzetju. Zavoji se po želji tudi sortirajo. 924 3-1
Tkaln'ca R. HOMER, Nachod, Češko.
Pri naročilu 2 zavojev poštne prosto.

Dr. Klauka izdelovatelj kirurških in ortopedičnih predmetov in žandaž, Ljubljana, Prešernove ulice 5.
Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kačor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakourstne briggalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumijskih posteljnih podložk. Use bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno dovažljajo. — Galvanični poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno. 3 5

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko
z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York je proga rdeče zvezde „Red Star Line“.
Na naših parnikih »Finland«, »Kronland«, »Vaderland«, »Zeeland« in »Samland« kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New-Yorkom, so znažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in trajna vožnja 7 dni.
Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.
Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.
Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik **Franc Dolenc** v Ljubljani, Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri »Starem tišlerju«. 188 (52-1)

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD
se priporoča slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje mrličev po jako nizki ceni.
Naročila se sprejemajo pri **FRANC VIDALI-JU** Prešernove ulice, Ljubljana. **JOSIP TURK** lastnik prvega slovenskega pogrebnega zavoda

Podružnice:
 Praga z menjalnicami: Graben 15, Mala strana, Mest. ulica 17, Baden, Brno, Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jičín, Plzeň, Zvitava in Liberce.
Menjalnice na Dunaju:
 I. Wollzelle 10, Taborstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vogel Rennweg), III. Löwenstrasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstrasse 72, VII. Mariahilferstrasse 7, VIII. Lerchenfelderstrasse 152, IX. Alserstrasse 32, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstrasse 83, XIX. Hauptstrasse 32.

Menjalnična delniška družba
„MERCUR“
 DUNAJ, I., Wollzelle 1.
 Akc. kapital K 20.000.000. Rez. zaklad K 8.000.000.

Najkulantnejši nakup in prodaja
 vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnice, srečk, deviz, valut in denarja.
Zamenjava in eskomptiranje
 izžrebanih zastavnice in obligacij, srečk in kuponov.

Vino

izvrstno, iz vinskih goric, slavni izza časa Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-Pirano, je naprodaj v kletih poštenih slovenskih kmetov. Posreduje in za pristnost jamči: „Kmečka gospodarska zadruga v Medoših (Korte)“ pošta Pirano — železniška postaja Portorose (Istra). Cena belemu (rumenemu) vinu po 26 K hekto na debelo in po 28 K hekto na drobno. Cena črnemu (istrsko refoško) po 20 K hekto na debelo in po 22 K hekto na drobno postavljeno na postaje.

Domača tvrdka!
LUKA VILHAR
 Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 4
 tik novoga poslojpa Katol. tiskarne.
 izvršuje točno in po nizkih cenah vsa naročila na vsa- ure kot: žepne, stenske ter ure bukovrstne ure dilke, zlate, srebrne in nikelnaste ure, veržice, prstane ter različno zlatino dalje in srebrnino. 2824 52-1
 Vsa popravila se izvrše solidno in po nizki ceni.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, slamozeznice, čistilnice, preše, za sadje i. t. d.
 Edino le pri:
FR. STUPICA
 v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.
 in zakaj: zato ker so dotični stroji iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah.
 Moji stroji so povsod jako priljubljeni.
 Obrabajte se na mojo tvrdko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland - cementa, traverz železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnihih križev, tehtnic. 1739

Priporoča se:
Hotel pri Maliču
 (nasproti glavne pošte) v najprometnejši legi mesta. — Sobe za tujce od 1:20 K naprej.
restavracija v hiši.
 Oddajajo se tudi mesečne sobe po znižani ceni. 484 52-1

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov
Klobuke, cilindre in čepice
 v najnovejših faconah in velikih izberah
 112 priporoča 52-1
Ivan Soklič.
 Pod trančo št. 2. Postaja elek. železnice.

Skupna rezerva sklepom 1907 čez stotisoč kron. **Upravno premoženje sklepom 1907 3 milijone šeststotisoč kron.**
Zadružnikov čez 550.
Glavna Posojilnica
 registr. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani,
 pisarna na Kongresnem trgu št. 15. nasproti nunske cerkve obrestuje hranilne vloge po **4 3/4 %**
 t. j. K 4:75 na vsacih 100 kron, takoj od dneva vložitve, pa do dneva dvige brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
Uradne ure od 8. do 12 dopoldne in od 3. do 6. popoldne.
 Tekoči račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani. 3418
 Račun poštno hranilnice št. 49086. **Telefon št. 135.**

Kongresni trg M. DRENIK Kongresni trg
 Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajočega materijala.
 Vsakovrstno vezenje na roko in na stroj. - Predtiskarija itd.
 - - - **Velika zaloga telovadske obleke.** - - -
 2399

Fotografski umetni zavod
Avg. Berthold
 Ljubljana, Sodnijske ulice št. 11.
 Izvrševanje vseh v fotografsko stroko spadajočih naročil kakor: povečavanje, reproduciranje, fotografiranje tehničnih predmetov, interijerjev itd.
 — Vsa dela se izvršujejo točno tudi v največji množini. —
 2835

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz **BREMENA** v **NEW-YORK** ::
 z cesarskimi brzoparniki :: Kronprinzessin Cäcilia :: Kaiser Wilhelm II, Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm :: helm der Große. :: ::
 — Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni. —
 Natančen in zanesljiv poduk in veljavne vožne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri 2886-58
Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.
 nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.
 Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna, reelna in solidna.
 Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ariona Utah, Wyoming, Nevada, Oregon, in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
 Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Sodi.
 Več vrst sodov ima naprodaj A. REPIC, sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 566 52 1
V Ameriko in Kanado
 zložna, cena in varna
 vožnja s **Cunard Line**
 H 544 52 **Bližnji odhod:**
 iz Trsta, domačega pristanišča: Carpathia 20. aprila, Slavonia 4. maja, Ultonia 18. maja 1909. Iz Liverpoola: Lusitania, največji in najlepši parnik, 8. maja, 29. maja 1909. Mauretania 24. aprila, 15. maja 1909.
 Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odiasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, bl. cerkve Srca Jezusovega.

Vinko Majdič
 valjični mlin v Kranju, Kranjsko.
 Največja proizvodnja priznana najboljših pšenčnih mok in krmnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšenčnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. 2916 52-1
 Zastopstva in zaloge:
 V Ljubljani, Kočevju, Podgradu, Trnovem, Trstu, Pulju, Gorici, Celovcu, Beljaku, Bolcanu, Inomostu, Tridentu, Zadru, Spletju, Ercegovnem, Kotoru, Sarajevem.
 Brzjavji: Valjični mlin, Kranj.

Telefon 177.
L. Tomažič
 zaloga piva
 v Spodnji Šiški pri Ljubljani.
 Gospodom gostilničarjem in p. n. slavnemu občinstvu priporočam **zagrebačko in češko pivo**

Velika zaloga juvelov, zlatnine, srebrnine ter raznih ur.
Blago prve vrste
Točna postrežba
 - Najnižje cene -
Lud. Černe
 juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodnijski cenilec. 195 52-1
 Ljubljana, Wolfove ulice št. 3.

Osrednja banka čeških hranilnic Telefon št. 12017. **Del. kap. 7.000.000 K**
 Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22. (Ustredni banka českých spořitelén) Podružnica: DUNAJ I., Wipplingerstrasse 22. Telegrami: „Sporobanka“.
 Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/4%. — Kupovanje in prodaja vrednostnih papirjev. — Uprava in čuvalna zaloga brezplačno. Deponiranje kavci in : vadij raznih vrst :
 Posojila okrajem, mestom, občnam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/4% upravne pristojbine. Financiranje javnih : Eskont menije samo :
 1431 podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije. : denarnih zavodov :
 : Bankovne informacije :
 : in svete brezplačno :

Domače slovenske tvrdke.

Brivci.

Franchetti Engelbert, brivec in prodajalec parfumov, Sodnijske ulice 2.

Franc Zajc, brivec, Ljubljana, Dunajska cesta št. 12.

Kelsin Stanko, brivec, Kopitarjeve ulice 1.

Čevljarne.

Herisch Josipina, trgovina s čevlji Židovske ulice,

Stor Julija, trgovina čevljev za gospode, dame in otroke, Prešernove ul. 5.

Treo Karolina, najstarejša trgovina obuvala, Pogačarjev trg 1.

Žibert A., največja zaloga čevljev domačega izdelka, Prešernove ulice.

Črkoslikarji in plekarji.

Brata Eberl črkoslikarja, stavb. in pohišt. plesk. lakirarja in prodaja oljnatih barv, Miklošičeva ul. 4.

Pristou Filip, slikar za napise, črke in grbe, Prešernova ul. 50.

Fotografi.

Rovšek Davorin, fotografski zavod, Kolodvorske ulice 32-34.

Gostilne in restavracije.

Pizenski sanatorij pri Roži, pizenski prazdroj v stekli, izv. napoin.

Restavracija Avg. Zajec, Sodnijske ulice 6.

Galanterijsko blago.

Bahovec Jernej, trgovina s papirjem in galanterijskim blagom, Marijin trg poleg Prešernov. spomen.

Kenda Veronika, trgovina s papirjem, Dunajska cesta 20.

Kenda Veronika, zaloga igrač, Dunajska c. 20.

Korenčan I. Zaloga na debelo s pletenimi, galanterijskim in norinberškim blagom. Stari trg 5.

Petričič Vaso, trgovina z galanterijskim blagom, Mestni trg 21.

Prodajalna „Katoliškega tiskov. društva“, Kopitarjeve ulice 2.

Vrečko Ivan, trgovina s papirjem, Sv. Petra cesta 31.

Klebučarji, krznarji:

Krejč A., krznar in zaloga klobukov, Kongresni trg.

Knjigarne.

Katoliška bukvarna, knjigarna, umetnine, antikvariat, Pred škofijo 5, poleg stolnice. — Glej inserat.

Knjigoveznice.

Knjigoveznica katol. tisk. društva, Kopitarjeve ulice 6, II. nadstr.

Konfekcije.

Čik Marija, trgovina z izgotovljeno obleko Mestni trg 9.

Gričar & Mejač, zaloga obleke, Prešernove ulice 9.

Rovšek Marije nasl. Davorin Rovšek, trgovina izgotovljenih oblek in oblačilnega blaga, Kolodvorske ulice 35.

Lekarne.

M. Ph. Čizmar Josip, lekarna pri zlatem orlu, Jurčičev trg.

Ph. Mr. Leustek-lekarna poleg jubilejnega mostu.

Lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven rotovža.

Lesna trgovina.

Kobi A., lesna trgovina, zaloga bukovih drv razžaganih in razklatih. Karolinska zemlja 22, (dolenjska mitnica).

Kobi A., trgovina z žaganim in obtesanim lesom deske in remeljni, les za kolarje, špice za vozove. Karolinska zemlja 22.

Lesni in sitarski obrt.

Arko Matko, trgovina z lesno, pletarsko in sitarsko robo, zaloga otroških vozičkov, žime, morske trave, Semeniško poslopje.

Pakič M., prvi kranjski lesni, košarski in rešetarski obrt. Sanke, Pogačarjev trg.

Mizarji.

Dogan Ivan, mizarjski mojster in zaloga pohištva, Dunajska cesta 19. Glej inserat.

Trink Alojzij, mizarjski mojster, Lihartove ulice, št. 8.

Manufakturno blago.

Česnik Janko, „Pri Česniku“, manufakturna in modna trgovina. Stritarjeve (Lingarjeve, ulice.

Grobelnik I., trgovina z manufakturnim in modnim blagom, Pred škofijo št. 1.

Kessler Ign., trgovina z manufakturnim blagom, Pogačarjev trg.

Lenasi & Gerkman, trgovina s suknemim blagom, Stritarjeve (Špitalske) ulice. (Glej inserat).

Pri sv. Cirilu in Metodu, lastnik Iv. Miklavc, Lingerjeve ulice 1.

Skaberné A. & E., trgovina z manufakturnim blagom na debelo in drobno, Mestni trg 10.

Souvan Franc Ksav., manufakturni trgovini na drobno, Mestni trg nasproti mestn. magistrata.

Souvan Franc Ksav., manufakturna trgovina na debelo, Francovo nabrežje za vodo.

SOUVAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na debelo. Pred škofijo št. 1., II. nadstr.

SOUVAN FRANC, SIN manufakturna trgovina na drobno. Mestni trg št. 22, v stari Souvanovi hiši.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom na debelo in na drobno, Miklošičeva c.

Urbanc Feliks, trgovina z manufakturnim blagom Pod trančo št. 2.

Modno in mešano blago.

Boitar Josip, trgovina z mešanim blagom, Florijanske ul. 17.

M gdič Pavel, modna trgovina narodne vezenine, trakovi, zastave, znaki, Prešernove ul. 7.

Orehek Matej, trgovina z mešanim blagom. Kolodvorske ulice 26.

Pri nizki ceni (Zargi) zaloga potreščin za krojače in šivilje, Sv. Petra cesta 2.

Skušek Engelbert, modna trgovina za gospode, Mestni trg 19.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom, manufakturno in potreb. za šivilje, Sv. Martina c. 23.

Opreme za neveste in ženine.

Alešovec Marija, opreme, perilo za gospode in dame, učilnice za šivanje perila, Poljanska cesta št. 22.

Šarc Anton, domači izdelki rjuh in oblačil od enostavnega do najfinjšega. Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, domači izdelki srajc in korsetov, kril in spalnih srajc. Sv. Petra cesta 8.

Šarc Anton, srajce za gospode, spalne srajce, spodnje hlače. Sv. Petra cesta št. 8.

Platno.

Šarc Anton, platno za rjuhe in za telesno perilo. Sv. Petra cesta 8

Šarc Anton, prti, prtiči, brisalke, robci, namizne oprave za kavo i. t. d. Sv. Petra cesta 8.

Pralnica in svetlolikalnica.

Šarc Anton, parna pralnica z električnim obratom. Kolodvorske ulice št. 8.

Šarc Anton, svetlo-likalnica ovratnikov in manšet. Kolodvorske ulice št. 8.

Šarc Anton, pranje in likanje bluz, zastorov in finega perila.

Pekarije.

Bizjak Terezija, pekarija, Poljanska c. 25.

Jenko Avgust, pekovski mojster, Marije Terezije cesta 7.

Žužek Karol, pekovski mojster, Florijanske ulice 8.

Posojilnice.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice, sprejema hranilne vloge in daje posojila, Dunajska cesta št. 18.

Ljudska posojilnica Miklošičeva cesta 8. — Glej inserat.

Vzajemno podporno društvo, Kongresni trg 19 Glej inserat.

Stavbeniki.

Accetto Valentin, stavbena tvrdka, Trnovski pristan št. 14.

Ogrin Ivan, stavbeni podjetnik, Karlovska c. 5.

Treo Simon, stavbena tvrdka, Sv. Petra c. 25.

Specerijsko blago.

Babič Franc, zaloga špecerijskega blaga, špirta, žganja, moke, otrobov in koruze na drobno in debelo, Dolenjska cesta št. 2.

Berjak & Sober, trgovina s špec. blagom in žganjem, Vodnikov trg 2.

Leskovic & Meden trgovina špecerijskega kolon. blaga in dež. pridelkov, Jurčičev trg 1.

Mencinger Štefan, trgovina s specerij., delikatesnim in mešanim blagom, Martinova cesta 18.

Mencinger T., trgovina s špec. blagom in delikatesami. Sv. Petra cesta št. 37. in 42.

Šarabon A., trgovina s specerij. blagom, žganjem in deželnimi pridelki na debelo in drobno.

Šarabon A., glavna zaloga rudninske vode.

Sarabon A., novo urejena pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

Sarabon A., Zaloga brinja in sliv za žganje-kuho.

Zorec Franc, trgovina z mešanim blagom in moko, Sv. Petra cesta 21.

Tapetniki.

Dostal Karol, tapetnik, Sv. Petra cesta 5.

Puc Dragotin, tapetniški in preprogarski mojster v tvrdki Puc & drug, Marije Terez. c. 11.

Urarji in zlatarji.

Čuden Fran, trgovina z urami, zlatino in srebrnino Prešernove ulice.

Krapež Miško, urar in trgovec z zlatino in srebrnino, Jurčičev trg 3. Glej, inserat.

Sattner H., urar in trgovec z zlatino in srebrnino, Mestni trg, nasproti rotovža.

Vilhar Luka, urar in trgov. zlatnine, Kopitarjeve ulice 4. Glej inserat.

Zajec Fr. P., optik, urar in trgovec z zlatino, srebrnino, gramofoni in ploščami, Stari trg 26.

Usnje.

Kregar K. A., trgovina z usnjem in čevlj. potrebščini. Sv. Petra cesta št. 2.

Mally Fran, trgovina z usnjem, Resljeva cesta 2.

Seunig Josip, zaloga vsakovrstnega usnja in čevljar. potrebščin na debelo in drobno, Prešernove ulice.

Vezenine itd.

Mersol F., trgovina modnega blaga, vezenin, predtiskarja, Mestni trg 18. Glej, inserat.

Vrtnarji.

Bajec Ant., cvetlični salon, Pod trančo, Vrtnarija, Karlovska cesta 2.

Wider I., trgovski in umetni vrtnar, Šeleaburgove ulice 3.

Železnina itd.

Golob Valentin, trgovina z železnino itd., Mestni trg 10.

Stupica Fr., trgovina z železnino, poljed. stroji in cementom, Mar. Ter. c. 1 poleg Figabirta in Ančnikovega skladišča. Glej inserat.

Razne tvrdke.

Babnik Jakob, vodovodni inštalater Ljubljana, Poljanska cesta 3.

Bischof Rudolf, slaščičarna, Poljanska c. 22.

Brata Hlavka zaloga kirurških in ortopedičnih predmetov, Prešernove ulice

Frisch I. trgovina potnih potreščin in predmetov ter usnjegalanter. blaga, Marijin trg 3.

Göttl ml. & Lebar, podobarja, pozlatarja, in izdelovatelja oltarjev, Turjaški trg 1. Glej inserat.

Hofbauer Ana, izdelovateljica cerkvenih paramentov, Wolfove ulice.

Kolbmann Fran, zaloga porcelana in steklenine, Mestni trg.

Mally Fr. & dr., parna opekarna, Resljeva c. 2.

Paulin I., glavna zaloga najbolj. briketa, premoga in drva, Nove ulice 3.

Puh Josip, polaganje parketov, Gradaške ul. 20.

Rebek Josip, ključavničarski mojster, Francovo nabrežje 9.

Remic Franc, glavno zastopstvo kr. povl. zagrebačke tvornice likera, preje Franjo Pokorny, Zagreb.

Rohrmann V. H., trgovina z vegetabilijami in deželnimi pridelki ter izvoz sadja na debelo, Sv. Petra cesta 28.

Sax Fr. domača elektrotehnična obrt, Gradišče 17.

Sirk Ivan, trgovina s suhim mesom, Šolski dvored. Stanovanje: Poljanska cesta 70.

Škrl Josip, specijalno podjetje in prevoz pohištva, Gradišče 1.

Škrl Josip, prevažanje pohištva, Gradišče 1.

Tehnična pisarna K. Holinsky, arhitekt in stavbenik, Šelenburgove ulice 4, II. nadstr.

Turk Jos. prevažanje blaga in podjetnik, Radeckega cesta št. 3.

Turk Jos. lastnik prvega slovenskega pogrebnege zavoda.

Vidmar Josip, zaloga dežnikov in solčnikov, Pred škofijo 19, Prešernove ul. 4, Stari trg št. 4. Glej inserat.

Visjan Fran, izdelovatelj vozov Kolodvorske ul. 25.

Vodnik Alojzij, kamnoseški mojster, Kolodvorske ulice.

Zamljen Ivan, čevljarjski mojster, Kongres. trg 13

Opazka: Ako se oglasita vsaj dve tvrdki ene vrste, dobita poseben oddelek.

Puške!
Lancaster od K 26—, Flobert-puške od K 8-50, pištole od K 2—, samokresi od K 5—, : Popravila ceno. — Ilustrovani ceniki franko. :
F. DUŠEK v Opatovcu št. 77
1631 Češko. 32

Najcenejše

DEŽNIKE IN SOLNČNIKE

3436 domačega izdelka 52-1
priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in -- prečastiti duhovščini --

JOSIP VIDMAR

-- v Ljubljani --

Pred škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernove ulice št. 4.

- Popravila točno in ceno. -

Popularno dvokolo!

Premier Helical-Premier
Vsako kolo, ki je dobavimo mi, je natančen izdelek prve vrste najzaneslivejše konstrukcije, najfinjše izvršitve, lahne teka.

V zvezi z našimi tovarnami v Conventry in Doos smo največji tovarnarji za kolesa na svetu.

Ceniki zastoj in franko.
Zastopniki: **A. Koman & Co., Ljubljana.**
M. Smolej, Jesenice. 819 10-1

Najnovije slovenske produkcije v oktobru.
Gramofoni
in plošče vseh sistemov in mark
Neprekosljudne glasne in re-produkcije. — Prva specialna uvozna hiša za gramofone. 270 26-1
Josip Moser, Dunaj IX. Kinderspitalgasse 10.
Največja zaloga plošč v vseh znamkah od K 3— višje. Izborni rodbinski aparati od K 30— višje. Požate se zastoj, ne da bi se slišo k nakupu. Zamena vseh plošč najustantnejša. Lastna popravilnica. — Pošilja se vsak dan na deželo. Prospekti zastoj. : :

IGNAC FOCK V KRANJU

paro-tovarna za milo, surovi margarin, kristalno sodo in stearinske sveče

Častiti duhovščini priporočam stearinske sveče za cerkveno rabo z znamkami „EXCELSIOR“ in „SUPERIOR“.

priporoča mila vseh vrst, toaletna mila, glicerinska in jedrnata, stearinske sveče znamki „ELEKTRA“ in „SOLNCE“, posebno pa milo v prid „družbe sv. Cirila in Metoda“ z znamko: 20. IX. 08 in blagovestnikov ki je produkt moderne kemije zato neprekosljivo blago.

Največje in najstarejše slovensko podjetje!

Ustanovljena leta 1882.

Telefon števil. 185

Pošilne hranilnice račun števil. 828-405.

Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti števil. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad K 65,000.000.—

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi hranilne vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga. Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad K 17,000.000.—

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

114

52-1

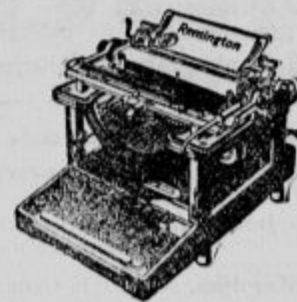
Glogowski & Komp.

c. in kr. dvorna založnika

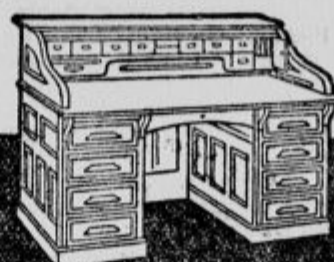
Dunaj I, Franz-Josefs-Kai 15 in 17

454 34-1

priporočata

Praktično
in
priročno.

Remington-samopisnice
(pisalne stroje) model X. in XI.

kakor tudi pisarniške potreščine, pohištvo, n. pr.

amerikanske pisalne mize

ki so izredno praktične
:: za porabo. ::

Prospekte zastonj in poštnine prosto.

Vsakovrstne slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu

tovarna slamnikov v Stobi Fran Cerar p. Domžale pri Ljubljani.

Postrežba točna. Na zahtevo se napravi vsakovrstna oblika.

Vzorci na razpolago. 3294 (1) Cene primerne.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prevezetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

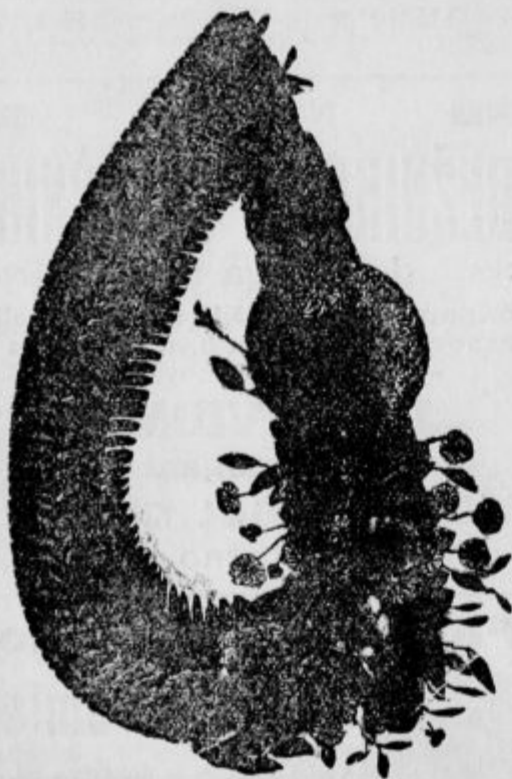
umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbira steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 2973 52-1

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Slovinci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev

in 3077 66-1

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

CENE BREZ KONKURENCE!

Tovarna

za čevlje

F. L. POPPER, Chrudim, Češko.

Izdelek nedosežen glede trpežnosti, elegancije in priljubljenosti torej najboljši izdelek monarhije, kar priznavajo vsi merodajni strokovnjaki. Naj torej nikogar ne premotijo hvalisanja z drugih strani, vsak naj kupi le čevlje z znamko F. L. P.

Edina prodaja za Kranjsko:

JULIJA STOR, Ljubljana, Prešernove ul. 5.

Znamka F. L. P.

Znamka F. L. P.

Vabilo

občnemu zboru
Hranilnice in posojilnice na Robu,
registrovane zadruga z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil
v nedeljo, dne 25. aprila 1909 ob 3 uri popoldne
v zadruženem prostoru na Robu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva. 1084 1-1
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
varnosti potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetleka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kotvorstna Pojasnila daje se brezplačno.

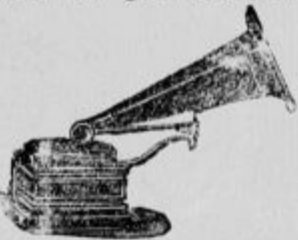
Prodajalec

železne stroke zmožen obeh deželnih jezikov
se sprejme kot skladiščnik. Ponudbe sprejema
Kranjska tovarna za železnino, dr. z o. j. Kam-
nik, Gorenjsko. 1072 1-1

Velika zaloga raznih

slovenskih plošč in gramofonov
ceniki od gramofonov in plošč na
razpolago.

Fr. P. Zajec
urur in optiker
Ljubljana,
Starl trg, št. 26.

Ta lekarna obstoji že nad 300 let.

Najboljši kosmetični predmeti so:

za olepšanje polti in telesa:

ADA milo po 80 vin.
cream po 1 K.

za gojitev zob in ust:

ADA Mentol ustna voda po 1 K.
zobni prašek po 60 vin.

za ohranitev in rast las:

ADA lasna voda po 1 K.
lasna pomada po 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno varovani
so na prodaj le v

Orlovi lekarni

Ph. Mr. Jos. Čizmař v Ljubljani.

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Stavbena parcela

ki meji na hišo gosp. dr. Suyer-ja na Re-
sljevi cesti, lepa lega, se ceno proda.
Več se izve v Stomškovi ul. št. 6. I. nadstr.
ali pa pri gosp. Hroneku v banki Mayer.
Posredovalci izključeni. 977 3-1

STYRIA - KOLESA

znamka poznavalcev
prvovrstna glede materiala,
-- sostave in opreme. --

DÜRKOPP-DIANA

1047 5-1

kolesa
so nedosežna, vsem naprej.

Ivan Jax in sin, Ljubljana Dunajska cesta št. 17
blizu kavarnе „EUROPA“.

Ure! Milko Krapeš Gramofoni!

urur, Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

Priporočam svojo zalogo zlatih, srebr. tula
nikel. žepnih in različnih stenskih ur,
vsake vrste budilk, zlate verižice, pr-
stane, uhane, bisere z dragulji. Sre-
brni in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovejše slovenske plo-
šče od K 3 naprej. Vsi tu
navedeni predmeti se točno in po nizki ceni
popravljajo 2393 36

Staro zlato in
srebro kakor tudi
drago kamenje
kupujem ali vzamem
v zameno.
Ceniki na zahte-
vo poštine
prosto.

Odda se v najem pod ugodnimi pogoji

delavnica za kolarsko obrt

z velikim prostorom za sušenje lesa, veliko lopo za
shranjevanje vozovja. Vse je blizu kolodvora ter
blizu cerkve na Jesenicah po domače pri „Rajt-
mantu“. Kdor želi to prevzeti naj se obrne na
Jan. Legata, posestnika na Jesenicah št. 30,
Gorenjsko. 1071 1-1

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj Josip Paulin, krojaški
mojster, Novomesto. 1070 1-1

Vpokojeni preparator Ferd. Schulz

asistent v „Muzeju“

naznanja p. n. gg. lovcem
in cenjenemu občinstvu, da
nagača še nadalje vsako-
vrstne živali. 1037 3-1

Še se dobi nekaj izvodov 1011 3-1

5 Marijinih pesmi

za solospjev, mešani zbor in orglje pri
Iv. Pišlar-ju pri sv. Barbari v Halozah ali v
Kat. Bukvarni v Ljubljani. Izvod stane 80 v.

Priložnostna ponudba:

Ostanki šifona 40 do 45 metrov.

Velike množine šifona, cezirja za obleke, oks-
forda, platna, ostankov za posteljno perilo, vsak
ostanek najmanj 4 m dolg, vse dobro perilno,
in kakovost, se proda radi izpraznjenja vzorne
zaloge. 1 zavoj za poskušnjo 40-45 m sortiran
15 kron. — Za neprimerno denar nazaj.

Karl Kohn, tkalnica za platno,
Nachod št. 183, Časiko. 1004

Računski zaključek

GLAVNE POSOJILNICE

registrovane zadruga z neom. zavezo

v Ljubljani, Kongresni trg št. 15.

Aktiva			Pasiva		
	K	h		K	h
1 Gotovina	2.990	07	1 Zadrugi deleži	16.520	—
2 Posojila, menice	3.510	786	2 Hranilne vloge	3.297.066	33
3 Naložen denar, vred- nostne listine	143.653	45	3 Reeskompt	211.395	14
4 Inventar	2.170	71	4 Rezerva (glavna in specijalna)	111.030	08
5 Prehodne obresti	18.398	66	5 Penzijski zaklad	9.112	—
6 Prehodni zneski	4.251	42	6 Prehodne obresti	2.161	39
			7 Prehodni zneski	6.205	95
			8 Dobiček	28.759	59
	3.682	250		3.682	250
		48			48

1057 1-1

Upravni svet.

Termalno in močvirno kopališče

STUBIČKE TOPLICE, HRVAŠKO

Postaja Zabok in postajališče Zagorske železnice „Stubičke Toplice“.

Sezona od 1. maja do 30. oktobra.

Termalni vrelec 53°C toplote in močvirne kopelji so prav posebno primerni proti trganju,
revmatizmu, ischiji, dalje ženskim boleznim, kroničnim katarom, eksudatom, nervoznosti,
kožnim boleznim, ter tudi za rekovalescente. — Najboljša vporaba studenskega blata, po-
dobno francovarskemu močvirju. Kopališki zdravnik. Zdraviliška godba. Krasen gozdni
park, najlepša okolica. Najceneja brezkonkurenčna prav dobra prehrana in bivališče.

Zdravljenje s svetlobo.

Sobe od K 1- nadalje. Pojasnila in prospekte daje kopališka uprava v Stubičkih Toplicah,
Hrvatsko. Pošta Zabok, brzofajna postaja Stubica. Interurčanska telefonska postaja.
1049 1

Ugoona prilika!
Havličkovo platno
K 1050
K 1320
V. J. Havliček & družina
popolnoma
redukti ali
mudri po
prijazni
poštine prosto.
Haročite
tako!

Mnogo denarja

si prihranite, ako kupujete svoje
sukneno blago
naravnost iz tovarne po najnižjih ce-
nah pri strogo solidni tvrdki
Etzler & Dostal
Razprodajalnica avstrijskih suknenih
izdelkov
Brno, Švedska ulica 5, XVIII.
Vzorci na vpogled poštine prosto.

Knjigovodjo

sprejme
„Obrtno pomožno društvo“
v Ljubljani. Pism. ponudbe
na gorenji naslov do 30. t. m.
1050 3-1

Havre New-York

Francoska prekomorska družba.
Odputaja se iz Ljubljane vsak terek.
Možno lieto in pojasnila daje samo
Ed. Šmarda
obl. konc. potovalna plašca Ljubljana,
Dunajska cesta št. 18, nasproti zna-
gostilne pri „Figevau“. 1878 26-24

POZOR!

Radi selitve se bodo potom prostovoljne razprodaje
prodajale razne vrste cvetic
tudi za balkone, ter mnogo lepih vrtnic.
Dobile se bodo po zelo nizki ceni. K nakupu se vabi
slavno občinstvo kar najviljudneje. **Franc Šuštar**,
stara cukrarna, Ambrožev trg 3, Ljubljana. 899 3-1

Še nekaj vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa, prav
dobro ohranjenih in močnih v obsegu 150,
600, 700, 800, 900, 1400, 1500, 1600 do 5000
odda po primerni ceni tvrdka **M. Rosner**
in drug, veležagarna sadja, Ljubljana,
poleg Koslerjeve pivovarne. 295 156-9

Izvirna zdravila Maršner-jevimi

šumečimi limonadnimi bonboni

(iz malin, citron, jagod, črešenj, dišečih
jagod) pripravljene
šumeče limonade
nedosežne. 10-1
Pravi samo s o varstveno znamko.
Enoletna vpo-
raba več kot 40
milijonov.
Prva ženska akc.
družba tovarna za
orient. sladkor
in žak sladne iz-
delke Kr. Vno-
grad, prej
A. Maršner.
Glavna zaloga
na Dunaju, Josef Katz VI, Theobaldgasse 4.

Prvi kinematograf Pathé

Prej „EDISON“. DUNAJSKA CESTA. Nasproti kavarni „Europa“ Vsako soboto in sredo nov program! Predstave ob delavnikih: ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10. in 11. uri dopold. in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Cene prostorom: I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., I. prostor otroci 40 v., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 v.

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure predstave po znižani cen. I. prostor 20 v., II. 10 v.

Slike se dobivajo samo iz pive svet. pariške tvor. Pathe Frères. Ravnateljstvo kinematografa „Pathé“.

Kamgarn obleka za gospode: v najmodernejšem vzorcu in v neizraznejših modnih barvah, kron 14.—, brez konkurence.
Modni kostum za dame ali prašni plašč: štofasti ali iz lustra v modernem kroju, K 10.—, brez konkurence.
Velika izbira konfekcije za dame, gospode, deklice, dečke in otroke. Cene zmerno nizke.

O. BERNATOVIC
Ljubljana, Mestni trg 5.

Urtnice

zelo močne in mnogovrstne, dalje vsake vrste zelenjadnih sadik in semen, se dobi poceni pri Fr. Slatnarju, Erjavčeva cesta št. 1 v Ljubljani.

Vsak na živcih bolni

naj nam takoj naznani svoj naslov

in presenetili ga bomo z dragocenim darilom. Pošlali mu bomo popolno zastoj in poštne prosto v zaprti kuverti našo „razpravo o moderni elektroterapiji“, ki na lahko umeven način v zanimivih poglavjih razpravlja o temeljih modernega zdravljenja z elektriko, vsled česar postane knjiga dragocena ne le za strokovnjake,

marveč tudi za širše občinstvo. Še nikdar se ni v Avstriji razširjala tako bogato opremljena knjiga brezplačno; ker pa hočemo služiti trpečemu človeštvu in opozoriti bolnike na doslej neznane blagodejne prednosti elektriškega zdravljenja, prinašamo to žrtev in smo uverjeni, da bo vsak rad sprejel to darilo.

Vsak, kdor trpi na splošni oslabeledosti živcev, bolečinah v želodcu in črevih, pomankanju spanja, glavobolu, vsak, kdor čuti, da manjka njegovemu telesu naravna elastičnost, kdor zjutraj omamljen vstane in s strahom misli na dnevno delo, ki ga napravi nervoznega najmanjši šum, ki se vstraši najmanjše zapreke, ki ga mučijo revma, trganje, neuralgične bolesi, ohromelost, krči, vsak naj bere to knjigo in sodimo ter upamo, da se bo navzel iz nje presenetljivih nauk.

Elektroterapevtska ordinacija,

Dunaj, I. Schwangasse 1., Mezzanin, odd. 1. s/3.

Kupon za brezplačno knjigo.

Na 18. IV. 1909.

elektroterapevtska ordinac. na Dunaju I. Schwangasse 1., Mezzanin, odd. 1. s/3.

Prosim pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto kuvertu.

Ime:

Naslov:

1055 1-1

RAZGLAS!!

Tovarna za lep v Ljubljani kupi takoj: 2-1

1 močnega konja ali žrebca in 1 lahkega konja za kočijo

Jaz Ana Csillag!

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blesk in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osiivenjem do najvišje starosti.

Vsakdo si lahko do visoke starosti po rabi od gospe Ane Csillag iznajdene pomade ohrani svoje lase goste in dolge. Nobeno drugo sredstvo nima toliko redilnih snovi za lase, kakor pomada Csillag, ki si je po vsej pravici pridobila svetovni sloves, ker dame in gospodje že po rabi prvega lončka pomade dosežejo najboljši uspeh, ker izpadanje las poneha že po nekaj dneh popolnoma in začno poganjati novi lasje. Ta uspeh dokazuje mnogo tisoč, iz vsega sveta dospelih priznalnih pisem, ker le resnica venča uspeh. 519 (20-1)

Lonček stane: 2 K, 4 K, 6 in 10 K.

Po pošli se pošlila vsak dan po vsem svetu s poštнім povzetjem ali denar naprej iz tvornice

Ana Csillag, Dunaj I., Graben šte. 14,

kamor je naslavljati vsa naročila. ○○○○○○

Za slabokrvne in prebolele!

je najboljša pijača

Pristni marsala v steklenicah 933 10-1 7,10 litra K 1-50.

najfinejše vino WERMOUTH v steklenicah 7,10 litra po K 1-50.

in druga razna najfinejša vina v steklenicah priporoča

FRAN CASCIO, Ljubljana, v Selenburgovih ulicah št 6.

V kuhinji in hiši

se čisti les in kamen, najfinejše in najpriprostejše tkanine, kakor vse, kar se sploh umiva, najvspešnejše s

Schicht-ovim milom

Znamka

jelen

Zasebniki Trgovci Krošnjarij naj ne zamude ugodne prilike za naročbo ostankov naravnost iz tkalnice!!

Posebna ponudba:

40 met oksforda za srajce, cešira za obleke, plave tkanine za predpasnike in bluze. Prva kakovost. pristno barveno le K 15-40. 40 met rumburške tkanine, kreas-platna, kanafasa, zajamčeno prva kakovost, pralno, le K 18-40. 1 kos 150/200 cm rjuh, zajamčeno platno, brez konkurence, za le K 2-25. Brisače 40 cm široke, 1 m dolge, za samo 32 vin. 1 dvanajstorica robcev z atlas-robom K 1-25. Pošilja se po povzetju. Kompl. zavoj 5 kg povsod franko. Za neprimerno denar nazaj in se povrne tudi poštšina, torej nikak riziko. Prosim, da se ne zamenja moja tvrdka s podobno se glaseč mi, ki pošiljajo neporabno blago, ne vračajo poštine pri vrnjenem blagu, in so le kramarji. 1060 12-1

Obrne naj se vsak na Julija Müllerja tkalnic, Heřm Městec, Češko.

Umetnijski zavod za slikanje na stekle B. SKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti: cerkevna okna različne izvršitve. Čeniki in strokovni svet brezplačno. 8 krat edilnora s prvim daril

Josip Janko urar in trgovec z zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v Kamniku

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. — Ceniki na razpologo. 1001 10-1

Velika zaloga primernih daril za birmance.

Podružnice Spljet, Celovec in Trst - Dejniška glavnlca - K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 1/2 0/0

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec in Trst - Rezervni fond - K 300.000.

1842 Ustanovljeno leta 1842
Slikarja napisov
 Stavb. in pohištvena pleskarja.
 Velika zbirka dr. Schönfeldovih
 barv v tubah za akadem. slikarje.
ELEKTRIČNI OBRAT.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka
BRATA EBERL, LJUBLJANA
 Prodajalna in komptoir: **MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEV. 6**
 Telefon 154. Delavnica: **IGRIŠKE ULICE ŠTEV. 8.** Telefon 154.

1842 Ustanovljeno leta 1842
 Zaloga čopičev za pleskarje sli-
 karje in zidarje, štedilnega mazila
 za hrastove pode, karbolineja itd.
 Priporočava se tudi sl. občinstvu
 za vsa v najino stroko spad. delo
 v mestu in na deželi kot priznano
 realno in fino po najnižjih cenah.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko za prava Puch-kolesa:

„Specijal“ Puch-kolesa K 150.—

„Curier“ kolesa „ 115.—

Najboljše pneumatike Reithoffer-jeve. — Najnovejši
 šivalni stroji od K 66.— naprej. (1)

Za prekupovalce ista cena, kakor v tovarni!

Ker prodajam brez potnikov, vsled tega vse blago veliko ceneje.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Z odličnim spoštovanjem

FR. ČUDEN

urar in trgovec v Ljubljani.

ŽENSKA ROČNA DELA

vsakovrstni material, predtiskarija, tamburiranje, plisiranje, montiranje i. t. d.

ZALOGA TELOVADNIH OBLEK!

192 **M. DRENIK** 3
 KONGRESNI TRG LJUBLJANA.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko klij-
 čavničarstvo. Hidralične vidre in sesalke.

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasled.
 Ljubljana, Slomškove ulice 4.

Priporočava se siávnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to
 stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje
 na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne
 križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole i. t. d. i. t. d.
 Specijaliteta: valjični zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi oporami brez vijakov.

40.000 m²

zemljišča na prodaj, ob državni cesti, 10 minut od Ljubljane, kjer
 je najživahnejši promet z Gorenjsko. Proda se v celoti ali pa tudi polovica.

Cena m² od K 1-50 naprej.

Legaj je krasna, razgled romantičen na snežnike in okolico in najzdravejši zrak
 Kranjske dežele, zares pravcati raj Gorenjske.

Nahaja se v bližini prihodnje mehanično-železniške delavnice in kolodvora;
 prostor je velepomemben za tovarne, hotele, vile, letovičarje ali za kaka druga podjetja.

Naslov se poizve pri upravnistvu „Slovenca“. 3479

Keil-ov lak

najboljši plesk za mehka tla.

922 6-1
 Keil-ova bela glazura za omivalne mize 90 v
 Keil-ova voščena pasta za parkete 90
 Keil-ov lak za pozlačenje okvirov 40
 Keil-ov lak za slamnike v vseh barvah
 Keil-ova pasta za čevlje 30 v

dobi se vedno pri:
LESKOVIC & MEDEN v Ljubljani.
 Postojna: ANTON DITRICH. Idrija: VAL LAPAJNE.
 Škofja loka: MATEJ ŽIGON. Kamnik: ED. HAJEK.
 Radovljica: OTTO HOMAN. Rudolfovo: I. PICEK.
 Črnomelj: ANTON ZURC.
 Zagorje: RIH. E. MIHELČIČ.
 Kranj: FRANC DOLENZ.
 Kočevje: FRANC LOY.

POZOR! Slovenska modna trgovina **SLOVENC!**
 modni salon za **moderne** damske klobuke 52-1
A. VIVOD - MOZETIČ, LJUBLJANA
 Stari trg 21, filijalka v KRAJNJU na Glavnem trgu se naj-
 vdanejšje priporočava velecenjenim damam.
SVOJI K Klobuke sprejemam v popravilo. **SVOJIM!**

Marija Sattner,
 Ljubljana, Dunajeka cesta št. 18, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),
 se priporočava pred. čehovičini in
izdelovanje
cerkvenih
para-
mentov.

Izdeluje cele ornate
 kazule v vseh liturgičnih
 barvah, pluvijale, obha-
 jilne burne, stole in vse
 za službo božjo potrebne
 stvari, priproste in najfineje,
 kakor se giasi naročilo, v
 avinatom in slatnem veše
 sju. — Izdeluje tudi
 bandere in baldahine
 ter izvršuje vsakovrstne
 cerkvene perile in
 pristnega platna. Vporablja
 samo čubre blaga, cene po
 mogočestni nizke, zagotavlja
 trpežne, večno dele in hitre
 postrežbo. Francovljanje sta-
 rih paramentov tudi izde-
 voljne prevzema.

Nova slovenska trgovina
Lenasi & Gerkmann, Ljubljana
 priporočava za pomlad in poletje vsakovrstno sukneno, volneno in platneno blago.
 Solidne cene in točna postrežba. 3490 (26-6)

Ponudimo vsako poljubno množino!

Zarezane strešnike (prve vrste) za privezati ali pribiti na late (torej popolnoma varno proti nevlhti).

zidarsko strojno opeko, Portland-cement, peči, štedilnike, šamotne plošče
za tlakanje cerkvâ, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana.

Na zahtevo pošljemo vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Stambilije

vseh vrst za urade, društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk - štampiljev

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 6.

Ceniki franko. 3450 52 1

Lepa zračna 661

stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah na Predovičevem selu poleg Ljubljane. — Več se izve pri E. Predoviču, Ambrožev trg 7, v Ljubljani.

2970 52 - 12

Perje za postelje in puh

2899 priporoča po najnižjih cenah 52-1 F. HITI pred Škofijo 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Podjetje betonskih stavb!

Brata Seravalli & Pontello

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 19.

3060 Kiparstvo in tvornica umetnega kamna. 52-1

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevij, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje, vodometov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Cena najnižja. — Jamstvo. — Zastop. svodov patent „Thru!“.

Ustanovljena 1847.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

:: Ljubljana, Turjaški trg št. 7. ::

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, zimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. 2832 51-11 Najsolidnejše blago.

VSAK JE ZADOVOLJEN

z našimi svetovno znanimi izdelki platna, ker so isti res prav izvrstne kakovosti.

Blagovolite poskusiti

6 kosov obeljenih rjuh brez šiva 1^a 150/200 cm dolgih K 14-20 samo v tkalnici

Bratov Krejcar, Dobruška št. 9117, Češko.

Vzorce najnovejšega čefira, tkanin, gradla, namiznega in posteljnega perila itd. zastonj in poštnine prosto. Opreme za neveste.

Dragotin Majce

čevljarški mojster

Ljubljana, Radeckega cesta 2

Priporočam se velečastiti duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi v obila naročila. Izgotavljam natančno po meri ter isto ohranim za prihodnja naročila. Obnovev naročila zadostuje po dopisnici. Na željo pridem tudi na dom. Cene zmerne! Postrežba točna! 3292

J. KORENČAN

Ljubljana

trgovina norimberškega in galanterijskega blaga na :: drobno in na debelo. ::

:: Velika ::
zaloga pletenin

kakor: nogavice, srajce, maje, spodnje hlače, otročje obleke itd. 2575

Najboljše klavirje harmonije

prvovrstnih dunajskih tvornic in

ameriškega sistema prodaja in izposoja najceneje edina narodna tvrdka

Alfonz Breznik Gradišče št. 11 :: blizu nunske oekve ::

Kot edini domačin, strokovnjak in učitelj „Glasbene Matice“, opozarjam vsakogar, naj se blagovoli prepričati o blagovlasnosti in trpežnosti mojih instrumentov. — Delna odplačila. — Desetletno jamstvo. Na ceneje uglasjevanje. 2079 32 1

Telefon št. 21-60. Brzjavni: Balkansped.

Odpremno in komisij. društvo

„BALKAN“

v Trstu, Riva Grumula št. 14.

Žiro račun pri JADRANSKI BANKI v Trstu,

sprejema v svoja dobro urejena skladišča vsake vrste blago in daje na isto predujeme pod zelo povoljnimi pogoji, ter skrbi za prodajo blaga najkulantneje. Istotako kupuje in prodaja vsake vrste blago po naročilu in na račun svojih naročevalcev najpovoljnije. Otvarja carinske kredite, zacarini blago in daje predujeme na blago ležeče v javnih skladiščih. — Odpošilja vsake vrste pošiljatve na vse strani točno in brzo, zvršuje reklamacije in daje vsako strokovno pojasnilo in navodilo hitro in zastonj.

2645 25-1

VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dop. po 4³/₄ 0⁰/₁₀ to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje!

Prelat A. KALAN l. r., predsednik.

Kanonik J. SUŠNIK l. r., podpredsednik.